

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 24 maj 2010*§ 2 Interpellation om minsta acceptabla bemanning i hemtjänsten (nr 2010:10)*

Anförande nr 1

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag ber att få hänvisa till ingivet svar.

Anförande nr 2

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag tackar för svaret. Min interpellation handlar om minsta acceptabla bemanning i hemtjänsten som ska finnas utifrån vårdtyngd och personalschema. Av svaret framkommer att införande av en gräns för minsta acceptabla bemanning inom hemtjänsten vore en i det närmaste omöjlig uppgift att genomföra rent praktiskt. Men jag undrar det. Det finns en lagstiftning som säger att vården ska vara av god kvalitet. Därmed bör vårdkvaliteten också gå att mäta. Hur vet man annars om kvaliteten är god?

Äldreombudsmannen, ÄO, skriver i sin årsrapport för 2010 under rubriken Utred minimibemanning på stadens demensboende. Har Äldreombudsmannen därmed gjort fel som föreslår utredning om minimibemanning? Det behövs helt enkelt fler personal även inom hemtjänsten.

Jag försökte argumentera för personalens situation i min interpellation. Allt sämre och allt äldre ska vårdas allt längre hemma. Den höga arbetsbelastningen innebär påfrestningar för personalen. Hög arbetsbelastning kan också orsaka brister i dokumentation och rapportering och stress och förslitningsskador därtill. När de äldre väl kommer till ett vård- och omsorgsboende är de väldigt dåliga, de lever inte länge.

Det står i svaret att under den här mandatperioden har stadshusalliansen ökat resurserna till drygt en halv miljard kronor, för hemtjänstens del med totalt 14 procent. Vad gjorde de Rödgröna när de hade makten? Jo, står det, då höjdes ersättningen med 5 procent. Men trots att ni har ökat resurserna är det långt ifrån tillräcklig bemanning till exempel inom äldreboende och hemtjänst.

I våras fick ett bemanningsföretag på Södermalm åter kritik. Företaget vann en anbudsupphandling 2007. Redan år 2008 kom kritik och rapporter om fallolyckor med lårbensbrott, medicin som inte delades ut och äldre som knappast fick komma under en hel sommar. Även i hemtjänsten ingår bemanningsföretagets åtagande.

Fackförbundet Kommunal kritiserade arbetsförhållandena på boendet, och underbemanning ansågs som det största problemet. Detta sker trots att majoriteten säger sig höja ersättningen denna mandatperiod.

Nu har företaget åter varit i blåsväder. Länsstyrelsen gjorde ett tillsynsbesök i servicehus i november förra året. Då framkom att få av de anställda hade utbildning i omvårdnad. Det är för lite personal, och de klarar därmed inte av arbetet. Många

behärskar inte det svenska språket tillräckligt, då sker det lätt misstag. En del av de boende och deras anhöriga säger att ingen skugga ska falla över personalen, för de kan inte trolla med knäna. Men, anser de anhöriga, personalen har inte den tid som behövs. De har inte möjligt att uppfylla det som vårdföretaget utlovade i anbudet, till exempel promenader.

Om det nu är så omöjligt att införa en minimibemanningsgräns också inom hemtjänsten föreslår jag att vi regelbundet får bemanningsrapporten. Fackförbundet Kommunal har vid flera tillfällen krävt att kommunen kartlägger risker och konsekvenser för arbetsmiljön. Det handlar om sådant som att kartlägga arbetsmängden, vårdtyngd, arbetsuppgifter, men också hur schemat ska ske ut för den personal som blir kvar vid och efter neddragningar.

Personalen kan också vända sig till Arbetsmiljöverket. Där kan man begära att arbetsgivaren gör en konsekvensbeskrivning angående riskerna för både fysisk och psykisk ohälsa om neddragningar förefaller alltför stora. Alltså hur vårdpersonalens schema ser ut i förhållande till vårdtyngden får vi inte veta. Det måste krävas någon form av insyn i bemanningssituationen inom äldreården, i detta fall inom hemtjänsten.

Anförande nr 3

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi har ungefär 26 000 personer som får stöd och hjälp på något sätt inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden. Varje enskild person har rätt att få den vård och omsorg som man behöver. Men att för Eivor Karlsson redovisa varje insats inom hemtjänsten tror jag faller på sin egen orimlighet. Däremot har våra chefer ute i verksamheter ansvar för att utvärdera verksamheten liksom vi från stadens ledning gör brukarundersökningar varje år i hemtjänsten. Varje år frågar vi alla som har hemtjänst.

Det visar sig att de äldre som har hemtjänst hemma är mer nöjda än de som har hemtjänst på ett servicehus, vilket kan vara intressant i sig.

Eivor Karlsson pratade om en minimibemanning i hemtjänsten. Vem ska avgöra den minimibemanningen hos varje enskild äldre? Vi vet att vi ibland behöver ha två personer hos en i hemtjänsten, men inte varje gång. I vissa sammanhang behöver det vara två. Det går inte att generalisera och säga att så här ska en bemanning se ut.

Det viktiga är hela tiden att den enskilde äldre får den vård och omsorg som den har behov av.

Du var inne på bemanning på demensboende och nämnde att Äldreombudsmannen hade lyft fram det. Det är att slå in öppna dörrar, för jag har personligen redan innan det här skrevs av Äldreombudsmannen gett i uppdrag att titta på demensboendena och, om det går, på specifika boenden. Där är det också så många olika saker som spelar in, personalens kompetens naturligtvis, hur lokalerna ser ut och så vidare. Vi får se om det går att ens där prata om en minimibemanning.

I dag har jag träffat studerande från utbildning i omvårdnad som berättar att de satsade på att komma in på äldreomsorgen. Framför allt vill de jobba i hemtjänsten.

De hade redan fått vara ute på flera ställen hemma hos äldre och de sade att det var verkligen det som de såg fram emot, att få jobba inom hemtjänsten.

Det känns väldigt roligt att det finns sådana ungdomar, och det är vår uppgift att se till att attraktionskraften ökar inom äldreomsorgen, att det är ett yrke som är ett framtidsyrke, inte minst utifrån den befolkningsutveckling som vi har nu. Det är här jobben kommer att finnas inom äldreomsorgen, det är här vi ska ha de bästa cheferna. Det är här vi ska ha den bästa personalen, och då är det viktigt med utbildning i alla dess former, också språket som du nämnde, Eivor.

Anförande nr 4

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Just när det gäller hemtjänsten är det svårt att gardera sig eftersom de äldre åker in och ut på sjukhus och inte alltid får en plats på korttidsboende. De är ofta i dåligt skick när de kommer hem, och det kan ändra sig väldigt fort inom en kort period. Därför måste man gardera sig med personal inom hemtjänsten.

Den låga bemanningen förefaller vara ett problem sedan lång tid. Stockholms stads äldreombudsman skrev i sin årsrapport 2008 att på vissa boenden var bemanningen så låg att personalen hade en tendens att hitta rationella ersättningar som inkontinenshjälpmedel, olika former av tekniska hjälpmedel som larmknapp för att ersätta kvälls- och nattpatrull eller så låser man dörrarna. Det var alltså 2008. På kommunstyrelsens personalråd står mer personal inom äldreomsorgen högst på önskelistan. Men KPR ser en risk med att bestämma en lägsta nivå när det gäller bemanningen och säger att minsta bemanning, ett golv, lätt kan förvandlas till ett tak.

Allmänt sett, skriver ÄO i sin senaste årsrapport, har antalet synpunkter och klagomål över brister i bemanningen ökat under året, vilket också gäller vård- och omsorgsboenden med demensinriktning. Borgarrådet sade att det inte går att införa en gräns. Men på något sätt måste man göra en bedömning, varje enhetschef måste kunna bedöma hur hårt personalen måste jobba på olika tider när äldre kommer hem och är väldigt dåliga.

En närstående beskrev så här när det gäller omsorgsboenden: Min mor har bott där nu i över ett och ett halvt år. Under denna period har hon inte erbjudits eller getts möjlighet att vara ute i friska luften mer än en enda gång. Det här kan också gälla inom hemtjänsten.

Äldreombudsmannen ser det som mycket angeläget att beslut tas om lämplig bemanning. I sammanfattningen av äldreomsorgsinspektörernas årsrapport 2010 avseende granskningen 2009 framkom att bemanningen ofta är snålt tilltagen och att minsta problem gör att aktiviteter och utevistelse prioriteras bort. Det är personalen som avgör vad som är det viktigaste att hinna med under dagen, och då behövs en viss bemanning inom hemtjänsten.

Anförande nr 5

Borgarrådet Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det blir lite knepigt, Eivor. Din fråga gällde bemanningen i hemtjänsten, men du kastar mellan hemtjänsten och vård- och omsorgsboenden.

Precis som du säger kan de äldre åka in och ut på sjukhus, man har behov den ena gången så och den andra gången så. Återigen: Därför kan vi inte ha en gräns för bemanningen, utan vid varje unikt tillfälle som den äldre behöver vård och omsorg ska det bedömas utifrån det behovet, och det kan se olika ut, precis som säger, från dag till dag.

Du vet lika väl som jag att ledarskapet har otrolig betydelse. Det har även inspektörer visat när de gjort sina rapporter. På de ställen där chefskapet fungerar, där cheferna anger tonen, blir det också god vård och omsorg för de äldre. Därför satsar vi på den ledarskapsutbildning som börjar i juni, en helt unik typ av ledarutbildning för just äldreomsorgens chefer. Vi tror att det har stor betydelse.

Dessutom vet du säkert att vi planerar för en traineeutbildning för att ta fram personer som är intresserade av att bli chefer och ledare inom äldreomsorgen.

Det går ändå inte att komma ifrån att det handlar om arbetsformer och förhållningsätt inom vården. De två studerande som jag mötte i dag och som var så positivt inställda kunde berätta om att det inte var så enkelt att fråga om rutiner som de ifrågasatte och som de inte kände var de bästa för de äldre. Utgångspunkten är inte alltid den äldre personen, utan rutinerna på arbetsplatsen tyvärr ibland går före. Det är någonting som vi måste jobba ytterligare med.

Utgångspunkten är att personalen är till för de äldre, och därför är det naturligtvis viktigt med utvistelse om en person önskar att komma ut. Det måste vara självklart, och det vet du att vi har skrivit in i våra riktlinjer.

Visst kan det ibland vara svårt med antalet personal som finns där, men det är inte alltid så. Jag möter många som har jobbat länge i äldreomsorgen och som säger: Det var inte alltid bättre förr när vi ibland var ganska många på en avdelning, för då blev det så att vi tog tid att sätta oss ned i stället för att vara tillsammans med de äldre.

Hela tiden handlar det om arbetssätt, arbetsformer, förhållningssätt, hur man ser på de äldre personerna, och ytterst handlar det om ledarskapet. Därför är jag glad att kunna berätta att vi satsar på ledarskapet inom äldreomsorgen.

§ 3 Interpellation om förslag till detaljplan för Mälärhöjden 1:11 m.m. i Stockholm (nr 2010:13)

Anförande nr 6

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 7

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag har skrivit en interpellation där jag ifrågasätter en utbyggnad av en mindre fastighet i Mälärhöjden nedanför Pettersbergsvägen. Jag ska naturligtvis tacka för det uttömmande svaret från borgarrådet.

Det är en privat byggherre som vill bygga några få lägenheter i sjönära läge där man i stort sett pålar huset ut på Mälaren för sedan bygga egna båtplatser under fastigheterna. Jag tror att det är viktigt att man när man planerar för nybyggnation i de här områdena slår vakt om till exempel strandpromenader som finns i dag mellan Gröndal och Skärholmen. Det är en nästan obruten sträcka där man kan gå. Den vattenspegel som finns till Mälaren är ganska unik. Det finns visserligen några fastigheter som är byggda för väldigt många år sedan och som skymmer en del av vattenspegeln.

Vi ska också komma ihåg att vi har nybyggnation i Axelsberg, Örsberg, Aspudden, Gröndal och Hägerstensåsen, Midsommarkransen och hela Liljeholmen. Det finns planer för ungefär 1 400 nya lägenheter i Aspudden, och det planeras nya lägenheter i området från Axelsbergs tunnelbanestation ned mot Mälaren.

Den här nybyggnationen av tolv lägenheter handlar inte om att det ska få någon större betydelse för Stockholms bostadsförsörjningsprogram. Det är tolv lägenheter som en privat byggherre vill bygga till troligtvis en ganska dyr kostnad för de personer som får möjligheten att flytta in.

Därför tycker jag att man från borgarrådets sida borde ha skrivit i interpellationssvaret att vi avstår från byggnation där nere. Vi vet att det finns många personer som har protesterat och känner sig oroliga för att man börjar bygga efter strandkanterna.

Jag har tagit upp i min skrivning att man i dag bygger på ingången till hela Sätreskogens naturreservat. Borgarrådet har kanske inte samma uppfattning, men det är så att Sätreskogen börjar där, det är porten in i Sätreskogen, och jag tycker att det här området ska lämnas orört.

Där man tänker bygga de här fastigheterna ska man påla i vatten, och det kommer att innebära en miljöfara, skulle jag vilja påstå. De rapporter som tagits fram om bottensediment i det här området visar på väldigt höga halter av saker som man definitivt inte ska röra om man inte ska sanera hela botten. Det innebär också att ska man börja en byggnation där handlar det inte bara om att bygga utan också om att man måste göra en miljöprovning i och med att man bygger i vatten.

Det här tycker jag borde man ta i beaktande när man planerar och funderar på den här byggnationen. Det är ett mycket olämpligt ställe att bygga fastigheter på. Det här är ingenting som tillför bostadsförsörjningsprogrammet någonting alls i Stockholm, utan detta kommer att försämra väldigt mycket av den tillgänglighet som vi har till Sätterskogen.

Sedan kommer nästa förslag där man funderar att bygga någon annanstans. Så kommer nästa, man ska bygga i vattennära läge. Till slut har man kanske byggt bort möjligheten att gå längs med Mälarens stränder mellan Gröndal och Skärholmen.

Det här är ett helt olämpligt projekt som egentligen borde stoppas. Vad jag har fått veta under hand är att byggmästaren utifrån de protester som har varit har dragit öronen åt sig och är inte längre så intresserad av att bygga just i det här området. Det finns många personer som bor i området runt omkring och som tycker att det är helt förkastligt med de här nybyggnationerna. Från byggherrens sida har det sagts: Om det här inte byggs kommer man inte heller att få tillgång till den brygga som ska byggas. Det finns väldigt mycket diskussioner bland dem som bor i närheten av området.

Därför tycker jag att borgarrådet borde gå upp och säga: Jättebra med interpellationen, och vi avstår från byggnation i det här området.

Anförande nr 8

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! Som säkert interpellanten är väl medveten om pågår det alltid diskussioner vid nybyggnation i Stockholm, så det är inte bara i det här ärendet som det är livliga diskussioner bland grannarna. Det är någonting som är berikande i alla processer.

Sedan tycker jag att det är viktigt att slå fast med tanke på argumentationen från interpellanten att allting som byggs i Stockholm inte alls behöver vara flerfamiljshus. I den här staden ska vi se till att bygga även villor och radhus och stadsradhus och annan typ av bebyggelse och inte bara massiva flerfamiljshuskroppar som det låter som att Malte Sigemalm är en varm förespråkare av oavsett var de ligger.

Man får uppfattningen att promenadvägen på något sätt kommer att försvinna om vi bygger de sex båthus som det handlar om. Det är inte så att någon promenadväg kommer att försvinna, den kommer inte ens att flyttas, utan den kommer att ligga kvar på precis samma ställe enligt det arbete som har pågått.

Jag vill ändå säga att det naturligtvis är ett unikt projekt på det sättet att vi inte har en sådan typ av bebyggelse. Men det har varit svårt. Malte Sigemalm tar upp många av de frågor som stadsbyggnadsnämndens majoritet har ställt när det handlar om miljöprovning och vad olika bottensediment innebär vid en eventuell bebyggelse. Alla de utredningar som har gjorts hittills och även innan planprocessen började visar att det inte kommer att vara något problem med bottensediment, eftersom det inte finns bottensediment på just den platsen utan längre bort.

Vi har ställt ett antal frågor, som interpellanten ställer till mig. En del frågor har vi inte fått tillräckligt bra svar på. Det är av den anledningen som byggherren har begärt

att genomföra ytterligare utredningar innan stadsbyggnadsnämnden kommer att göra det slutliga ställningstagandet i frågan.

Anförande nr 9

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag har inte i mitt anförande pratat ett dugg om småhus eller flerfamiljshus, eller att man inte ska bygga sådana. Jag diskuterar olämpligheten av att bygga där och att den här byggherren skulle få tillstånd att bygga några få lägenheter på två huskroppar ute i Mälaren på betongpelare. Det är vad jag diskuterar.

Oavsett vad som planeras att finnas finns det miljöutredningar som visar på att det finns otroligt mycket tungmetaller alldeles i närheten av där man tänker bygga. Det är ingen som vet hur de föroreningar som i dag ligger på bottensediment kommer att påverkas när man startar nybyggnationen.

Det andra är att de finns en mycket stor nybyggnation precis runt omkring detta område. Det finns planer på mindre fastigheter, alltså radhusliknande fastigheter som man tänker bygga i Aspudden och mindre fastigheter i Midsommarkransen. Det innebär att diskussionen om byggnationer av småhus kontra flerfamiljshus inte alls är det jag hakar upp mig på, utan det är placering av denna fastighet och tillstånd till nybyggnation i detta område.

Jag har en bestämd uppfattning av att det inte har någon betydelse alls om man ger tillstånd eller inte för att ge fler människor en bostad. Det är inte alls det som det handlar om.

Sedan kommer väl nästa person som har köpt en tomträtt i närheten av vattnet och begär att få bygga ut i vattnet. Då menar jag på att vi till slut har byggt bort hela den här strandpromenaden och förstört mycket av den promenad som finns mellan Gröndal och Skärholmen, som faktiskt är unik och som har diskuterats tidigare i fullmäktige under väldigt många år. Vi socialdemokrater jobbade väldigt hårt för att vi skulle kunna få öppna upp hela promenadsträckan. Nu börjar man bygga igen den. Det här är bara starten på att man bygger igen detta.

Oavsett vad man planerar att bygg tycker jag att man bör avråda från nybyggnation. När det finns så många frågetecken borde man avstyrka byggnationen redan i detta stadium. Det finns ingen vettighet i att driva projektet vidare.

Anförande nr 10

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Som jag sade finns det ingen pågående process eftersom byggherren på egen begäran har bett att vi inte ska ta ställning till en planändring i det här området. Han anser att det behöver göras ytterligare utredningar. De utredningar som är gjorda – det spelar ingen roll om du i talarstolen påstår någonting annat – visar svart på vitt att man inte behöver göra en sanering av bottensedimenten på den här platsen. Du säger helt korrekt att det ligger i närheten. Ja, i närheten av många nybyggnationer i Stockholm ligger det mycket saker i marken, men det behöver inte innebära att det påverkas av en bebyggelse precis bredvid.

Det är fortfarande så att det finns ett antal utredningar som nämndens borgerliga majoritet har efterfrågat innan vi över huvud taget är beredda att fatta något beslut. Det är en problematisk plats. Det finns många frågor, några av dem tar du upp i din interpellation. Samtidigt ställer jag inte alls upp på den inledande diskussion där du faktiskt var inne på att de här sex parhusen inte bidrar till något eftersom det är så få.

Då kan jag inte dra någon annan slutsats än att Socialdemokraterna vill bara driva fram de stora byggprojekten. I framtida Stockholm med Socialdemokraterna är det bara hyresrätt och bostadsrätt som gäller, inte äganderätt. Man kan inte få äga sin villa eller sitt radhus. Det är bara de stora projekten som ska prioriteras.

Vi har en annan inriktning. Vi tycker att det är bra att det finns en mångfald och att vi dessutom på vissa ställen kan pröva en unik utformning av bostäder, i det här fallet bara sex, men platsen är inte större än så. Det har aldrig varit mer än i inriktningsärendet i exploateringsnämnden där man trodde att det skulle byggas tolv hus. De fick snabbt stryka på foten, och kvar blev sex.

Det är inte så som Malte Sigemalm försöker påskina att strandpromenaden är hotad eller försämrats. Det finns inga sådana planer på något av de ställen som du räknar upp. Strandpromenaden påverkas inte ett dugg. Man har till och med på den här platsen i detaljplanarbetet gjort olika typer av studier av hur utblickarna över vattnet påverkas från strandpromenaden, som ligger kvar i det befintliga läget. Att bygga ut i vattnet och göra en unik möjlighet att få ett unikt boende kommer tydligen inte att vara aktuellt i ett eventuellt framtida socialdemokratiskt Stockholm.

Jag står för en mångfald på bostadsmarknaden, och jag tror att det är det som stockholmarna vill ha.

Anförande nr 11

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, borgarrådet! Med retorik kan man driva många politiska frågor fram och tillbaka. Jag har aldrig ifrågasatt att man inte skulle bygga småhus, men jag tycker att den här platsen är fruktansvärt olämplig. Dessutom finns det faktiskt utredningar som visar på att sedimentet på botten är oerhört förorenat därför att man har haft en dagvattenledning som har gått ut i det här området. Väldigt många områden i närheten av det här området är klart olämpliga för att bada i därför att badvattenkvaliteten är så dålig. Då kommer frågan: Varifrån kommer det? Ja, det kommer väldigt mycket från dagvattenledningen som kommer ut på detta ställe.

Jag tycker att det är fel av borgarrådet och en helt felaktig politik att diskutera att bara för att det är sex lägenheter skulle det här inte innebära en mångfald. Vad jag har förstått och pekat på är att i det här området byggs det en otrolig massa fler lägenheter som är viktiga för själva bostadsförsörjningsprogrammet. De här sex lägenheterna är inte speciellt viktiga för bostadsförsörjningsprogrammet.

Det byggs och planeras för radhus i Aspudden på en parkeringsplats. Jag tycker att det är alldeles utmärkt att man bygger där. Det kanske handlar om 25—30 radhus som kommer att byggas där, och det är bra att det är fler när man ändå ska ta mark i

anspråk för nybyggnation. Oavsett vad är detta ett fel ställe att bygga på, det är inte miljömässigt bra att bygga där och det kommer att få stora försämringar som följd.

Anförande nr 12

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Du kommer tillbaka i slutklämmen av ditt inlägg att de små projekten inte har någon plats i Stockholm. Jag menar att det har de visst. Det är genom att identifiera små projekt som vi också kan erbjuda en mångfald av bostäder till stockholmarna. Vi kan inte bara bli en stad för flerfamiljshus, utan vi måste kunna erbjuda barnfamiljer och äldre, oavsett vad man har för preferenser, en möjlighet att investera i ett köpt hem, en villa eller ett radhus. Man ska inte behöva flytta från kommunen om man är intresserad av den typen av boende.

Oavsett det du inleder med, att du inte har någonting mot de små projekten, avslutar du med att säga att det är ett för litet projekt och att man ska prioritera de större. Jag delar inte den uppfattningen, utan jag tycker att vi ska ha en mångfald.

Dagvattenledningen utmynnarn inte på den här platsen utan längre ut. De utredningar som finns i dagsläget visar att förorenat bottensediment inte finns på den här platsen. Men som jag har sagt nu flera gånger har stadsbyggnadsnämndens majoritet varit väldigt mån om att få detta ytterligare utrett så att inte det påstötter några problem längre fram. Det är därför som platsen är problematisk. Utifrån mitt perspektiv är det inte att det bara är sex parhus, utan det som är problematiskt är miljöaspekten. Det är först när man utreder om det är möjligt som man kan få reda på om det finns till exempel en förorening i bottensediment, vilket vi inte hade fått reda på om vi inte hade startat planprocessen.

Som jag inledningsvis sade är det här ärendet inte aktuellt, utan byggherren har på egen begäran valt att avvakta medan eventuella politiska beslut fattas eftersom det finns ett antal utredningar kvar att göra. Vi får väl avvakta de utredningarna och se om byggherren därefter är villig att fortsätta processen. I dagsläget är ärendet inte aktuellt.

§ 5 Interpellation om brister vid Jobbtorgen när det gäller väntetider, rättssäkerhet och kvalitet på jobbplaner (nr 2010:19)

Anförande nr 13

Borgarrådet **K r i s t e r s s o n** (m): Jag ber att få hänvisa till utdelat interpellationssvar.

Anförande nr 14

K a r i n R å g s j ö (v): Jag tackar Ulf för svaret. Den här interpellationen har jag skrivit med anledning av den revisionsrapport som kom i februari och så har vi gjort besök hos de olika jobbtorgen i staden. En del saker funkar jättebra, vissa andra saker funkar betydligt sämre.

I den här interpellationen har jag lyft fram arbetslösa ungdomar, jag ska börja med det. Det visade sig att de fick vänta åtta veckor i Farsta på att få någon anvisning på jobb, och det var lite länge, tyckte vi. När det gäller att rusta upp jobbtorgen är de ungdomar och unga vuxna den grupp som behöver hands-on-hjälp snabbt. Vi tycker att det jobbet har gått alldeles för långsamt i Stockholm. Det är en sådan fråga som ni kanske skulle titta på lite mer.

Vi kan se att antalet unga som får försörjningsstöd ökar i Stockholm. Det är förstås en trist start på vuxenlivet för dem. Det är väldigt klassbundet. Det är inte i innerstaden så mycket även om det på Södermalm ser lite oroväckande ut för arbetslöshet hos unga vuxna killar, utan det handlar mest om förorter. Frågan är hur man på ett bättre sätt ska fånga in de här killarna och tjejerna som saknar utbildning, inte har gått ut grundskolan en gång eller har hoppat av gymnasiet. Det här tycker vi skulle kunna vara att en sak att rusta upp jobbtorgen med, och det skulle ni ha gjort för länge sedan när det gäller att fånga upp de här unga killarna och tjejerna.

I ditt svar säger du, Ulf, att trafikkontoret har anställt 450 värdar med en tre månader lång praktik inför bröllopet, inte mitt utan Daniels och prinsessans. Det är bra i sig, men vi tycker att utbildningsinsatserna på jobbtorgen har varit svaga när det gäller den här gruppen. Man har inte utnyttjat komvux tillräckligt. Det vore intressant att få en diskussion om hur man på ett bättre sätt rustar jobbtorgen för att nå unga vuxna som kommer till jobbtorgen för att söka försörjningsstöd.

När det gäller rättssäkerheten visar det sig på jobbtorgen och i revisionsrapporten att vissa av de överförda personuppgifterna inte funkar till fyllest. Nu ska ni titta på det, och det är väl på tiden, för det är väl trist att bli av med sitt försörjningsstöd bara för att det har blivit något fel på vägen. Det blir trist för den familj som sitter utan pengar så att säga. Det blir en extremt trist månad.

När det gäller personens samtycke till att uppgifter går över från stadsdelen till jobbtorgen visar det sig att det funkar sämre från stadsdelen till jobbtorgen än från jobbtorgen till stadsdelen. Det här måste man rätta upp, man vill inte att uppgifter ska halka hit och dit. Det vore bra att se över rutinerna där.

Det är vidare ett annat problem som jag har tagit upp, och det är att de jobbplaner som levereras inte håller måttet, tycker enhetscheferna på stadsdelsförvaltningarna. Det tas upp också i revisionsrapporterna. Hur ska man lösa det? Där hade jag lite svårt att följa ditt svar, Ulf.

Alla aspiranter ska ha en jobbplan inom fem dagar. Det uppfylls inte, utan snittet ligger på 78 procent. Det är alltså ungefär 20 procent som inte får jobbplan i tid, och de planer som kommer funkar inte fullt ut. Jag undrar lite vad ni tänker göra åt det.

Vilka frågor som har lyfts i jobbtorgen? Hur ska man rusta jobbtorgen? Om vi skulle sitta vid makten skulle vi satsa på ett helt annat sätt när det gäller unga vuxna. Det är definitivt så. Det finns en magisk gräns både på jobbtorgen och på arbetsförmedlingar, och det är 25 år. Sedan är det på något sätt färre av olika typer av aktiviteter. Det visar sig att det kommer en drös 25-åringar från högskolan som inte hittar sin plattform i livet och som mår ganska dåligt. Där borde man sätta in något slags resurs för de individer som behöver det.

Funktionshindrade har haft väldigt svårt att komma in på arbetsmarknaden generellt under en lång period. Här finns inte heller något tänk på jobbtorgen. Det saknas insatser för dem som står väldigt långt bort från arbetsmarknaden, det vill säga psykiskt funktionshindrade, före detta missbrukare och så vidare. Det vore ett sätt att stärka jobbtorgen att satsa på dem. Det vore intressant att höra hur du vill stärka jobbtorgen, Ulf.

Anförande nr 15

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det här är svårt. Du tar upp besvärliga saker som socialbidrag, människor som är arbetslösa och har socialbidrag av den anledningen. Det är svårt att bli nöjd någon gång. Allting handlar om ett ganska stort problem, framför allt för människor som befinner sig länge i en sådan situation.

Ändå måste jag säga att det finns skäl att vara rätt stolt över det vi har åstadkommit med jobbtorgen. Det är meningsfullt att diskutera i de termer som Karin gör. Hur ska vi stärka, hur kan vi gå vidare, hur kan vi förbättra och hur kan vi bygga ut jobbtorgen? Möjligen med respekt för att den samlade arbetsmarknadspolitiken inte är en lokal angelägenhet. Det är viktigt att vi har en tydlig rågång mellan vad som är vår kommunala uppgift och vad som är den statliga arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingens uppgifter. Jag har tänkt mycket i termer: Kan vi använda de erfarenheter vi har skaffat oss nu för att bygga ut jobbtorgen till delvis andra målgrupper som vi vet har svårt att få fotfäste på arbetsmarknaden?

Låt mig backa tillbaka en sekund. Vi har under en lång tid haft stabila resultat. 43 procent av alla som är inskrivna under ett års period lämnar Jobbtorg Stockholm för helt egen försörjning. Vi ser också att stabiliteten i den egna försörjningen är god. Tre av fyra är kvar i egen försörjning sex månader senare. De unga har inte helt förvånande och desto bättre haft allra bäst resultat. Sex av tio lämnar Jobbtorg Stockholm för egen försörjning i den yngre målgruppen.

Vi ser att vi har ett minskat nyinflöde till Jobbtorg Stockholm. Det är inte jobbtorgens förtjänst men ett litet tecken på att arbetsmarknadssituationen ser något lite bättre

ut nu än när inflödena var som störst. Vi har mindre trängsel helt enkelt på jobbtorgen. Vi har fortfarande samma utflöde. Någonstans mellan 400 och 600 personer kan varje månad lämna Jobbtorg Stockholm för egen försörjning. Jag tycker att det finns tecken på att det ser lite ljusare ut, inte till tröst för dem som är i jobbtorgen och inte just nu ser ljus för egen del, men totalt sett för Stockholm är det en förbättring.

Ändå kan man diskutera många förbättringar. Rapporten påpekar till exempel att målet fem dagar hålls i allt väsentligt, men kvaliteten i planen på fem dagar inte är fullt tillräcklig för att man ska komma i egen försörjning. Det är inte helt onaturligt, för det tar tid att komma dithän. Här och var har det varit lite längre än fem dagar, och det arbetar vi med.

Det andra som är viktigt är integritet i närvarorapportering dels för att man ska få rätt försörjningsstöd vid rätt tidpunkt, dels för att veta att folk är där de ska vara. Vi har haft problem med kollektiva närvarorapporteringar och sådant som antyder missbruk.

Anförande nr 16

K a r i n R å g s j ö (v): Du tar upp lite olika frågor, till exempel de fem dagarna. Där band ni ris över egen rygg när ni i valrörelsen 2006 sade att alla kommer att ha ett jobb inom fem dagar. På det sättet var ni fast i den hörnan. Vi kanske kan diskutera vad man kan göra på fem dagar egentligen. Det är lite snabba puckar där när det gäller att få ut någonting bra.

Unga vuxna och utbildning: Det finns unga vuxna runt om i staden som inte har gått ut grundskolan eller som har hoppat av gymnasiet. De behöver ha mer stadigt att stå på. De behöver utbildning. Vi på den vänstra sidan vill åtminstone lägga in grundskolan som möjlighet att läsa in om man går på jobbtorg och har ett försörjningsstöd. Det är en förutsättning för att komma vidare. Har man inte ens grundskola kan man bollas tillbaka hela tiden. Det är oerhört svårt att hitta ett jobb i dag i Stockholm om man inte har gått grundskola eller gymnasieskola. Just utbildningsinsatser är viktiga.

Där tycker vi att ni inte har lyckats speciellt bra. Det går fortfarande ett antal tusental ungdomar utan både jobb och utbildning. Man kan fundera på vad de gör. Det här är också ett brottsförebyggande arbete. Dessa ungdomar sitter inte hemma och knypplar kanske utan gör säkert andra saker. Varför har ni inte ansträngt er för att få tag på dem tillsammans med din kollega på utbildningssidan, Lotta Edholm? Varför har ni inte vässat era verktyg lite mer för att få tag på de här ungdomarna? Det vill jag fråga dig.

Kan ni inte titta på 25-årsgränsen också? De som jobbar på jobbtorgen säger att det är så många unga människor i dag som kanske går en utbildning som inte ger jobb. Man är tvungen att söka försörjningsstöd. Man kanske kan hitta bättre aktiviteter för dem än vad man har nu. Det är samma gräns som Arbetsförmedlingen har, vad jag vet.

Det är just utbildningsinsatserna som vi skulle vilja se vässas till lite och att man faktiskt ser till att man inte missar det här med närvaron, för det får så förödande konsekvenser för de personer som inte får försörjningsstöd en månad.

Det är jättebra att fler kommer i arbete, men vi hoppas att de arbeten de får är sådana att dessa personer inte kommer tillbaka efter sex månader utan har fått utbildning och är verkligen rustade. Där tycker jag att jobbtorgen ibland har svajat betänkligt helt enkelt.

Så jag vill höra om de unga vuxna, 25-årsgränsen och att bygga ut insatser för funktionshindrade. Har ni funderat på det på er sida?

Anförande nr 17

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag delar helt din uppfattning om vikten av hållbara anställningar, hållbar egenförsörjning, och allting tyder just nu på att det är hållbara jobb. Människor som lämnar för egenförsörjning är kvar i egenförsörjning både tre och sex månader senare. Sedan kan vi mäta på helårsperioder och se hur hållfast det är. Att det mitt i en lågkonjunktur är ett antal jobb som försvinner eller att folk inte kan stanna kvar på dessa jobb är naturligt, men de allra flesta går till hållbar egenförsörjning. Det var vi mycket tydliga med när vi började med det här arbetet. Vi är inte ute efter snabba fixarjobb, vi är inte ut efter att låta människor bara en kort tid få smaka på arbetsmarknaden och sedan komma tillbaka med ännu sämre självförtroende.

Det verkar som att du har ärvt frågan om femdagarsregeln i jobbtorgen från Abdo Goriya. Det är precis som rapporten påpekar, att i allt väsentligt håller jobbtorgen den regeln men att planen måste detaljeras och kvalificeras, att man måste vara noggrann, och det tar något längre tid. Det tycker jag är helt okej. Däremot tycker jag inte att det är okej som också påpekats att det på några ställen har varit brister, att det har tagit väsentligt mycket längre tid. Det är inte okej, och det arbetar jobbtorgen med.

När det gäller de yngsta kan man diskutera hur mycket utbildning det ska vara och hur mycket andra insatser. Det tycker jag är en öppen fråga. Vi kommer senare i dag att ta ställning till frågan om delvis nya riktlinjer för försörjningsstöd. Då handlar det om att öka öppenheten för mer av studier samtidigt som man är inskriven som aspirant på Jobbtorg Stockholm.

När det slutligen gäller de yngsta och arbetsmarknaden tycker jag att det vi nu gör med sommarjobsatsningen, med praktikplatser och med alla Stockholmsvärdar som finns ute i Stockholm – all respekt för kronprinsessan men det är inte i första hand för hennes skull utan för många andra meningsfulla sakers skull – är betydande insatser. Det är att ge ett antal unga människor sin första rejäla förankring på Stockholms arbetsmarknad.

Anförande nr 18

K a r i n R å g s j ö (v): Jag vill gå vidare på frågan om funktionshindrade, dem har jag också träffat i olika omgångar. Det är otroligt svårt för dem att komma ut på arbetsmarknaden. Det handlar om människor med svag ekonomi. En del har försörjningsstöd, en del har det inte. Skulle man inte kunna specialdesigna ett jobbtorg för just funktionshindrade? Har ni funderat i de tankarna? Det vore intressant att höra.

Samtliga handikappgrupper säger att de har otroligt svårt även om de är välutbildade unga människor. Ändå blir de inte anställda, inte ens inom Stockholms stad. Det är alltså någon typ av diskriminering, man orkar inte anställa människor med funktionshinder. Det är en väldigt viktig grupp att få ut på arbetsmarknaden. Det är det ena.

Sedan finns det ytterligare en grupp på mellan 1 000 och 2 000 – ingen vet hur stor grupp det är – ungdomar som går runt. De är inte på jobbtorgen. De har inte jobb, inte utbildning utan bara driver runt. Varför har ni inte gjort mer åt den gruppen? Ni pratar ofta om brottsförebyggande verksamhet och hur viktigt det är. Där tycker vi alla lika, men varför har ni gjort så lite åt den gruppen? Varför har ni inte tänkt ut ett fiffigare system? Varför har ni varit så långsamma – ursäkta uttrycket – med den målgruppen? Det skulle jag vilja höra i ditt sista svar till mig.

Anförande nr 19

Borgarrådet **K r i s t e r s s o n** (m): Man kan mycket väl diskutera vilka ytterligare målgrupper som jobbtorgen ska arbeta med. Vi gjorde en förändring för ungefär ett år sedan när vi breddade den målgruppen till att också omfatta ett antal hundra människor som inte i första hand försörjningsstöd enbart på grund av arbetslöshet utan hade andra problem. Jag tycker att man mycket väl kan diskutera hur man kan överföra erfarenheterna när det gäller funktionshinder i en mycket bredare bemärkelse. Det har varit ett otroligt långvarigt bekymmer i Sverige att människor som i grund och botten är helt arbetsföra men som har mer eller mindre allvarliga funktionsnedsättningar har svårt att förankra sig, med några viktiga undantag, på arbetsmarknaden.

Man skulle som sagt mycket väl kunna tänka sig att använda jobbtorgen som metodik och som plats för att hjälpa dem, men det är viktigt att komma överens om: Vad är vems uppgift? Inte för att vi av lathet ska undvika att göra saker, men vi ska inte dubbelarbeta och göra sådant som görs i statlig regi.

Det är en helt öppen fråga inför nästa mandatperiod att bygga ut och bygga vidare på de erfarenheter som vi har skaffat.

§ 7 Interpellation om försämrad service och oro bland övertaliga telefonister på grund av centraliseringen och privatiseringen av stadens växlar (nr 2010:28)

Anförande nr 20

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 21

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! När jag tittar på Joakims svar ser jag inte några konkreta svar på de frågor som jag har ställt.

För det första när det gäller klagomålshanteringen: Var finns siffrorna, och hur ser det ut?

För det andra: På vilket sätt har telefonservicen förbättrats genom en nedläggning av lokala växlar? Det finns ingenting i ditt svar som säger på vilket sätt det har blivit bättre. Min erfarenhet är att det har blivit otroligt mycket sämre eftersom de människor som jobbade med detta också stod för en massa annan lokal kunskap som inte går att fixa från Avesta.

Det sista gäller de övertaliga. Man säger att de ska hänvisas till liknande arbetsuppgifter i staden. Men det finns nästan inga liknande arbetsuppgifter i staden. I praktiken handlar det om att de här människorna förlorar sina jobb, samtidigt som servicen försämras.

Anförande nr 22

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag håller inte med Ann-Margarethe Livh när det gäller huruvida det ges svar eller ej. Jag har försökt att nogsamt svara på de frågor som du ställer i din interpellation. Sanningen är väl att vissa av de frågor som du ställer måste hamna inom de utvärderingar som ter sig naturligt när växeln har fungerat under en längre tid. Vissa saker kanske inte går att reda ut från början. Samtidigt ska man inte döma ut en ny funktion med en ny aktör redan efter några månader. Med tanke på att det fanns inkörningsproblematik av tekniska skäl med AXE-växeln kanske man ska ge dem en chans att visa upp vad de går för.

Det har varit en stor utmaning för entreprenören att matcha de oerhört duktiga personer som har jobbat i staden i olika växelfunktioner. Man ska ha klart för sig att orsaken till att staden har tagit beslutet att få ett gemensamt telefonnummer på sikt och att man på olika sätt ska serva medborgarna runt om i staden är just att utöka servicen, utöka tillgängligheten, se till att stadens medborgare får en ännu bättre service. Det är målet för den förändring som har skett.

Med alla förändringar av det här slaget kan det vara viss inkörningsproblematik, vilket jag trodde att Ann-Margarethe Livh kunde ha lite förståelse för. Man har

försökt rätta till ganska snart när det har dykt upp tekniska svårigheter som jag beskrivit i mitt svar. Men långtgående slutsatser är svåra att dra.

Positiva saker som vi såg tidigt är att den utvecklade funktionen Callcenter dit föräldrar kan ringa som har frågor kring förskola. Det har avlastat de växelfunktioner som vi har. Det är något positivt. Medborgarna kan vända sig dit med sina frågor. På sikt kommer det att kunna utvecklas till att gälla flera verksamheter. Det är någonting som är direkt positivt.

Det går inte att blunda för att andra än du ändå har utsett Stockholm till årets kvalitetskommun. Man har nämnt Callcenter och den funktion som det innebär särskilt i motiveringen.

Anförande nr 23

Borgarrådet L i v h (v): Självklart kommer man att kunna göra en mer omfattande utvärdering när det har gått längre tid, men jag tycker att det är absolut nödvändigt att göra en kontinuerlig utvärdering när man gör en så här stor förändring som försämrar servicen för så många i den här staden.

Har ni till exempel gjort någon uppföljning av klagomålshanteringen? Där vittnar flera som har arbetat om vilka enorma komplikationer det varit med felkopplingar och en mängd olika misstag. Det är klart att man kan säga att det är barnsjukdomar, men stockholmare och för de som är beroende av en bra service bryr sig inte om huruvida det är barnsjukdomar eller inte. De vill att det ska fungera.

Telefoni på distans utnyttjades inte ute i verksamheten inom vård och omsorg där det krävdes mer komplicerade samtal. Har ni över huvud taget tittat på hur det har fungerat?

Anförande nr 24

Borgarrådet L a r s s o n (m): Som jag skriver inledningsvis i mitt svar utvärderar de förvaltningar och de bolag som är anslutna till den gemensamma växelfunktionen kontinuerligt. Att det i början kan vara klagomål när det gäller svarsfrekvensen och tidsaspekten, vilken tid det tog innan någon fanns på andra sidan luren, är barnsjukdomar, precis som du säger, som man ska växa ifrån. När det gäller de tekniska funderingarna med AXE-växeln i Avesta har man löst problemen ganska snabbt inför 2010. Det är en typisk sådan barnsjukdom som man bör komma till rätta med, vilket man gjort.

De telefonisttjänster som funnits på distans har fungerat. Det finns ingen anledning att Stockholms medborgare ska ha en rad olika telefonnummer när man vill vända sig till Stockholms stad. Det är krångligt nog att hålla reda på vilka som håller i vilka frågor.

Jag tror att vi är på god väg att få en bra funktionell service till medborgarna i den gemensamma växel som vi har inrättat.

Anförande nr 25

Borgarrådet L i v h (v): Det råder lite delade meningar om det, Joakim. Men en sak som du inte svarade på är: Vad händer med den övertaliga personalen? Det finns inte jobb i staden som motsvarar det som de kan jobba med. De kommer att förlora sina jobb.

Du har inte heller svarat på hur mer mycket det här avtalet med entreprenören kostar jämfört fortsatt kommunal drift. Det tycker jag borde vara en oerhört viktig fråga, men det har vi inte fått svar på heller.

Anförande nr 26

Borgarrådet L a r s s o n (m): Då uppmanar jag Ann-Margarethe Livh att vända på papperet. Där står det: Genom omförhandling har kostnaden sänkts med ca 20 procent per samtal till den gemensamma växelfunktionen.

När det gäller de anställda är det inledningsvis 35 personer som har varit fördelade på de olika förvaltningarna och inom stadsdelssektorn som har varit berörda. Den övertalighet som man inte löser inom respektive förvaltning och bolag omfattas, precis på samma sätt som sker inom liknande verksamhet i staden, av kollektivavtal i detta hus. Man ska hitta nya uppgifter till vederbörande eller komma överens. Jag vill minnas att det är nio personer som är i den processen. I de andra fallen har man kunnat lösa det.

Till syvende och sist handlar det om service till medborgarna, försöka utöka den, se till att vi får en bättre service till stockholmarna och se till att vi kan få den tillgängliga stad som vi alla egentligen borde försöka medverka till att den blir.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Slussens kulturbyggnader*

Anförande nr 27

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Jag vill fråga om Slussen och vad som händer där. Den mediala bilden häromveckan var: M backar från Slussen. Jag vet inte om ni har sett rubriken. Jag undrar vad ni backar till. Delar av rapporteringen gav närmast känslan av att allt skulle bort och att det skulle bli en enorm torgbildning kvar på ett sätt som det faktiskt inte ser ut i dag, kan man säga.

Men när jag läser vad ni de facto har sagt är min känsla och slutsats att det är det hus som är utmärkt för att vara fyllt med kultur som ni vill ta bort. Det är egentligen där ni har satt ned foten. Jag undrar om det är så, och om ni i så fall kommer att se till att det blir kultur på andra ställen på Slussen. Blir det plats för icke kommersiell verksamhet?

Anförande nr 28

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Samrådet som gäller Slussen är till och med det största samråd som har varit i Stockholms historia, tror jag. Det är i alla fall ett av de definitivt största samråden. Jag tycker att det känns naturligt att lyssna på de synpunkter som har kommit fram i samrådet. Den nya Slussen ska stå där länge. Det är viktigt att vi kan fatta beslut om den och ha en bred uppslutning.

Vi kommer att fatta genomförandebeslut i ärendet vid nästa fullmäktigesammanträde. Där kommer att framgå att vi från majoritetspartiernas sida säger att det vi definitivt i dag kan se utifrån samrådet är att det som man kan kalla för mittenhuset utgår. Det utgår inte därför att det var tänkt att det skulle vara kultur där, utan det utgår därför att med tanke på den utsikt som stockholmarna i samrådet har värnat så mycket funkar det inte att bygga där.

Men vi säger också i mina synpunkter i ärendet att vår ambition är att det i det framtida Slussen ska finnas publik verksamhet och kultur. Den ambitionen kvarstår. Vi kommer att ge uppdrag till stadsbyggnadskontoret och stadsbyggnadsnämnden att nu fundera över byggnationer som kan göras i anslutning till Slussen. Vi får återkomma till hur det kan komma att se ut. Men vi säger att vår fortsatta ambition är kulturverksamhet på Slussen.

Anförande nr 29

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag antar att man då ska tolka det som kulturverksamhet i någon av de nya byggnaderna runt om. Frågan blir ändå: Är staden beredd att betala? Jag utgår naturligtvis från att det inte var kulturinnehållet som gjorde att ni strök det här huset, men det var säkert det hus som hade sämst ekonomi i den här situationen. Risken var väl att kommunen skulle stå för mycket av hyran.

Som fullmäktige vet är jag inte konspiratoriskt lagd, men det var ett spännande sammanträffande. Frågan är: Är finansborgarrådet beredd att betala för kultur vid Slussen? Det är väl egentligen detta det kokar ned till.

Anförande nr 30

Borgarrådet **N o r d i n** (m): Fru ordförande! Som fullmäktige också vet tycker finansborgarrådet att kultur är viktigt och att stadens kulturverksamhet är viktig. Borttagandet av huset hade som sagt inget att göra med de högst preliminära idéer som fanns om vad huset eller det lilla kvarteret skulle komma att innehålla. Det gällde just själva placeringen.

Oavsett om det gäller ett nybyggt hus eller om det skulle uppstå någon möjlighet till kultur i ett nära angränsande hus – jag kan inte se vilket det skulle vara nu – får man räkna med att det finns en kostnad för staden i detta, särskilt om det är till exempel en biblioteksfilial eller vad det nu kan komma att handla om. Det kan ju också vara någon annan av stadens kulturella verksamheter. Jag tycker naturligtvis att vi också ska vara öppna för att bjuda in annan kulturverksamhet, som inte är i stadens regi. Men kostnaden är alltså inte det som är bekymret här, utan det är placeringen av just den här byggnaden.

Anförande nr 31

Borgarrådet **M o g e r t** (s): Fru ordförande! Då tackar jag för svaret. Man vill ju vara säker på att finansborgarrådet inte syftar till exempelvis Stadsmuseet, som per definition ligger vid Slussen, och på så vis hänvisar till att det finns kulturverksamhet i gamla byggnader. Det är också därför jag frågar om ifall det gäller de nya byggnaderna och om det är ny kultur vid Slussen vi talar om. Jag tolkar det som att svaret är ja på den frågan.

Anförande nr 32

Borgarrådet **N o r d i n** (m): Det är korrekt tolkat.

Fråga nr 2. Med anledning av brevet förra veckan till kommunfullmäktiges ledamöter om ändrad skogsskötsel för stadens skogar

Anförande nr 33

M a r t i n M i c h e l (mp): Fru ordförande, ledamöter och stockholmare! Stadens skogsskötsel har sedan stadens kommunfullmäktigebeslut redan 1991 satt naturvärdena och friluftsintrössena främst. Man vill bevara den biologiska mångfalden, sade man. Ekonomiska intressen fick då sättas i andra hand. Detta har gällt ända fram till nu. Fastighetsnämnden antog den 19 januari ett nytt skogsskötselprogram som syftar till att göra precis tvärtom. Man vill tjäna pengar på skogen. Man vill avverka mer. Nämnda naturvärden kommer i andra hand.

Hur försvarar du en sådan politik, som ni dessutom genomför mitt under miljöhuvudstadsåret 2010?

Anförande nr 34

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Svaret på frågan är att det stämmer inte alls. Det är totalt felaktig information. Det är inte så att det främsta målet i det ärende som fullmäktige kommer att ta ställning till nästa gång vi träffas är att tjäna pengar på skogen. Det är precis tvärtom. Ärendet handlar om att vi har en 20 år gammal strategi för hur vi ska ta hand om vårt markinnehav i andra kommuner. Vi äger olika typer av mark – dels skog med höga naturvärden, dels det som kallas för produktionsskog.

I inriktningen för ärendet som vi kommer att få möjlighet att diskutera här i fullmäktige handlar den övergripande strategin om att stärka skyddet för den värdefulla skogen. Det finns tydligt definierat vilka målen är i strategin. Det handlar om att värdefulla rekreations- och friluftsområden upprätthålls, att naturvärden i nämnda skogar vårdas till kommande generationer, att bibehålla ett öppet odlingslandskap, att gynna den biologiska mångfalden på jordbruksmarken, att förvalta byggnader som håller en god standard och som kan bära sin egen kostnad, att vi har ett ekonomiskt positivt resultat och att utarbeta särskilda skötselplaner för friluftsområden och en mer långsiktig planering för bland annat skogens åldersstruktur.

Det är de olika punkter som finns som strategier. Ingen väger tyngre än någon annan på det sätt att det ekonomiska resultatet på något sätt skulle ta över. Den övergripande strategin, som verkligen är inriktningen, handlar om att stärka skyddet för den värdefulla skogen. Sedan har vi ett antal punkter, som jag just räknade upp, som underlag för det.

Anförande nr 35

M a r t i n M i c h e l (mp): Jag ställer frågorna just med anledning av att det har kommit ett brev från fyra av länets största friluftsförbund som uttrycker en stark oro till hela fullmäktigegruppen om vad den nya skötselplanen kommer att innebära. Ni har höjt fastighetsnämndens avkastningskrav med nästan det dubbla, vilket innebär att fastighetsnämnden måste tjäna pengar på i stort sett allt, till och med skogen, genom att fördubbla uttaget genom avverkningar i flertalet av de markområden som staden fortfarande äger. Ska ni också ta inträde till naturreservaten?

Hur tror du att den biologiska mångfalden kommer att påverkas av förslaget?

Anförande nr 36

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ett av målen i arbetet är att se till att gynna den biologiska mångfalden. Att Martin Michel kan stå här inne och raljera över ett så här pass viktigt ärende tycker jag är intressant men inte förvånande. Det finns ju ingenting som vi gör på miljöområdet som passar dig.

Brevet bygger på en missuppfattning, skulle jag vilja säga. Det kommer också att bli mitt svar till de olika föreningarna. Det finns ett tydligt uppdrag att stärka skyddet dels på grund av att staden har fått kritik från revisorerna för att vi inte har haft en tillräckligt god hantering av den värdefulla skogen, dels därför att vi nu arbetar efter

en 20 år gammal strategi som inte gäller i alla sina delar. Vi behöver också ha tydligare fokus på den biologiska mångfalden och rekreation.

Anförande nr 37

M a r t i n M i c h e l (mp): Du stod här alldeles nyss och sade att av de olika mål som du läste upp skulle inget vara viktigare än de andra. Det betyder att du säger att de ekonomiska intressena är lika viktiga som något av de andra målen. Sedan kan vi räkna ut resten själva.

Nätverket för de gröna kilarna har 200 000 medlemmar. Alla är mycket oroliga för vad som händer i Stockholms stad. När beslutet fattades i fastighetsnämnden begärde vi att ärendet och förslaget från fastighetsnämnden på en ny skötselplan skulle gå ut på remiss till sedvanliga remissinstanser – Skogsstyrelsen, friluftorganisationerna och så vidare. Men du vägrade ge oss den återremissen, utan du fattade beslutet direkt. Jag undrar varför det var så bråttom med det.

Anförande nr 38

Borgarrådet A l v e n d a l (m): När det gäller dialogen med Skogsstyrelsen med flera är det ett pågående arbete som inte bara ska ske när vi tar fram en ny strategi. Skogsstyrelsen ingår som en del i strategin för att få en så hög kvalitet som möjligt under de kommande åren när vi behöver förverkliga en ny skogsstrategi. Det hade bara varit förlorad tid för skogen att ha en remissomgång med de aktörer som vi ska jobba tätt intill och som definitivt kommer att kunna säga vilken inriktning strategin ska ha.

Vi har, som jag läste upp, åtta stycken mål i den övergripande strategin. När jag säger att inget väger över de andra innebär det att alla är lika viktiga. Om ett mål har en ekonomisk inriktning finns det sju andra mål. Det ekonomiska målet är en åttondel av allt vi ska åstadkomma. Om man tittar på vågskålarna kommer det alltså ganska långt ned.

Fråga nr 3. Lägenhet först

Anförande nr 39

J a c k i e N y l a n d e r (v): Hej Ulf! Jag undrar varifrån pengarna tas till försökslägenhet först. Var finns besluten? Och hur kommer det sig att Stadsmissionen tydligen redan ska få 390 kronor om dagen? Varför har inte frågan gått ut till de andra frivilligorganisationerna? Det finns ju andra organisationer som bedriver boende – jag tänker bland annat på Rainbow eller vår egen verksamhet med enheten för hemlösa. Det är en fråga jag skulle vilja veta lite grann om.

Anförande nr 40

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Ibland är högt ärade nämndledamöter så snabba att de ligger långt före beslutsprocessen. Detta projekt, som jag tog initiativ till tillsammans med Stadsmissionens chef och med en professor vid Lunds universitet,

befinner sig just nu i beredningsfas. Vi har skapat en informell grupp, en styrgrupp, som i sin tur kommer att lägga fram förslag för formella beslut. Då kommer alla de formella beslut som det krävs nämndbeslut för. Det är inte allt som kräver det, men för de ärenden som kräver nämndbeslut kommer dessa att fattas på rätt sätt.

Anförande nr 41

J a c k i e N y l a n d e r (v): Okej, men varifrån hade du tänkt dig att pengarna kommer? Ska du dränera någon annan av våra verksamheter inom socialförvaltningen på dessa pengar? Det är det man är orolig för.

Jag undrar också varför man hamnar just hos Stadsmissionen när det finns så många andra. Jag tänker på Rainbow, Convictus och många andra verksamheter som bedriver brukarstyrde boenden här i staden. Hur har man hamnat hos jättekolossen Stadsmissionen? De gör i och för sig ett rätt bra jobb – men varför just de och till den här summan? Jag vet fler som skulle kunna göra ett bra jobb med det här och kanske till en billigare kostnad. Det är väl ändå det vi vill ha.

Anförande nr 42

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag vet inte om man kan kalla Stadsmissionen för en jättekoloss. Möjligen kan Stockholms stad kvala in under det begreppet. Stadsmissionen är en av ganska många, som du säger, rätt bra och kvalificerade frivilligorganisationer. Att det blev Stadsmissionen i det här fallet beror på att de under en längre tid än jag vet att någon av oss i Stockholms stad har jobbat med själva frågeställningen om hur man skulle kunna arbeta med housing first. De var tidiga i diskussionen åtminstone gentemot mig i detta. Det var därför en naturlig partner att ta i handen när vi gick fram med att lansera själva idén för detta. Jag utesluter inte alls att vi senare kan ha många fler partner inblandade i det här.

Som vi också understryker här är vi i socialtjänsten unikt lämpade för en del saker, det vill säga att fatta myndighetsbeslut och de formella beslut som krävs. Ibland är tvärtom en frivilligorganisation som Stadsmissionen unikt lämpade därför att de inte är en myndighet och inte har den stämpeln med sig. Men det kan säkert bli andra organisationer senare också.

Anförande nr 43

J a c k i e N y l a n d e r (v): Det är bara det att Stadsmissionen har hållit på i 100 år, och de har inte kommit längre än. Men det finns ju andra organisationer. Inte ens socialförvaltningen har funnits i 100 år. Varför ska vi vända oss till en sådan gammal mossig organisation?

Anförande nr 44

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag måste säga att jag är den förste att inse att många sociala problem fortfarande pockar på sin lösning. Samtidigt är jag fylld av beundran inför Stadsmissionens arbete. Det gör inte att jag på något vis ringaktar det vi gör i offentlig regi, i Stockholms stads regi och i socialtjänstens regi. Vi ska inte

skämmas en sekund över att det bara är vi som ibland kan fatta de allra svåraste besluten. Det kan inte och får inte en organisation som Stadsmissionen göra.

Men vi ska också vara klart medvetna om att det finns saker som bara frivilliga krafter i det civila samhället kan göra, hur väl vi andra än vill. Att få kontakt med människor som är brännmärkta av myndigheter sedan barnsben är frivilligorganisationer ibland bättre på än vi. Om vi kan få bättre samarbete, tydligare ansvarsuppdelning och riktigt bra kontakter oss emellan kan vi göra underverk i den här staden.

Fråga nr 4. Minoritetsrättigheter och finska språket

Anförande nr 45

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande och fullmäktige! Jag har som vana på fredagskvällarna att lyssna på Sisuradio i hopp om att få höra en eller annan finsk tango. Men förra veckan var det ingen musik. Man hade i stället gjort en rundringning till våra förvaltningar och frågat hur de tillämpar den nya minoritetslagstiftningen när det gäller det finska språket. Man har också ringt andra kommuner. I Haninge fungerar det bra. I Upplands Väsby fungerar det också bra. Men Stockholms stad är sämst i klassen. Människor som ringde till förvaltningarna fick olika svar. En del förvaltningar ifrågasatte att det fanns en sådan lag, och de kunde inte svara på frågorna. Men hos en del fungerade det också.

I samma program beskrev man att det finns en grupp föräldrar som har kommit in med en skrivelse till Stockholms stad om just detta. De får inte den lagstadgade servicen på finska. Framför allt kan staden fortfarande inte bereda förskoleplatser på finska när man så önskar som förälder. En del är väldigt upprörda.

Borgarrådet svarade då att frågan var lite större än vad staden hade förväntat sig. Han svarade på svenska. Hur tänker du följa upp att lagen följs och att alla invånare i Stockholm får samma svar från våra förvaltningar, det vill säga att våra förvaltningar vet vad de pratar om?

Anförande nr 46

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Mirja! Du ska vara glad att du slapp höra mig i tangotakt i alla fall; det kan jag garantera dig.

Allvarligt talat var det här en större utmaning än jag tror att vi samlat insåg från början. Jag är den förste att medge att det har gått för långsamt. Det råder ingen tvekan om den saken. Möjligen kan man säga att långsamt men noggrant är bättre än snabbt och slarvigt. Det har varit en noggrann process. Precis nu är hela remissmanställningen klar. Överallt i staden, även där man än så länge inte lever upp till de krav människor ska kunna ställa på oss, är man positiv till de förändringar vi nu gör. Resan på väg mot borgarrådsberedningen och kommunstyrelsen har just tagit sin början. Det här kommer att landa på fullmäktiges bord till vårt sista möte före sommaren, hoppas jag.

Det har gått för långsamt, men jag är övertygad om att vi kommer att leva upp till de krav som både vi själva ställer på oss i ärendet och som lagen ställer på oss när det blir färdigt.

Anförande nr 47

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det kanske inte hjälper de föräldrar som behöver få ha sina barn på förskolan nu, och inte till hösten.

Jag har funderat mycket på hur vi fördelar ansvar i den här staden. När jag läser kommunstyrelsens introduktion till exempelvis integrationsberedningen ser jag att vi enligt instruktion i beredningen ska följa upp minoritetsfrågorna. När vi hade ärendet på remiss var det första gången före valet som en minoritetsfråga kom upp över huvud taget.

Tror inte du, Ulf, att vi kunnat ha bättre kontroll över frågan och varit beredda på alla förvaltningar att följa upp det hela när lagen trädde i kraft om integrationsberedningen hade beretts möjlighet att göra det som står i instruktionen?

Anförande nr 48

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Med all respekt för vår gemensamma integrationsberedning tror jag inte att det är där felet ligger. Det har tagit längre tid att genomföra detta, totalt sett. Vi kom i gång lite sent från början; det råder ingen tvekan om det. Vi hade inte så rasande många månader på oss. När man ska få samtliga förvaltningar och stadsdelsnämnder att yttra sig inför ett beslut som berör samtliga har vi en ganska omständlig procedur för detta i Stockholms stad. Det är ingen helt liten organisation som vi då har att arbeta med.

Jag beklagar att det har tagit lite lång tid; det råder ingen tvekan om det. Men jag tror att när vi nu landar kommer vi att göra det bra.

Anförande nr 49

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande och fullmäktige! Jag hoppas förstås att det blir bra. Men hade det ändå inte varit bra att skriva ett brev till förvaltningarna om att denna lag gäller från den 1 januari och att minoritetsgrupperna har rätt till den här servicen? Då hade man åtminstone fått samma svar från sin förvaltning oavsett om man ringer till förvaltningen i Kista eller i Hägersten. Jag tror att det hade kunnat vara bra, och vi borde kunna kräva att våra förvaltningar kan det här.

Anförande nr 50

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Vårt lite komplicerade sätt att fatta beslut ibland i Stockholm gör att lagen alltid gäller. Den gäller i alla kommuner och den gäller alltid. Det är ingenting som vi vare sig överprövar eller har synpunkter på i den här lokalen, i fullmäktige.

Däremot har vi ett ganska intrikat system för att i riktlinjer fastställa hur hela Stockholm ska använda och tolka en viss lagstiftning och arbeta med den konkret under gällande lagstiftning. Detta har tagit något längre tid. Det betyder inte att vi överprövar lagen eller sätter oss över den. Men det har tagit längre tid för oss att synka ihop hur hela Stockholm ska arbeta med en viss lagstiftning. Det är inte första gången i historien detta inträffar, men det är inte bra när det sker.

Fråga nr 5. Hur säkerställer tillståndsenheten att brandskyddet är tillräckligt innan alkoholtillstånd ges? Nu är föreningen Pluto i Liljeholmen aktuell.

Anförande nr 51

Y l v a W a h l s t r ö m (mp): Vi hade detta ärende på vårt bord i stadsdelsnämnden i torsdags. Vi rödgröna blev oroliga för den här lokalen, som inte är säker ur brandsynpunkt. Lokalerna är undermåliga, men trots det vill man redan ge föreningen alkoholtillstånd. Det kanske är dags att se över en hel del saker innan föreningen är aktuell för tillstånd.

I och med detta förfarande undrar jag också hur det ser ut på andra ställen i vår stad. Vi vill ju inte drabbas av någon stor brand; det förutsätter jag att ingen önskar att vi ska råka ut för.

Anförande nr 52

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag måste medge att jag är lite okunnig om just Plutos lokal. Det är slarvigt av mig, men så är det.

Däremot har jag inte någon enda gång hört att det skulle finnas brister eller slarvigheter i själva formerna för tillståndsgivningen, inte heller när det gäller brandskyddsskäl. Det finns en ganska tjock katalog som ska uppfyllas när man ger tillstånd för utskänkning. Det som oftast uppmärksammas är kanske mer normalt sociala frågor. Är det här en lämplig miljö? Har de rätt papper? Har de rätt servering i övrigt? Det är sådana saker som alla kan ta ställning till. En icke oväsentlig andel är remisser från brandskyddsmyndigheter, besiktningar och kontroller på att det handlar om en lokal som tål den sorts verksamhet som servering kan medföra.

Jag har inte någon gång hört att det skulle finnas brister i detta eller att det skulle vara slarvigt. Jag förutsätter att man i den aktuella lokalen agerar på samma sätt som man gör i alla andra lokaler. Det finns många formaliserade rutiner för detta; det vet jag.

Anförande nr 53

Y l v a W a h l s t r ö m (mp): Vi hade gärna sett att man hade hunnit göra en återremittering så att vi hade kunnat se i stadsdelsnämnden att detta var åtgärdat innan man gav tillåtelse till alkoholutskänkning. Sedan kan föreningen växa, må bättre och utvecklas.

Anförande nr 54

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Möjligen är det så att detta sker just nu, men det sker inte vid nämnden. Nämnden är en av flera remissinstanser. Det finns många andra remissinstanser. Inför det slutliga ställningstagandet ser man till att kraven är uppfyllda. Men detta går inte till stadsdelsnämnden, för er uppgift är att ta hänsyn till andra saker. Det handlar inte i första hand om att vare sig ni eller jag ska prya som brandskyddsmyndighet. Ni tar ställning till era saker. Sedan går alla remisser in för ett avgörande.

Anförande nr 55

Y l v a W a h l s t r ö m (mp): Du har då remisser från brandskyddet så att vi är säkra den dag de får sitt utskänkningstillstånd?

Anförande nr 56

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Just det – det finns former för precis vilka som ska konsulteras i förväg och vilka beslutsunderlag som ska vara med innan tillsynsutskottet kan bevilja sitt tillstånd.

Fråga nr 6. Hyresavtal

Anförande nr 57

A n n M a r i E n g e l (v): Vi har fått ett nytt museum i Stockholm, vilket är jätteroligt – det fotografiska museet. Vi hoppas att det tomma hamnmagasinet ska fyllas med folk och spännande fotografi. Det här är en museifråga som inte har passerat kulturnämnden. Det är hamnen som har gjort avtalet.

Men jag tycker ändå att det är principiellt intressant, och jag skulle vilja fråga dig som kulturborgarråd hur du ser på hyresavtalet. Såvitt jag förstår är det första gången man gör ett hyresavtal där man kopplar hyresintäkterna till antalet besökare. Vad jag har förstått är det tänkt att man ska betala två tredjedelar, och en tredjedel av hyran, som är 6,3 miljarder, ska man betala beroende på hur många besökare man har. Man har räknat väldigt högt. Jag undrar bara: Vad händer om man inte kommer upp i det här antalet besökare? Vem tar risken med detta?

Anförande nr 58

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Tack för frågan! Jag ska inte recensera, men jag tyckte möjligen att frågan var mer intressant med tanke på hur den ställdes än på vad den innehöll. Ann Mari är upprörd över att detta är en museifråga som inte har passerat kulturnämnden. Det kan man möjligen vara. Men det här är helt fria intressenter som hyr en fastighet av staden. Jag tror inte att vi behöver låta det passera kulturnämnden för godkännande eller inte godkännande.

Hur avtalet ser ut för en kulturverksamhet som hyr av Stockholms Hamnar är jag inte insatt i. Jag har inte slutit avtalet, och jag har inte läst det. Jag har ingen anledning att ens ha någon åsikt om detta. Avtalets konstruktion får du säkert gärna fråga om, men

i så fall får du fråga det borgarråd som har hand om det. Jag har ingen anledning att ha någon synpunkt på det. Vem som hyr av staden och hur de betalar sin hyra är utanför vad jag tycker att jag ska lägga mig i.

Anförande nr 59

A n n M a r i E n g e l (v): Jag var inte upprörd över att detta inte hade passerat nämnden. Jag konstaterade bara att kulturnämnden inte har haft tillfälle att diskutera eller titta på det. Men det är ändå en verksamhet i staden som förutsätts gå ihop genom att man räknar antalet besökare. Jag tycker att det är en intressant form av hyresavtal som vi aldrig har haft för någon kulturverksamhet i staden. Det kanske är ännu mer intressant att kulturborgarrådet över huvud taget inte har varit inblandad eller informerad. Jag vet att det inte är kulturnämnden som bidrar till driften, men det är väl ändå en intressant fråga eftersom det gäller ett nytt stort museum och hur det finansieras. Eller tycker du inte det?

Anförande nr 60

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag tycker att det är roligt med de kulturverksamheter vi har i Stockholms stad. Men om verksamheter väljer att inte ha någon relation till Stockholms stad i form av bidragsgivare eller något annat utan bara vill se staden som hyresvärd har jag faktiskt inte någon anledning att tycka så himla mycket om det.

Jag kan bara säga att jag tycker att det är trevligt att vi får nya kulturverksamheter som är beredda att betala sin hyra. Det är allt som jag tänker tycka i den saken.

Anförande nr 61

A n n M a r i E n g e l (v): Jag får konstatera att verksamheten har en relation till staden i och med att hamnen har betalat ett antal hundra miljoner för att bygga om lokalerna efter museets behov. Det kan vara väl så motiverat eftersom man vill ha museet. Men onekligen undrar man lite grann vad det ligger för risk i detta. Det är väl rätt så stor risk att det nästa gång också hamnar bland våra museifrågor.

Men jag får acceptera svaret – att du inte alls har varit inblandad i det här och inte har sett avtalet. Jag kan tycka att det är lite förvånande. Vi hoppas naturligtvis alla att det ska komma 230 000 människor så att man får in sin hyra. Men om de inte kommer vet du alltså inte vad som händer?

Anförande nr 62

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Nej, och det är ingen som vet vad som händer med en verksamhet som inte går ihop. Jag tycker att Ann Mari Engel ska gå ned och sätta sig i bänken, lämna in en ny fråga och ställa den till Ulla Hamilton. Då kan du få ett svar på dina frågor, om du är intresserad av att få ett svar.

Fråga nr 6. Sätra centrum

Anförande nr 63

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande! Min fråga är ganska enkel: Vad tänker borgarrådet göra åt det totala mischmasch som råder i dag i Sätra centrum?

Man har sålt ut centrumet till en privat entreprenör som håller på att bygga om det utan bygglov och utan några egentliga tillstånd alls. Hela centrumet är ett ganska litet förortscentrum. Det är ganska smalt, och det är svårt att ta sig fram där i normala fall. Där står i dag plyfaskivor som delar av det hela. Det finns små gångar, och folk kan inte längre gå i centrumet. Skivorna står kvar. Ägaren till centrumet verkar inte bry sig ett smack om att söka bygglov eller någonting annat, utan det här är ett centrum som verkligen är i förfall i dag. Detta kan inte få fortsätta. Det finns ingen människa som kan gå där och som kan handla i centrumet. Det är total katastrof.

Vad gör borgarrådet för att Sätra centrum ska bli snyggt och upprustat igen?

Anförande nr 64

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Tack för frågan! I slutet av november 2009 kom det in en anmälan till stadsbyggnadskontoret om att man hade påbörjat en olovlig förändring av centrumanläggningen. Det gäller fastighetsägaren Örnbergets fastighetsförvaltning, som äger centrumet sedan lång tid tillbaka.

Egentligen behöver man inte bygglov om man gör en förändring internt inne i en byggnad. Det kan gälla förändring på storleken på ytan, butikernas placering och så vidare. Men för detta centrum behöver man göra ett undantag eftersom det är fastställt att det också ska innehålla en allmän gångtrafik från tunnelbanan. De åtgärder som har gjorts är planstridiga. De behöver också prövas i ärende om bygglov. Just nu pågår en dialog mellan stadsbyggnadskontorets tjänstemän och fastighetsägaren, den mindre fastighetsägaren Örnbergets fastighetsförvaltning.

Stadsdelsnämnden är över partigränserna överens om att det behöver göras ganska stora förändringar i centrumet för att rusta upp det och göra det mer attraktivt. Det är väl en bra början. Däremot tror jag som sagt att det kommer att bli ett påföljdsärende med avgifter eftersom man har gjort olovliga byggnationer. Jag har fått berättat för mig att ärendet kommer upp på stadsbyggnadsnämnden i början av juni. Då kommer vi att göra ett slutligt ställningstagande till det förslag som nu tas fram tillsammans med stadsbyggnadskontorets tjänstemän och fastighetsägaren efter det att också stadsdelsnämnden har konsulterats.

Anförande nr 65

M a l t e S i g e m a l m (s): Det behöver göras stora förändringar i Sätra centrum; det är helt okej. Men i dag har man i stort sett avslutat ett bygge och lämnat gångar i den lilla centrumanläggningen på ett par meter ungefär. Folk kan inte mötas. Det står plyfaskivor överallt, och det ser ut som en allmän byggarbetsplats – och detta i ett centrum som redan tidigare var ganska nedgånget. Hur uppfattas detta av allmänhet-

en som bor runt om i Sätra? Centrumet, som man ändå tycker skulle få förändringar, står nu och förfaller ytterligare.

Jag tycker att det är oansvarigt. Vi hade kunnat förändra detta centrum också om det hade varit i kommunens ägo. Här håller man på och säljer ut centrumanläggning efter centrumanläggning, och ingenting blir bättre. Läs till exempel artikeln om Boulton i dag i Dagens Nyheter! Jämför med den privata entreprenör som driver centrumet i Sätra i dag! Jag måste säga att det är rena rama katastrofen i detta lilla centrum för den befolkning som ska gå dit och handla.

Anförande nr 66

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag skulle faktiskt med rätta kunna anlägga samma tonläge som Malte Sigemalm: Det är oansvarigt. Det är skandal. Vi har ett regelverk i staden som man ska hålla sig till. Man ska inte göra saker som är bygglovspliktiga om man inte har bygglov, och därmed basta!

Anförande nr 67

M a l t e S i g e m a l m (s): På vilket sätt har då borgarrådet med den kraft som hon visar i den här talarstolen agerat mot den privata ägaren till detta centrum? Jag har inte hört borgarrådet gå ut till Sätraborna och säga att det som sker i ert centrum är fruktansvärt. Men i den här talarstolen kan hon stå med retoriska krafter och prata hårt om vad som har gjorts.

Om jag vore borgarråd skulle jag ha åkt dit och tittat på centrumet. Det ligger i och för sig utanför stadskärnan. Men då skulle hon se hur det ser ut i dag och vilken vandalisering som ägaren har gjort i centrumet. Folk är djupt upprörda över den behandling man får ute i förorterna när centrumanläggningar som säljs förändras till byggarbetsplatser. Det här har hållit på sedan november 2009 och fram till dags dato. Det är klart att folk tappar tålamodet ute i förorterna när det blir på det här sättet.

Nej, Alvendal – visa lite handlingskraft!

Anförande nr 68

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Malte Sigemalm! Det finns inte något regelverk där det står att borgarråd har anmälningsplikt till vissa ledamöter av fullmäktige när vi gör besök runtomkring i hela staden och när vi själva på privat tid går och handlar i olika centrumanläggningar. Du vet ingenting om när jag var i Sätra senast, när jag besökte Sätraskogen och när jag fikade på Café Lyran, som ligger i närheten. Du vet ingenting om det.

Jag ställer upp på den del av kritiken som gäller att detta är oansvarigt. Det är en skandal. Vi har ett regelverk som ska hållas. De bilder man kan se bland annat på Lars Epsteins blogg är jättebra och talande. Det här är inte det sätt som staden ska växa på oavsett om det är ett förortscentrum, som du kallar det, eller om det är på stadens malmar. Det ser inte klokt ut i Sätra, och just därför har stadsbyggnadskontorets tjänstemän just nu en pågående dialog med fastighetsägaren.

Det är det enda sättet att förbättra Stockholm på – en dialog där flera krafter drar åt flera håll och inte att oppositionen står och gapar.

Fråga nr 7. Socialjouren – kan alla nå dem i tid?

Anförande nr 69

K a r i n R å g s j ö (v): Finns socialjouren i Avesta? Det kan man fråga sig efter det att man som jag har försökt nå dem en fredag förmiddag. Då ringde jag till den outsourcade växeln i Avesta – det är väl där den ligger – och frågade efter socialjouren. Damen i växeln sade då att det inte finns någon socialjour i Stockholm. Den ligger ute i stadsdelarna, fortsatte hon. Nej, sade jag, det är inte möjligt. Du har fått fel information. Socialjouren är stängd, sade då växeltelefonisten. Nej, sade jag, socialjouren stänger aldrig i Stockholm. Tyvärr kunde inte denna kvinna i växeln i Avesta som dessvärre inte har fått tillräckligt med hjälp och understöd tala om för mig var jag kunde nå socialjouren en fredag kl. 10.00. Jag tycker att det är häpnadsväckande.

Ulf Kristersson! Det finns ju andra som kanske försöker ringa socialjouren genom växeln. Jag undrar vad de ska göra när de får de här icke-svaren. Jag är bekymrad över den här växeln som inte kan ge svar på var socialjouren finns.

Anförande nr 70

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag måste medge att jag inte för dagen är helt underkunnig med vad kvinnan i växeln i Avesta säger. Men om vi är nogga med vad som är vad här så är socialjouren, som Karin vet, öppen dygnet runt. Det de flesta människor däremot menar med socialjour är bokstavligt talat myndighetsutövning och att man tar emot problem och verksamheter när de andra, riktiga socialtjänsterna inte har öppet längre. Det är alltså inte valfritt att vända sig till socialjouren i stället för till socialtjänsten lokalt kl. 10 en fredag, oavsett vad damen i Avesta än säger. Då vänder man sig till lokal socialtjänst. Sedan ska det ändå gå att komma fram till socialjouren, för det kan ju röra sig om en person som bokstavligt talat är stadsdelslös och som därför tillhör socialjourens ansvarsområde.

Jag har inte uppfattat att detta är ett bekymmer normalt sett. Vi har många problem av social karaktär i Stockholm, men normalt sett är det inget problem att komma fram vare sig till socialtjänst eller socialjour, om man ska till socialjouren. Men jag ska gärna undersöka detta mer noggrant och ge dig ett fylligare svar när jag har undersökt vad damen i Avesta egentligen säger.

Anförande nr 71

K a r i n R å g s j ö (v): Jag tycker att det här är allvarligt. Människor ringer till en växel som finns i Avesta. Det är väl jättebra att de sitter där uppe och svarar, men det kan ju vara allvarliga frågor. Om man har så här dåligt underbyggt när man ska svara på vissa frågor när det gäller socialtjänsten är det på gränsen till farligt. Människor kanske vill nå socialtjänsten och har någonting att berätta för dem. De kanske

behöver hjälp och vägledning. Då ska inte någon växeltelefonist i Avesta svara på det här sättet.

Det är Stockholms stads skyldighet att ge de här personerna i Avesta en fantastisk utbildning. Svaren ska komma direkt. Annars undrar jag varför vi har outsourcat en växel till Avesta som inte kommer att kunna svara på lite trickiga frågor. Vad gör man? Man kanske inte har fått utbildning för vad man ska göra om det ringer personer som mår psykiskt dåligt, exempelvis. Jag blev superhåpen när jag ringde växeln, måste jag säga. Jag är väldigt bekymrad över detta, Ulf.

Anförande nr 72

Borgarrådet **K r i s t e r s s o n** (m): Jag vill inte avsäga mig något som helst politiskt ansvar för socialtjänsten i Stockholm inklusive socialjouren. Men jag skulle nog ändå föreslå att du tecknar ned dina exakta iakttagelser efter samtalet med damen i Avesta, lämnar in det till vår gemensamma förvaltningsdirektör som bär allt professionellt ansvar för hur bemanningen av olika tjänster fungerar på socialtjänstförvaltningen i Stockholm och ber honom kolla att det som hände dig inte händer ofta.

Anförande nr 73

K a r i n R å g s j ö (v): Jag tycker att man har ett politiskt ansvar när man outsourcar en växel på det sättet. Då ska man ha totalpejl som politiker på att det funkar. Man ska inte behöva ha politisk skolning för att ta sig fram i den här staden därför att ni har outsourcat växeln till Avesta. Det ska vara perfekt service. Det ska inte vara 50 procent sämre service. Det var väl inte det ni ville ha?

Anförande nr 74

Borgarrådet **K r i s t e r s s o n** (m): Självfallet har vi ansvar för hur vi principiellt organiserar vår verksamhet. Men med all respekt – ett enskilt samtal mellan dig och en dam i Avesta har jag svårt att dra några politiska slutsatser av.

Fråga nr 8. Försörjningsstödet ökning med koppling till jobbpolitiken

Anförande nr 75

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Min fråga handlar helt enkelt om att Sten Nordin häromveckan gick ut och sade att det är bra att kostnaderna för det ekonomiska biståndet minskar. Det gör de inte. Man påstår att Stockholm har klarat sig bättre än andra kommuner i krisen. Det är bara att konstatera att så inte är fallet. Vi har en ökning med 9 procent eller 80 miljoner kronor jämfört med 2008 när det gäller ekonomiskt bistånd.

Min enkla fråga är: Borde man inte tänka om när det gäller arbetslöshetspolitiken och med tanke på att fattigdomen ökar?

Anförande nr 76

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Sten Nordin har helt rätt när han påpekar att det ekonomiska biståndet minskar. Faktum är att vi är nere på historiskt låga nivåer. Det är en klen tröst för dem som ändå behöver ekonomiskt bistånd för att klara sig. Det är också ett dåligt skäl att inte göra allt vi kan för att sänka det ytterligare. Men den långa utvecklingen, från januari 2005 och framåt, har varit remarkabel. Vi är för första gången i modern tid nere på nivåer som vi inte har sett någon gång förut. Om vi jämför de tre första åren på förra mandatperioden och de tre första åren den här mandatperioden är det en halv miljard lägre kostnader nu.

Vi hade en prognos från USK i finanskrisens spår som sade att detta sannolikt skulle uppgå till 13 procents ökning, vilket i sig var en mycket lägre ökningstakt än på de flesta andra ställen i Sverige. Den landade på knappt 9 procent. Det är självklart att krisen har fått konsekvenser för försörjningsstödet. Men jag tycker att vi har klarat den relativt sett hyggligt bra. Vi ligger på den lägsta andelen av befolkningen någonsin som har försörjningsstöd, så länge vi har mätt på det här sättet. Vi har lägre nivåer än nästan någon annan stad i hela Sverige. Jag tycker att det finns skäl att se framtiden an med viss tillförsikt.

Anförande nr 77

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Problemet är väl att linjen slutar lite tidigt. Just nu vänder trenden, och det är det som är problemet. Det ekonomiska biståndet ökar både när det gäller antalet personer och kostnader.

Jag kan hålla med om att det du säger är rätt i jämförelse med hur det var långt bak i tiden. Det ekonomiska biståndet följer konjunkturen väl. Men ni hävdar hela tiden att det ni har gjort i form av att bekämpa arbetslöshet har gett effekt, och det kan man inte se när man tittar på siffrorna. Vi har 75 procent fler arbetslösa om man jämför aprilsiffran i år med aprilsiffran 2008. Om man tittar på ungdomsgruppen har det ökat med 240 procent. Detta är förstås kopplat till att det ekonomiska biståndet ökar. Det finns ett antal saker som man inte har gjort när det gäller arbetslösheten som man bör göra.

Anförande nr 78

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det är klart att man kan mixtra med siffror. Man kan plocka ut en enstaka månad och säga: Den här månaden ökar någonting! Det här är ett dramatiskt tecken på ett trendskifte! Så kan man inte göra om man ska vara seriös med statistik. Då får man titta på något längre serier. De något längre serierna, både om vi backar tillbaka till 1982 som våra data sträcker sig till och de senaste åren, är entydiga: Vi har haft en god nedåtgående utveckling även i relation till andra delar av Sverige, som har haft en ökad andel människor med socialbidrag.

Om vi tittar på de andra storstäderna, Göteborg och Malmö, är det alldeles solklart. Vi är i en egen division. Nota bene – detta är er förtjänst också. Ni har också varit intresserade av att bryta en trend mot alltfler människor med socialbidrag. Det har funnits en enorm överensstämmelse om att det är en styggelse att det biter sig fast ett beroende av socialbidrag. Det ska vi till nästan varje pris undvika. Men det är inte

som du säger, att det följer det konjunkturella, annat än i mycket kortsiktig mening. Den långa trenden är konjunkturoberoende sänkta socialbidrag i Stockholm.

Anförande nr 79

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ett av era främsta vallöften var just jobbpolitiken och att man skulle få jobb inom fem dagar. Nu har ni i stället en handlingsplan inom fem dagar. Jag tycker att det är för tidigt att slå sig för bröstet och säga: Nu har vi klarat av målet! Vi ser ju ändå en trend att det ekonomiska biståndet ökar. Vi kommer att diskutera detta mer senare i kväll. Jag tycker att det är ett problem att ni blundar för en hel del saker som man skulle ha kunnat göra. Ni har i stället försämrat förutsättningarna för dem.

Anförande nr 80

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det är fler som återkopplar till Abdos femdagarsregler här. Det uppskattar jag verkligen. Men det är inte det vi pratar om just här och nu.

Den stora frågan här är: Hur har det gått med socialbidragsberoendet i Stockholms stad? Det har markant sjunkit. Till en del hänger det utan tvekan ihop med ett lyckat arbete med jobbtorgen. Till en del är det en trend som har funnits under en ganska lång tid där vi har varit engagerade i att på alla olika sätt bryta socialbidragsberoendet.

Fråga nr 9. Nationella minoritetens möjlighet att bedriva skola

Anförande nr 81

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Min fråga till skolborgarrådet gäller de nationella minoriteternas möjlighet att bedriva skola, där den officiella linjen hittills har varit att det finns ett skolpengsystem och en möjlighet att driva friskola såsom alla andra.

Jag har en fråga på förekommen anledning efter att ha träffat några av de organiserade representanterna för de nationella minoriteterna. Är skolborgarrådet beredd att stärka möjligheterna för de nationella minoriteterna? Deras situation är inte som alla andras. Lagstiftningen för dem är inte heller som för alla andra. Som nationell minoritet borde man helt enkelt inte vara beroende av marknadsmekanismerna för att få driva verksamhet i sin kultur och på sitt språk.

Anförande nr 82

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Självfallet har Stockholms stad ett större ansvar för de nationella minoriteterna än vi har för alla andra minoriteters möjligheter att välja skola. Det ingår i själva det statliga uppdraget.

Vi har och bedriver både kommunalt och i enskild regi ett antal olika skolformer och förskolor för de definierade nationella minoriteterna. Vi driver till exempel finsk-

språkiga förskolor. Det finns både privata och kommunala sådana. Vi har en skola för den judiska minoriteten på Vasa real, och det finns även en fristående judisk skola. Vi har särskilda klasser för romer och för finskspråkiga elever. Vi har även särskilda finskspråkiga skolor.

Jag skulle vilja säga att utbudet, både det kommunala och enskilt driven verksamhet, är relativt stort i Stockholm. Det ska det naturligtvis också vara eftersom vi är en stor stad där det finns alla möjligheter att bedriva den typen av verksamheter om det finns en efterfrågan. Det tycker jag är väldigt bra.

Nu när vi har blivit ett förvaltningsområde för finska måste vi se över om det finns ytterligare saker vi kan göra på området. Jag tycker att detta är viktigt, men vi ger också extra stöd till en rad av de olika nationaliteterna.

Anförande nr 83

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande och fru borgarråd! I huvudsak är det inte så. I huvudsak får de bedriva verksamhet på samma premisser som alla andra, med små marginella stöd. Flera av dem, bland andra Vasa real och Hillelskolan, signalerar nu att de har stora ekonomiska problem därför att årskullarna de närmaste tre åren är exceptionellt små. I begreppet nationell minoritet ligger per definition att man är en minoritet och därför har särskilda svårigheter att driva verksamheten.

Min fråga är: Är du beredd att se till att de får bättre ekonomiska förutsättningar än till exempel John Bauergymnasiet, som drivs på rent kommersiella villkor? Är enligt skolborgarrådet de nationella minoriteternas rätt att driva skola viktigare än vilket företag som helst?

Anförande nr 84

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Roger Mogert vet liksom jag att vi ger ett extra stöd i dag till exempelvis Hillelskolan, som bedriver undervisning för judiska barn, och till Vasa real som har särskilda judiska klasser.

Naturligtvis bygger systemet i viss mån också på skolpeng. Det är fullkomligt självklart. Om det inte finns barn och inte någon efterfrågan kommer det inte heller att finnas några klasser. Frågan är också, vilket Roger Mogert är väl medveten om, var de lagliga gränserna går för hur mycket profilbidrag man kan ge utifrån att en grupp är en minoritet i förhållande till skolpeng och den socioekonomiska schablon som också finns.

Anförande nr 85

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Jag tycker nog att skolborgarrådet glider lite på frågan. Både hon och jag har förhållandevis goda kontakter med dem som stiftar lagar i det här landet. Om det vore så att det fanns en nationell lagstiftning som hindrade ökat stöd till de nationella minoriteterna vore det väl inte omöjligt att vi tog varandra i hand och vandrade över till andra sidan vattnet och uppvaktade lagstiftarna och bad dem göra om det här.

Men jag tolkar skolborgarrådet som att hon inte tycker att man behöver stärka de ekonomiska möjligheterna att driva undervisning för de nationella minoriteterna.

Anförande nr 86

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Vi ska bedriva verksamheter som riktar sig också till de nationella minoriteterna. Vi har också extra stöd för detta i Stockholms stad, både till fristående skolor och till kommunala skolor. Det tycker jag är bra.

Sedan är det mycket möjligt att vi kan göra mer på detta område, men vi måste göra det inom ramen för den lagstiftning som faktiskt finns.

§ 16 Revisionsberättelser över de kommunala nämndernas verksamhet för år 2009 jämte granskningsrapporter avseende bolagen samt revisionsberättelse för kommunalförbund (bih. 2010:1) (utl. 2010:53)

Anförande nr 87

B e n g t A k a l l a : Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi förtroendevalda revisorer samt lekmannarevisorer för bolagen granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred hela den kommunala verksamheten, inklusive bolag och stiftelser. Granskningen sker i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen, stiftelselagen, kommunala redovisningslagen och annan speciallagstiftning samt i enlighet med revisionsreglementet.

Vi är organiserade i tre grupper. Grupp 1 ansvarar för kommunstyrelsen, service-nämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Dessutom svarar gruppen för övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsrevisionen.

Grupp 2 ansvarar för samtliga facknämnder och grupp 3 för samtliga stadsdelsnämnder. Redogörelser för grupp 2 och grupp 3 kommer att göras av Bengt Leijon respektive Bo Dahlström.

Resultatet av vår granskning har sammanfattats i 31 årsrapporter, ställda till respektive nämnd samt 13 övergripande revisionsrapporter, ställda till nämnder och styrelser. Jag kommer inte att i detalj gå igenom alla dessa, utan lämnar här en kort redogörelse för 2009 års verksamhet.

Vi har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande och att bedöma om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning och i enlighet med god redovisningsred.

Vår samlade bedömning är att stadens årsredovisning i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningsred.

Vi har i den årliga granskningen av stadens nämnder bedömt i vilken omfattning nämnderna har bidragit till att uppnå fullmäktiges mål. Detta har bland annat skett genom att vi har granskat hur nämnderna har arbetat med kommunfullmäktiges verksamhetsmål med tillhörande indikatorer och aktiviteter.

Vår samlade bedömning är att stadens verksamhet har bedrivits enligt god ekonomisk hushållning. Vår granskning av nämndernas årsredovisningar och årsredovisningen för staden totalt visar att kommunfullmäktiges verksamhet och finansiella mål i allt väsentligt har uppfyllts.

Enligt vår bedömning har 13 av de 14 verksamhetsmålen uppnåtts. Verksamhetsmålet att kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka, trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen har enligt vår bedömning delvis uppnåtts.

Sammanfattningsvis vad gäller nämnder och styrelser är vår bedömning att verksamheten i allt väsentligt bedrivits enligt fullmäktiges verksamhets- och budgetramar samt inom de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheter. Vidare har styrning, kontroll och uppföljning i allt väsentligt varit tillräcklig, och bokslutet är rättvisande och upprättat i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

När det gäller de kommunala bolagen har 15 granskningsrapporter upprättats som underlag till lekmannarevisorernas granskning. Lekmannarevisorer har i enlighet med aktiebolagslagen 10 kap. 14 § lämnat sina granskningsrapporter, 39 stycken, till bolagsstyrelser för vidare befordran till årsstämorna. Lekmannarevisorer har inte i någon granskningsrapport riktat kritik mot styrelse eller vd.

Mot bakgrund av detta tillstyrker revisorerna ansvarsfrihet för de berörda nämnderna och styrelserna.

Anförande nr 88

B e n g t L e i j o n : Ordförande, fullmäktige! Revisorsgrupp 2 granskar exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden och utbildningsnämnden.

Även jag vill understryka att i allt väsentligt har måluppfyllelsen i de här nämnderna varit god liksom styrning, uppföljning och kontroll. Av det skälet riktar vi inte någon som helst anmärkning i revisionsberättelserna, och vi tillstyrker ansvarsfrihet.

Vi har dock i missiven till några nämnder framfört en del synpunkter.

Vad först gäller fastighetsnämnden delar vi inte nämndens bedömning av måluppfyllelsen, främst vad gäller energieffektivisering och klimatpåverkan. Vi noterar stora förseningar och bedömer att nämnden inte har uppnått fullmäktiges och nämndens egna ambitioner. Vår uppfattning är dock att nämnden arbetar aktivt med frågorna.

I budget för 2009 gav kommunfullmäktige underhållet en hög prioritet och uppdrog åt fastighetsnämnden att upprätta en långsiktig underhållsplan. Vi kan konstatera att en sådan plan ännu inte har upprättats. Vi ser fram emot den plan som ska presenteras 2010 och kommer i år att göra en särskild granskning av fastighetsnämndens underhållsarbete.

Vidare är vi kritiska till hur försäljningen av Fituna gård genomfördes. Upplägget medförde en mängd frågor och kritik, inte minst i massmedier. Vår uppfattning är att mycket av det hade kunnat undvikas om affären hade genomförts med mer traditionellt affärsupplägg och rimligare tidplan.

Vad så gäller utbildningsnämnden menar vi att det verksamhetsmässiga resultatet inte är helt tillfredsställande eftersom årsmålen för ett antal väsentliga indikatorer inte har nåtts. Samtidigt framhåller vi att Skolverkets statistik visar att nämnden har förbättrat resultaten inom flera delar av grundskoleverksamheten och

gymnasieskolan jämfört med 2008, utom vad gäller vuxenutbildningen som hade en negativ trend jämfört med 2008.

Till trafik- och renhållningsnämnden har vi framfört att prognossäkerheten inte har varit tillräcklig. Avvikelser mellan T2 och bokslut avseende nettoutfallet på driften på trafik och gata är 18 procent, och det är för mycket. Det är vissa intäkter som man har missat, medan kostnaderna däremot är rätt prognostiserade. I bokslutet finns också en felaktig periodisering avseende parkeringsintäkter som uppgår till drygt 20 miljoner kronor. Det innebär att nämndens bokslutsresultat borde ha varit 20 miljoner bättre. Därmed bedöms inte bokslutet som helt rättvisande.

Vad gäller kyrkogårdsnämnden bedömer vi att den i allt väsentligt har uppnått de verksamhetsmål som fastställs i budget- och verksamhetsplan, och vi noterar med tillfredsställelse att nämndens arbete med energieffektivisering fortskrider i positiv riktning.

En annan sak som är positiv är att miljö- och hälsoskyddsnämnden i allt väsentligt har uppnått sina verksamhetsmål i budget- och verksamhetsplan. Vi noterar med tillfredsställelse flera markanta förbättringar inom tillsynsverksamheten. Vidare finner vi att intäkterna för tillsyn har ökat kraftigt och att skattemedlens andel av tillsynsfinansieringen därmed har minskat, vilket är i enlighet med såväl lagstiftningen som stadens intentioner.

Sammanfattningsvis bedömer vi att samtliga nämnder inom revisorsgrupp 2:s ansvarsområde i allt väsentligt har uppfyllt målen för verksamheten och att styrning och kontroll är tillräcklig, varför vi tillstyrker att berörda nämnder lämnas ansvarsfrihet.

Anförande nr 89

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande! Jag trodde att jag skulle få ha ett anförande i ärendet, men jag förstår att man bara får ställa frågor. Min fråga lyder som följer. Oppositionen har i fastighetsnämnden gemensamt framfört kritik när revisorernas årsrapport lades fram för beslut i tisdags den 18 maj. Jag undrar varför nämndens beslut och reservationerna inte redovisas i fullmäktige inför det beslut vi i dag fattar i sedvanlig ordning som vi gör när vi behandlar andra ärenden.

Anförande nr 90

B e n g t L e i j o n : Det här är väl knappast en revisionell fråga. Hur menar du att revisionen skulle ha gjorts?

Anförande nr 91

M a r t i n M i c h e l (mp): Jag menar att det är viktigt att det som står i nämndbesluten om revisorsrapporterna kommer fram inför beslutet i fullmäktige.

Anförande nr 92

B e n g t L e i j o n : Vad är det som saknas?

Anförande nr 93

M a r t i n M i c h e l (mp): Vår syn på revisionsrapporterna saknas.

Anförande nr 94

B e n g t L e i j o n : Det är mer den politiska sidan av saken. Jag försöker att redovisa revisionens syn.

Anförande nr 95

M a r t i n M i c h e l (mp): Då undrar jag när vi får möjligheten till exempel i oppositionen att bemöta revisionsrapporterna för respektive nämnd. När kommer den frågan upp i fullmäktige?

Anförande nr 96

B e n g t L e i j o n : Jag vet inte om den kommer upp i fullmäktige direkt, utan ni har fått vår årsrapport för utlåtande senast den 30 i juni. Då har ni möjlighet att anlägga de synpunkter som ni har på vanligt sätt från oppositionen till nämnden, och det protokollförs där. Men jag tror inte att det kommer till fullmäktige.

Anförande nr 97

M a r t i n M i c h e l (mp): I och med att vi nu här i dag fattar beslut om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder tycker jag ändå att det skulle vara viktigt att alla aspekter och alla synpunkter kommer fram inför det beslutet. Jag har lite svårt att förstå den här ordningen. Mycket information faller bort och kommer inte fram.

Anförande nr 98

B o D a h l s t r ö m : Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag företräder revisorsgrupp 3 som granskar samtliga stadsdelsnämnder, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden. Vår granskning visar att nämnderna i huvudsak har uppnått ett tillfredsställande ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat. Samtliga nämnder har klarat budgethållningen utom överförmyndarnämnden. Vi har framfört våra synpunkter till överförmyndarnämnden i en särskild skrivelse.

När det gäller fullmäktiges verksamhetsmål har de uppnåtts med undantag för målet att kvaliteten inom stadens omsorgsverksamhet ska öka, trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen. Det bedömer vi har uppnåtts endast delvis. Den bedömningen baserar vi bland annat på att fullmäktiges mål för antalet omsorgslägenheter och antalet genomförandeplaner inom socialpsykiatri inte har uppnåtts.

Det finns också ett antal beslut och domar enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning som nämnderna inte har verkställt under året.

Även nämndernas styrning, uppföljning och kontroll inom de områden som har granskats är tillräcklig, men vi har hittat några undantag. Jag ska nämna dem.

Kungsholmens stadsdelsnämnd behöver utveckla arbetet med den interna kontrollen. Det är framför allt kontrollen av inkomster i handläggningen av barnomsorgsavgifter och kommunalt vårdnadsbidrag som bör förbättras.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnds styrning, uppföljning och kontroll behöver förbättras. Säkerheten i de ekonomiska prognoserna behöver stärkas, och nämndens arbete med den interna kontrollen behöver utvecklas.

Rinkeby-Tensta stadsdelsnämnd har brister i prognos- och uppföljningsverksamhet inom äldreomsorgen, vilket enligt vår bedömning tyder på att kontroll och styrning av verksamheten inte har varit tillräcklig under året.

Även Skärholmens stadsdelsnämnds styrning, uppföljning och kontroll kan förbättras. Man behöver arbeta mer med den interna kontrollen, och vi är kritiska till att nämnden inte har följt stadens regler för ekonomisk förvaltning för en av resultatenheterna.

Vi har genomfört ett antal fördjupade granskningar av delar av stadens verksamhet; vi har bland annat tittat på öppenvårdsinsatser för barn och unga och verksamheten vid Jobbtorg Stockholm. Granskningen av öppenvården visar att det är svårt att få svar på frågan om staden erbjuder en god och kvalitativ öppenvård. Anledningen till vår syn där är att det saknas enhetliga mått och verktyg för att kunna göra en sådan uppföljning. Även uppföljningen på individnivå försvåras genom att nämnderna i alltför låg grad upprättar individuella genomförandeplaner.

När det gäller jobbtorget insatser visar vår granskning att Jobbtorg Stockholm uppfyller fullmäktiges mål om jobbgaranti genom att aspiranten får en jobbplan inom fem dagar, till vilket det kopplas insatser och aktiviteter. Men granskningen visar brister i handläggningen avseende dokumentation av klientens samtycke till att överföra personuppgifter från stadsdelsförvaltningarna till jobbtorgen. Vi bedömer det som att kommunikationen mellan jobbtorgen och stadsdelsnämnderna behöver förbättras.

Sammanfattningsvis bedömer vi att samtliga nämnder inom revisorsgrupp 3 i allt väsentligt uppfyllt målen för verksamheten och att styrning och kontroll är tillräcklig, varför vi tillstyrker att de berörda nämnderna beviljas ansvarsfrihet.

Anförande nr 99

B e n g t S a n d b e r g (s): Herr ordförande! Jag tänker inte yrka på något annat än att man ska bevilja ansvarsfrihet. Det är inte därför jag går upp. Jag har inga frågor heller till revisorerna.

Jag vill bara tydliggöra det revisorerna har sagt när det gäller fastighetsnämnden. Den revisionsrapport revisorerna har lämnat säger jag ja till, men den politiska revisionen yrkar jag avslag på. Det gäller i synnerhet fastighetsnämnden där man pekar på rätt stora brister. Det verksamhetsmässiga resultatet är inte tillfredsställande. Styrning och uppföljning är inte tillräckliga. Det finns ingen långsiktig underhållsplan, precis som nämnts här. Man säljer skog i strid mot de gällande reglerna. Inte minst som ett exempel nämner man försäljningen av Fituna

som faktiskt är ett resultat av den politiska inriktning nämnden har haft, det vill säga att sälja fastigheter. I raden av hundra mer eller mindre sjabbliga forcerade försäljningar är Fituna kanske det tydligaste politiska exemplet på när politisk dogmatism går före rätt och klokskap.

Jag ville bara säga detta, och jag tycker att det är tråkigt i en så här viktig sak. Jag kan inte tänka mig att fastighetsnämnden är den enda där man har skäl för pröva den politik som har fört. Men att man bara kan ställa frågor till revisorerna tycker jag är en tråkig ordning, men det får vi återkomma till.

*§ 19 Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad**Kommunfullmäktige: SISAB rörande förvaltning av utrustning, utl. 2000:12**Kommunstyrelsen: Hedersrelaterat våld – uppdrag**Kommunstyrelsen: Uppföljning av öppen fritidsverksamhet i Stockholm 2008 (utl. 2010:49)*

Anförande nr 100

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Boksluten diskuterar vi inte lika mycket som budgetarna, och det kanske är tur det med tanke på vilken tid det tar, men boksluten är viktiga när det gäller att utvärdera vad vi har uppnått. Det viktigaste som det här bokslutet berättar för oss är att vi under 2009 har kunnat fortsätta värna och utveckla välfärden i vår stad, att vi under 2009 har fortsatt att arbeta för att utveckla stockholmarnas valfrihet. Vi har fått ett fint kvitto på det här arbetet när Stockholms stad har blivit utsedd till årets kvalitetskommun.

Det är också viktigt att kunna redovisa brukarundersökningar som visar att stockholmarna i grunden känner stor tillfredsställelse med de verksamheter som vi bedriver på olika områden.

Det är vidare viktigt att konstatera att stadens ekonomiska ställning är stark, att den är stabil och trygg. Det är det som lägger grunden för en trygg verksamhet för välfärden, skolor, dagis och äldreomsorg. Vi kan i det här bokslutet för första gången sedan stadsdelsnämnderna infördes visa att alla stadsdelsnämnder har kunnat hålla sina budgetar och leverera resultat.

För två år sedan, herr ordförande, drabbades världen av den värsta ekonomiska nedgången på 80 år. Självklart har Stockholm känt av den globala krisen. Men tack vare att vi redan i goda tider prioriterade kärnverksamheterna stod Stockholm starkt rustat, och det ser vi tydligt i bokslutet för det som vi ändå kan kalla för krisåret 2009.

Budgetbalansen är viktig. Den är viktig för att den skapar trygghet i stockholmarnas vardag. En budget i balans är en förutsättning för goda villkor både för välfärdens verksamheter och för stockholmarnas egen hushållskassa. Det är genom att vi tar ansvar för stadens finanser som stockholmarna inte tvingas betala för finanskrisen genom besparingar i välfärden eller höjda skatter.

När finanskrisen ställde krav på staden på insatser för att motverka arbetslöshet kunde vi lansera ett stimulanspaket, Stimulans för Stockholm, med investeringar för 20 miljarder kronor under en serie av år. Det var en styrka att vi kunde anta det i en stor enighet i denna sal. Det är investeringar i såväl infrastruktur som bostäder, skolor, äldreboenden och idrottsanläggningar och skapade 1 500 jobb under 2009.

Glädjande nog, herr ordförande, fortsatte andelen människor i behov av försörjningsstöd att sjunka trots en svagare arbetsmarknad. Men jag är ödmjuk inför de fortsatta

utmaningar som lågkonjunkturen innebär. Vi ser runt om i Europa hur många regeringar har misskött sina länders ekonomier och att det kan drabba oss alla, även Sverige som har Europas kanske mest välskötta ekonomi.

För oss är det viktigt att fortsätta arbetet. Försörjning genom eget arbete är ett av våra främsta politiska mål. Det stärker människors självkänsla och det är, genom de skatter som vi betalar, det ekonomiska fundamentet för våra offentliga åtaganden. Det är därför som vi oförtröttligt påtalar vikten att värna arbetslinjen.

Ett svar på varför Stockholm ändå i svår tid kunnat klara att ha en så låg andel av befolkningen som är i behov av försörjningsstöd är jobbtorgens arbete. På kort tid har jobbtorgen gjort stor skillnad. 10 000 människor har genom jobbtorgens arbete kunnat lämna bidragsberoendet och gå till egen försörjning eller utbildning. 10 000, det är otroligt viktig siffra.

En annan viktig del av arbetslinjen är de skattesänkningar som vi har kunnat genomföra i staden och som tillsammans med landstinget och inte minst förstås det som har skett i riket gör att man kan tala om en extra månadslön för många yrkesgrupper, helt vanliga yrkesgrupper. Att stärka människors vardagsekonomi, herr ordförande, är ingen dålig stimulans. Fler som arbetar innebär fler skattebetalare, och det innebär större möjligheter att utveckla vår välfärd.

Herr ordförande! Jag tycker att det här bokslutet visar en fantastisk styrka för vår stad, särskilt i de turbulenta ekonomiska tider som har varit. Det här bokslutet visar att stockholmarna gjorde rätt som gav Alliansen förtroendet att leda staden i valet 2006, och det lägger en god grund för oss att söka det förtroendet på nytt.

Anförande nr 101

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag blev förvånad i dag när jag såg finansborgarrådets pressmeddelande där han stolt deklarerar: Inga besparingar har gjorts i välfärden. Jag måste ställa frågan till dig: Menar du att det är så att man inte har ökat antalet barn i barnomsorgsgrupperna? Menar du att man inte har fått spara i skolan på andelen vuxna, till exempel kuratorer och sjuksköterskor, per elev? Menar du att kulturskolans verksamhet inte har minskat därför att man har avskedat folk därför att man har fått mindre resurser från kommunen?

Jag vill faktiskt ha ett svar från dig. Menar du att inga besparingar har gjorts i välfärden?

Under de här tre åren har ni gjort besparingar varje år genom att inte kompensera ökade priser och löner, men ni har vägrat att berätta sanningen för stockholmarna om de besparingar som ni har gjort.

Anförande nr 102

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Nej, vi har inte behövt lägga ut några generella besparingsbeting som så många andra kommuner har tvingats göra i de här svåra ekonomiska tiderna. Vi kunde till och med i budgeten för 2010 fortsätta att utveckla inom de prioriterade områdena – skola, äldreomsorg, barnomsorg.

Det innebär inte att vi alltid har ett krav på stadens verksamheter att se över hur man använder pengarna, till exempel i fråga om lokalanvändning, som är en viktig del. Vi har lagt ut beting när det gäller energiförbrukning, som jag hoppas att Yvonne Ruwaida och Miljöpartiet inte ogillar. Det kommer vi att fortsätta med.

Självklart måste man alltid i stadens verksamheter se över hur man kan använda sina resurser på bästa sätt. Men i staden har vi klarat barnomsorgsgarantin och klarat kvaliteten i barnomsorgen, för att ta ett viktigt exempel, ett kvitto på att vi har haft framgång i det här arbetet.

Anförande nr 103

Borgarrådet J ä m t i n (s): Ordförande, fullmäktige och åhörare både här och på andra ställen! Årsredovisningen – ja, vi kanske inte har en lika lång debatt om den som vi har om budgeten, men kanske skulle vi ha det eftersom det är här vi ser resultatet av det år som har varit. I det här fallet kan vi utläsa resultatet av fyra år, av hela mandatperioden, och det blir ett intressant bokslut.

Stockholm är inte minst i dag en vacker stad, en fantastisk stad, Sveriges största stad, 829 000. Jag kan inte riktigt hänga med, för staden växer så fort nu, men det är ungefär 829 000 invånare. Vi ska diskutera en verksamhet från snöskottning till barnomsorg och allting däremellan. Vi ska diskutera både bokslutet och den ekonomiska årsredovisningen.

Visst har Stockholms stad i allt väsentligt en god ekonomi. Vi står väl rustade för framtiden, vi står väl rustade eftersom vi har en ekonomi i balans. Vi skulle i och för sig ha kunnat stå ännu bättre rustade, men som det ändå är har vi en stark ekonomi. Det är bra, och det är så det ska vara.

Men det vi inte är nöjda med är verksamhetsresultaten. Vi är inte nöjda med den kvalitet som kommit till, och vi är oroliga för den framtida soliditeten i staden; till det ska jag återkomma.

Majoritetens budskap är att man i allt väsentligt är nöjd trots att i 12 av 14 stadsdelar är barngrupperna för stora för 1–3-åringar, i 10 av 14 för 4–5-åringar, och i 41 av Stockholms grundskolor klarar färre elever i dag gymnasiebehörigheten än 2006. På äldreomsorgens område kommer Stockholm långt ned i SKL:s olika rankningar i de öppna jämförelserna. I vår egen äldreombudsmans rapporter beskriver de äldre sig själva som ”objekt i hemtjänstapparaten”, vilket kan relateras till att det i dag är 970 färre som jobbar i äldreomsorgen än vad det var för fyra år sedan.

Det är bara 48 procent av de äldre som bor i vård- och omsorgsboenden som uppger att de har sin frihet kvar, som uppger att de kan påverka sin vardag. Det tycker inte jag är bra kvalitet. Vi vann kvalitetspriset på systemet, inte på resultatet av de insatta medlen i systemet.

Jag bad, Sten Nordin, din företrädare Kristina Axén Olin att ha en blocköverskridande debatt om det långsiktigt hållbara koncernuttaget. Det är dags att ha den nu. Vi åter ur stadens tillgångar. En blocköverskridande överenskommelse om ett långsiktigt hållbart koncernuttag skulle ge stabilare förutsättningar inför framtiden.

Vi är överens om en sak, och det är att det är bra att hålla budgeten. Jag är däremot inte nöjd med kvalitetsresultaten i budgeten.

Anförande nr 104

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Kvalitetsarbetet behöver alltid fortsätta. Men vad jag kan konstatera är ändå att våra brukarundersökningar pekar på att staden, vår personal och det vi levererar är av väldigt god grundläggande kvalitet. Sedan har vi en stark ambition att det här ska utvecklas. Därför stimulerar vi på olika sätt kvalitetsutvecklingen. Detta är otroligt viktigt, och det är det som är centralt i bokslutet.

När det gäller koncernuttaget kan man gärna ha en blocköverskridande överenskommelse, och man kan ha samsyn kring detta. Men jag måste säga att om det är någon gång vi ska ha ett koncernuttag där vi tar extra är det i tider av lågkonjunktur, för att motverka lågkonjunkturs effekter. Det stora koncernuttag som vi har gjort har vi ju varit överens om, Stimulans för Stockholm. Det är de stora investeringarna och i grunden ett stort koncernuttag, men väl motiverat, för det kommer till stockholmarnas bästa.

Anförande nr 105

Borgarrådet J ä m t i n (s): Vi var överens förra året om koncernuttaget därför att det då var lågkonjunktur. Det som oroar mig är att vi inte riktigt har varit överens hela mandatperioden. Också under högkonjunkturen gjorde din moderata företrädare Kristina Axén Olin ett väldigt stort koncernuttag. Vi behöver ett hållbart koncernuttag i högkonjunktur och i lågkonjunktur. Det hoppas jag att vi kan prata om.

Jag tycker inte att det är godkänt när man i 41 av våra grundskolor i dag har färre som går ut med godkänd gymnasiebehörighet. Jag tycker inte att det är en godkänd kvalitetsnivå. Jag tycker inte heller att det är en godkänd kvalitetsnivå när hälften av våra äldre på boenden inte upplever sig leva fria liv.

Anförande nr 106

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det Carin Jämtin glömmer är att det vi nu gör är att vi frågar de äldre. Vi går ut och frågar vad de tycker. Det gjorde inte ni på vård- och omsorgsboendena. Det är nytt att vi frågar dem. Det är på det sättet som verksamheten kan utvecklas. Vi får höra vad de äldre tycker om verksamheterna. Sedan kan man precis som jag brukar säga steg för steg gå vidare.

Så länge de äldre fick vara tysta och ingen lyssnade på dem var det svårt att utveckla verksamheten. Men vi lyssnar på de äldre.

Anförande nr 107

Borgarrådet J ä m t i n (s): Det är jättebra att fråga de äldre. Det är också jättebra att läsa de öppna jämförelser och andra studier som görs i andra delar av samhällslivet. Men det är ännu bättre att man följer resultatet av svaren på frågorna.

Att skära ned så att det är 972 färre i äldreomsorgen i dag än 2006 är inte att leva upp till svaren.

Det de äldre pratar om är att de känner sig om ”objekt i hemtjänstapparaten”. Det beror på att den duktiga personalen helt enkelt inte har tid nog att utföra arbetet. Nej, det tycker inte jag är att lyssna på de äldre och deras svar. Att fråga är bra, men vi ska använda resultaten.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 108

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige och alla åhörare! Visserligen är vi helt överens om att Stockholms stad har en god ekonomi, men, ordförande, fullmäktige, stockholmarnas verklighet avspeglar sig inte i den här årsredovisningen. Det handlar om hur man vill använda den ekonomi vi har.

Jag tycker att det är riktigt provocerande när finansborgarrådet skryter över överskottet i nämnderna samtidigt som vi vet att verksamheterna ute i nämnderna går på knäna. För er, Sten Nordin, är ekonomin målet. För oss på den här sidan är ekonomin ett medel att nå de mål som vi ska ha gentemot stadens invånare. Er vision om Stockholm 2030 är inte vår vision. Skattesänkningar och försämrad verksamhet är inte vår vision. De skattesänkningar som har gett en del stockholmare mer pengar i plånboken har skett till priset av försämrad kvalitet.

Jag tycker att ni ska läsa det uttalande som Kommunalarbetsförbundet har gjort på Järva. Då kanske ni i Alliansen förstår hur det står till i våra verksamheter, hur det ser ut i vardagen och hur lite den här årsredovisningen faktiskt säger om verkligheten. Man pekar på att förskolor går på knäna, man pekar på att 130 personer försvinner inom äldreomsorgen. De som jobbar kvar säger: Vi orkar inte, vi kommer inte att klara det här.

Det här är bara en av alla protester som har kommit in. Efter att ha besökt alla stadsdelsförvaltningar vet jag hur pressad personalen är och hur hårt de måste arbeta och hur otillfredsställande det är att jobba i en så pressad situation.

Ordförande, fullmäktige! Jag har sett hur orättvisorna har ökat under de här tre åren. Samtidigt sätter drygt var tionde medarbetare ett lågt betyg i medarbetarenkäten på möjligheten att öppet diskutera hur det ser ut i vår stad. Det tycker jag är förskräckligt.

I förskolan når vi inte målen andelen barngrupper med inte fler än 14 barn. Skolor i de socioekonomiskt svaga delarna av staden får en procentuellt mindre budgetpåslag än skolor i mer välbeställda områden. Avgifterna i kulturskolan har höjts, som också har lett till att barn i svaga sociokulturella områden inte längre går till kulturskolan.

Ni har skapat en orättvis stad, Sten Nordin. Jag hoppas verkligen att ni inte får förtroende att fortsätta med det efter den 19 september.

Anförande nr 109

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! På en punkt ska jag hålla med Ann-Margarethe Livh: Vi har nog inte samma vision för hur Stockholm långsiktigt ska vara. Annars är det rätt mycket löften i oppositionsställning. Jag tittade så sent som i dag på utvecklingen när det gäller anslagen till äldreomsorgen. Under 1998–2002 med borgerligt styre gick kurvan uppåt. Följande mandatperiod var det en rödgrön majoritet, Vänstern hade socialborgarrådsposten, och kurvan planade ut, spikrak, inte en krona extra. Den här mandatperioden går den upp igen.

Jag tycker att det är ganska tydligt, herr ordförande, att i match är det vi som levererar till välfärden, vi som satsar på äldreomsorg, kvalitet i skolan och kvalitet i förskolan. Löfteskarusellen från vänsterpartierna ger inte stockholmarna en bättre välfärd, utan det är just det långsiktiga arbetet. Det måste bygga på en stabil ekonomi där man håller budget.

Anförande nr 110

Borgarrådet L i v h (v): Ursäkta mig, Sten Nordin, men vi satsade faktiskt en miljard på att utbilda personal inom äldreomsorgen. Ska vi ha en äldreomsorg värd namnet, bygger det på att vi har en personal som är utbildad på att ha kvalitet i arbetet. Vi satsade en miljard på att utbilda denna personal, ni satsar knappast ett öre på personalens utveckling.

Titta på medarbetarenkäten. Personalens villkor inom äldreomsorgen har dessutom försämrats. Man vågar inte längre säga vad man tycker när verksamheten försämras. Det tycker jag ni ska ta på allvar.

Anförande nr 111

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Du får vara ärlig, Ann-Margarethe Livh, och säga att indexet för nöjd medarbetare har ökat. Sedan kunde vi önska att det hade varit ännu högre, men det har stigit; man är mer nöjd med verksamheten i dag.

Apropå det Sten Nordin säger om satsningarna på äldreomsorgen så satsade ni under de första åren under er mandatperiod lite till, men sedan gick det rakt ut. De sista åren under er mandatperiod var det minus 76 miljoner till äldreomsorgen. Det märktes naturligtvis inte minst ute i verksamheterna. Det kan du inte säga någonting annat om.

Sedan sägs det att personal försvinner från äldreomsorgen, vilket de inte gör. De går till andra verksamheter. Andelen 80 plus äldre minskar i Stockholm. Det började under förra mandatperioden och det fortsätter. Det är 80-åringarna som behöver vård och omsorg. När de blir färre är det klart att det är mindre personal som kan behövas ute i verksamheterna.

Anförande nr 112

Borgarrådet L i v h (v): Jag tycker att det är tråkigt att du eller någon annan från kd inte var med i den debatt som Kommunal ordnade för ett tag sedan i ABF-huset. Det

var samtliga förtroendevalda inom Kommunal i Stockholm som väldigt tydligt visade på hur arbetsförhållandena har försämrats inom hemtjänsten. En sak som Kommunal har tagit upp och som vi i Vänstern borde ha tagit upp mycket tidigare är: Vad har alla dessa privatiseringar kostat inom äldreomsorgen? Ni säger att vi inte satsade tillräckligt. Men hur mycket kostar alla dessa privatiseringar? Vem har betalat det? All övertalig personal i staden till exempel, vad kostar det?

Det har varit ett enormt slöseri, tycker jag, inom äldreomsorgen med tanke på hur ni har hanterat personal och brukare. Ni har privatiserat en mängd äldreboenden utan att vare sig brukarna eller brukarnas anhöriga har fått vara med och tycka om de vill bli privatiserade eller inte. Det är inte att ta hänsyn till vad de gamla vill.

Anförande nr 113

M o n i k a L i n d h (s): Herr ordförande, ledamöter! Årsredovisningarna är intressanta på många sätt, särskilt intressant är det att läsa bilaga 17 i alla stadsdelsnämndernas årsredovisningar. Där framgår priset för en budget i balans. Jag ska ta några exempel från Skarpnäck som är belysande för detta. Det handlar om barn och ungdomar.

I år är ungefär 180 ungdomar i Skarpnäck långtidsarbetslösa. Det är nästan exakt 240 procent fler än 2006. I Skarpnäck får polisen i dag in 350 polisanmälningar som handlar om ungdomar under 18 år. Det är en ökning med ungefär 29 procent mot förra året. Antalet ungdomar som inte klarar gymnasieskolan ökar. Antalet ungdomar som inte efter några år kan ta ut sina slutbetyg ökar. Vi har en större andel barnfattiga, eller barn i fattiga familjer, än tidigare. Skillnaderna ökar i Stockholm. I Rinkeby är 54 procent av barnen som växer upp i fattiga familjer, i Bromma är det 7.

Rädda Barnens barnfattighedsrapport är betydelsefull för att kunna analysera vad det är som går snett i Stockholm.

Andelen unga hemlösa ökar oroväckande fort och oroväckande hastigt. Kön med arbetslösa stockholmare växer med ungefär 12 personer om dagen. Portarna till komvux har stängts. Behörighetskomplettering tillåts inte längre. Allt fler unga som behöver komplettera sina betyg kan inte göra det. Det finns inga studentbostäder snart.

Det är några som har betalat det här resultatet. Det är klart att det framför allt är barn och ungdomar. Då blir det väldigt provocerande när Sten Nordin säger att han värnar välfärden. På vilket sätt har de här ungdomarnas färd i livet värnats?

Anförande nr 114

Borgarrådet L a r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Det finns all anledning att delge oss synpunkter, men när påstående efter påstående bara är taget ur luften vill jag ändå höra vad källan är. Om vi under den här mandatperioden ombyggt så att vi har lyckats få 1 246 fler bostäder för studenter undrar jag hur du får det till noll.

Därutöver kan det vara intressant att få veta vad som är i planerna just nu. Vad är det för olika projekt som rör studentlägenheter runt om i den här staden, bland annat på

Södermalm, som du kanske känner till? Vad är det för siffra du hänvisar till när du säger noll?

Anförande nr 115

M o n i k a L i n d h (s): Siffran är att det finns noll påbörjade studentbostäder i nya hus. Det här är en del av den försämring som skett. Jag säger barn och ungdomar, för en del är under 18 år. Har man en hög andel långtidsarbetslösa ungdomar som inte har tillträde till högre utbildning, som inte klarar gymnasiet, som inte kommer in i högskolan och som dessutom inte kan behörighetskomplettera sig via komvux har vi ett ungt utanförskap. Var det detta som var meningen? Var det detta som var det goda resultatets pris? Det är det som är viktigt.

Anförande nr 116

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det går bra för Stockholm på många sätt. Nyss har vi hört våra revisorer tala om att de är nöjda och att målen har uppnåtts till väldigt stor del. Det var någonstans det vara delvis.

Vi lovade valfrihet. Vi började redan 2002 med valfrihet i hemtjänsten. Vi fortsatte med vård- och omsorgsboendena 2008, och nu har dagverksamheterna valfrihet inom äldreomsorgen. I Socialdemokraternas särskilda uttalande står det att jag stoltserar över de 250 miljoner som har tillförts äldreomsorgen. Ingen kan ha mer fel. Det är nämligen 514 miljoner som har tillförts äldreomsorgen, mer än dubbelt mot vad ni lyckades hitta i några gömmor där ni ville illa, eller inte ville väl, jag vet inte.

240 miljoner har vi dessutom fått från staten under de här åren, så vi börjar närma oss miljarden i utökade resurser för äldreomsorgen, och det är helt fantastiskt.

Vi gör brukarundersökningar, som jag nämnt tidigare, för att höra vad de äldre tycker. Vi gör dem oftare inom hemtjänsten, och nu har vi börjat fråga inom vård- och omsorgsboenden. Det blir ökad transparens, och vi kan på det sättet gå vidare och öka kvaliteten. Vi får priser som Sveriges kvalitetskommun där äldreomsorgen särskilt nämns.

Vi har vågat att mitt under lågkonjunktur stimulera Stockholm med Stimulans för Stockholm och där Micasa, vårt fastighetsbolag, särskilt har ansvar för upprustningen av äldreboenden. Genom Äldrelyftet satsar vi på ytterligare energieffektiviseringar som går väldigt bra nu i det ena boendet efter andra.

Vi har tagit beslut om trygghetsboenden, en icke biståndsbedömt verksamhetsboende för de äldre, som har varit efterfrågat väldigt länge.

Bland medarbetarna har sjukfrånvaron sjunkit, och antalet deltidsanställda har blivit mindre. Stockholm är en turist-, besöks- och kongresstad. Rankningen har ökat från 14:e plats till 7:e; man vill komma till Stockholm. Företagarna säger sig vara mer nöjda med kontakterna med staden.

Sist men inte minst har vi nya stora utvecklingsområden. Norra Station, Life Science, profilen boende, företagande och forskning, Djurgårdsstaden med sin tydliga

miljöprofil, och olika infrastruktursatsningar som Förbifart Stockholm, Citybanan, Slussen, Spårväg City gäller inte bara stockholmarna utan alla runt omkring. Man säger att Citybanan kommer att påverka dem som ska åka från Malmö station. Uppräkningen kan göras lång.

Stockholm går som tåget både ekonomiskt och utvecklingsmässigt, och stockholmarna gillar sin stad.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 117

B e r i t K r u s e (s): Herr ordförande! Det här är ett ärende där man måste koppla ekonomin till kvaliteten. Det är det absolut viktigaste, annars har det ingen betydelse. Det må hända att siffrorna är bra, men om kvaliteten inte är bra ger det inte så mycket.

Vi har brister i valfrihetssystemet, vi har brister i kösystemet. Ni kommer att lägga ned servicehusen. Man kan räkna upp nästan hur mycket som helst, men jag har inte så mycket tid. Jag vill ta upp en bild, ett exempel från Hässelby-Vällingby där äldrechefen gick ut och kritiserade sin egen hemtjänstorganisation där de äldre har 68 hemtjänstföretag att välja mellan. Det är rörigt. Information om valfriheten brister kolossalt. Man kan verkligen ställa sig frågan: Är inte det ni har gjort överorganiserat och privatiserat? Vad har ni då lyssnat på när det gäller de äldre? De har blivit överkörda i denna hysteriska privatisering.

Anförande nr 118

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Under förra mandatperioden då ni hade makten var det väldigt nära att man skulle ta bort hemtjänsten. Det diskuterades ganska mycket här i salen. Det socialborgarråd som hade ansvaret för äldreomsorgen tyckte inte att någon verksamhet skulle vara annat än i kommunal regi. Men vad hände då? Jo, då gick pensionärsorganisationerna ut. Jag kan fortfarande se rubrikerna i Dagens Nyheter där man skrev att Stopp och belägg, ni gör er själva en björntjänst om ni tar bort valfriheten för oss äldre. Vi vill kunna påverka vem som kommer hem till hos oss, vem som ska utföra hemtjänsten hos oss. Den vill vi ha kvar.

Tack och lov har vi kunnat fortsätta med den utvecklingen.

Anförande nr 119

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter, medier! Budget i balans, men många hade ingen chans – det tänker jag prata om. Jag tänker prata om de sociala frågorna här i Stockholm. Vi lever i en segregerad stad, och den segregationen har helt uppenbart ökat under den här perioden. Så säger jag, som verkligen älskar den här staden för den är min hembygd.

Jag ska plocka upp några exempel på vad ni har gjort i staden. Jag kan plocka upp de 38 procent av alla 20–25-åringar i Husby som stod utan både skola och jobb under

förra året. Oron tär, och många unga stockholmare mår dåligt. Arbetslösheten har slagit hårt mot dem som har låg utbildning, är unga eller av olika skäl har valt Sverige som sitt nya hemland. När det gäller ungdomar och ungdomsarbetslöshet har ni misslyckats, specifikt med de ungdomar som inte har jobb och inte har varit inne i skolan. Dem har ni inte försökt rekrytera in i systemet. Jag tycker att det är skämmigt.

Det här är verkligen en klassfråga. Det är en fråga om segregering och diskriminering. Ungdomsarbetslöshet, bostadsbrist, ett komvux som ni har sparat på – allt detta slår främst mot ungdomar som kommer från arbetarklassen. För att få jobb fordras att man har en utbildning. Det har ni inte lagt in ännu inom jobbtorgen. Då har det ändå gått några år, och ni har kunnat se utvecklingen.

I Stockholm fattas 100 miljoner för att barn och ungdomar ska kunna få den hjälp de har rätt till enligt socialtjänstlagen. Det visade BUSS-utredningen, som vi gjorde tillsammans 2009. 100 miljoner för att stärka arbetet med utsatta barn är förutsättningen för att göra skillnad i Stockholm. För det krävs ett samhälle som satsar på barnen. Har ni gjort det? Nej, jag tycker faktiskt inte det. Ni lade ned Barnstöd Stockholm, exempelvis, i den nämnd som har sparat 60 miljoner – social- och arbetsmarknadsnämnden. Barnstöd Stockholm fick stöd av länsstyrelsen och av statliga medel som pumpades in i tre år för att hitta en funktion som skulle ta hand om barn till missbrukare och barn till psykiskt funktionshindrade. Vad gjorde ni med den personen? Ni tog bort den tjänsten. Det är helt osannolikt i detta rika Stockholm.

Ni skar ned på Maria Ungdom när droganvändningen ökade. Ni lägger 8,6 procent på förebyggande arbete från hela den samlade socialbudgeten i Stockholm. Det är inte någon hög summa. Det mest anmärkningsvärda är dock att social- och arbetsmarknadsnämnden gick med 11,3 miljoner i överskott, som det visade sig i januari, samtidigt som ni ned skar ned med 60 miljoner och sparkade 70 personer. Det kan man inte kalla för en leverans, precis.

Bifall till reservationen från Vänsterpartiet!

Anförande nr 120

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Hej, alla stockholmare! Jag vill fortsätta den diskussion som jag påbörjade här tidigare med finansborgarrådet Sten Nordin om hur det egentligen är med vår budget. Har vi sparat i välfärden i Stockholm eller sparar vi inte i välfärden, som Sten Nordin försöker hävda?

Jag har pratat med några av mina miljöpartikolleger som sitter i majoritet i andra kommuner som kommunalråd. Jag frågade dem hur de hade hanterat 2009 års ekonomiska kris. Alla kommuner, även Stockholm, har fått mindre intäkter på grund av den globala krisen även om Stockholm relativt sett har klarat sig ganska bra. Svaret blev: Vi har redovisat de besparingar som vi har gjort. Vi har kanske också gått med underskott och inte i balans. Detta har vi tydligt redovisat för 2009.

Då frågar jag mig varför Stockholm är undantaget. Varför är det bara Sten Nordin som kan stå och hävda att inga besparingar har gjorts i välfärden? Det är inte sant. Jag tycker att det här är oroväckande. Under varje år har Miljöpartiet tagit upp frågan

om att man inte redovisar de besparingar som man gör. Man berättar inte när man låter kulturskolan, barnomsorgen, fritis, äldreomsorgen, socialtjänsten och miljöarbetet spara. Man försöker i stället hävda att man gör satsningar. Jag tror att stockholmarna är smarta. Jag tror att stockholmarna förstår, om man berättar för dem, att man vill spara av något skäl. Jag förstår inte varför man från majoritetens sida inte vill visa detta.

252,2 miljoner i årets budget är kostnader för ökade priser och löner som man inte redovisar. Summan var mycket större för 2009 års budget. Jag vill fortfarande fråga Sten Nordin om han verkligen vill hävda att det inte har sparats. Är det inte lite för få fritidsledare på fritis, lite för få förskollärare i barnomsorgen och lite för få vuxna i skolans värld – både sjuksköterskor, kuratorer och andra? Är det inte för få kulturarbetare i Stockholm, och satsar man inte för lite på miljöarbetet? Eller vill ni fortsatt hävda att i Stockholm har inga besparingar gjorts?

Stockholm borde kunna ha en skola som ger alla elever livschanser. Stockholm borde kunna ha ett miljöarbete som gör att staden kan bli en förebild i klimat- och energifrågor. Det är det Stockholm som vi vill satsa på från Miljöpartiets sida.

Anförande nr 121

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Att det råder underskott och besparingar i kommuner som leds av Miljöpartiet är väl inget bevis för att samma sak råder i Stockholm. Vad jag har sagt är att vi även i en svår tid genom prioriteringar har kunnat värna välfärdens kärna. Det står jag upp för. Vi har också haft ett tydligt budskap att fortsätta utveckla kvalitetsarbetet.

Jag har också sagt i denna debatt och i andra debatter att det alltid finns ett tryck på alla nämnder att se hur man kan använda pengarna så bra som möjligt. Inte minst gäller det lokaler, och det är verkligen inget nytt. Man ska hela tiden se över sin lokalanvändning. Stockholms stad har ju ett sådant jättestort lokalbehov.

Jag blir inte riktigt klok på Yvonne Ruwaida. Är hon kritisk mot att vi har sparat för mycket, enligt henne? Eller är hon kritisk mot att vi inte har talat om det? Eller har vi sparat för lite, rentav? Jag tycker att det är ganska otydligt redovisat. Det finns en lång önskelista, men om den skulle genomföras skulle vi få gigantiska underskott.

Anförande nr 122

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag tycker att Sten Nordin faktiskt ger mig ett svar här. Nu påstår han inte lika fräckt som i pressmeddelandet att inga besparingar görs i välfärden. Nu pratar han lite mer blygsamt, som han brukar göra, om att inga besparingar görs i välfärdens kärna.

Jag hävdar att skolan, barnomsorgen, miljöarbetet och kulturen i Stockholm har fått spara mer än vad de behöver spara. Man har inte velat redovisa besparingarna tydligt inför stockholmarna, inför brukarna och inför dem som arbetar i verksamheterna. Jag tycker att man när man sparar på en verksamhet faktiskt ska berätta detta. Jag tror att stockholmarna känner igen bilden av att det har varit snålt i Stockholm. Man har sparat på verksamheter, och stockholmarna tycker att välfärden har försämrats. Vi

vill se till att Stockholm inte bara blir en förebild i klimat- och energifrågor utan att Stockholm också blir en barnvänlig stad som ger alla barn och unga en livschans för framtiden.

Anförande nr 123

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Stockholm är en fantastisk stad. Det kan man väl särskilt se en dag som denna. Men Stockholm är inte bara en av världens vackraste städer. Det är också en av världens mest attraktiva städer. Mängder med människor flyttar hit. Vi har sällan haft en så stor ökning av befolkningen som just nu genom människor som flyttar hit både från andra delar av landet och från andra delar av världen. Vi har en enorm befolkningsökning som beror på att det föds väldigt många barn i Stockholm just nu.

Stockholm har också ett fantastiskt kulturutbud och ett fint friluftsutbud. Mängder med människor vill bo här – så många att det till och med är svårt att möta detta. När man hör den samlade oppositionen är det obegripligt varför. Varför vill någon endaste människa flytta hit? Varför vill turisterna komma till det här huset och till vår stad? Hur kommer det sig att unga människor väljer att föda barn i den här staden, och föda många barn till och med? Hur kommer det sig med tanke på hur uselt tillståndet i den här staden uppenbarligen är?

Om jag ska lita på någon i detta litar jag nog faktiskt hellre på de människor som av egen fri vilja väljer att bosätta sig här. De väljer att föda barn i den här staden och de väljer att komma hit som turister. Jag litar mer på dem än på den samlade klagomålskör som vi hör från oppositionen.

Sanningen är att Stockholm är välskött. Stockholm är välskött både som stad och som kommun. Självfallet måste kommunala verksamheter hålla budget. Jag tror inte att det finns något samband mellan usel budgethållning och goda resultat. Jag tror faktiskt att det är precis tvärtom. De verksamheter som redovisar goda resultat redovisar också i allmänhet en god budgethållning. Om man låter det gå på det sätt som Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har gjort när man själv har varit i majoritet kommer man att se att man får en ekonomi som raseras. Men man kommer också att få se försämrade resultat i våra verksamheter.

Jag tror mer på stockholmarna – de stockholmarna som väljer att bo här, som väljer att besöka oss och som väljer att komma hit för att plugga. Jag tror mer på stockholmarna, som väljer att föda barn i den här staden och som trivs och tycker att det här är en fantastisk stad. För det tycker jag också!

Anförande nr 124

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag har en fråga till Lotta Edholm: Är du nöjd med antalet kuratorer, antalet sjuksköterskor, antalet fritidsledare, antalet lärare som jobbar med modersmålsundervisning och den elevdemokrati som finns i Stockholms skolor?

Jag har en annan fråga. Det är en fråga som handlar om förskoleklasser. Är Lotta Edholm nöjd med den planering som gjordes inför att sexåringarna ska börja sin förskoleklass i år? Har den skötts tillräckligt väl?

Jag har också en sista fråga, som handlar om cykelpolitik eller den bristande cykelpolitiken. Är Lotta Edholm nöjd med att man från majoritetens sida – Folkpartiet är ju också delaktigt i detta – inte har satsat på att bygga ut de cykelbanor som den cykelplan som man tog fram här i staden anvisade? Man har inte ens haft råd att satsa på underhåll.

Anförande nr 125

Borgarrådet E d h o l m (fp): Till skillnad från Yvonne Ruwaida brukar jag försöka undvika att måla allting i svart och vitt. Vi kan se förbättrade resultat i dag i grundskola och gymnasieskola. Det har aldrig varit så många elever som blev godkända till gymnasieskolan som just 2009. Vi ser att betygen höjs och att allt fler elever också blir högskolebehöriga.

Men självfallet finns det alltid utvecklingsområden. Det vore väl märkligt annars. Vi måste bli bättre på en rad områden. Även om resultaten har förbättrats måste vi bli ännu duktigare än vad vi är nu i skolan.

Är jag nöjd med planeringen av förskoleklasserna? Inte på alla ställen, kan jag erkänna. I dag är det ungefär 90 procent av alla elever som har fått sitt förstahandsval tillgodosett. Det kommer sannolikt att öka ännu mer. Men nej – jag tror faktiskt inte att man någonsin kan vara nöjd som politiker helt och hållet. Det är jag beredd att erkänna. Men jag tror inte att man ska måla saker och ting så svart och vitt.

Anförande nr 126

K a r i n R å g s j ö (v): Jag måste då fråga dig, Lotta: Är du nöjd med det arbete ni har gjort med de ungefär 2 000 ungdomar ute i Stockholm som varken går i skolan eller arbetar? Revisorerna har slagit ned på den verksamheten. Är du nöjd med att majoriteten inte har lyckats nå denna grupp, som är utanför självaste utanförskapet?

Anförande nr 127

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag tillhör dem som tror att det absolut viktigaste för barn och ungdomar är att klara sig igenom utbildningen. I dag, till skillnad från övriga landet och till skillnad från Göteborg och Malmö, som styrs av en annan majoritet än här i Stockholm, är det fler elever än någonsin i Stockholm som blir behöriga till gymnasiet. Det är bra.

Det är också bra att vi inrättar lärlingsplatser, vilket Vänsterpartiet är helt emot. Vi har många olika alternativ för dessa elever, till exempel ett tionde grundskoleår. Det är Vänsterpartiet också emot.

Men precis som jag sade till Yvonne Ruwaida: Man kan aldrig vara nöjd. Stockholm är en starkt segregerad stad. Vi har mängder av problem. Samtidigt är Stockholm en

fantastisk stad. Det är ju också märkligt att så många människor faktiskt vill bo och leva här – tänk!

Anförande nr 128

M o n i k a L i n d h (s): Fru ordförande! Jag vet inte om Lotta Edholm raljerar eller är ute och viftar i det blå. Jag tror inte att någon från vårt parti i talarstolen har sagt att det är obegripligt att folk kan bo i Stockholm och att allting är så uselt här. Jag förstår inte alls var du får det ifrån.

Däremot undrar vi på goda grunder om du är nöjd med att var femte elev inte klarar målen i grundskolan eller att 2 000 unga står utanför utbildning och arbete och ingenting är gjort.

Anförande nr 129

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det var ju bra att Monika Lindh uppfattade att jag raljerade med er politik och ert sätt att argumentera. När man hör er argumentera ser man en syn framför sig där Stockholm är en stad i total katastrof – en stad som ingen människa borde vare sig vilja bo i, leva i eller besöka. Men så är det ju inte. Massor med människor vill bo här. Vi har en budget i balans. Vi har förbättrade resultat i skolan. Vi har en högre andel förskollärare än vi hade förra året. Är inte det fantastiskt? Är inte det någonting att vara stolt över?

I stället försöker Socialdemokraterna måla upp en bild av en stad som faktiskt inte fungerar. Jag kan säga att när det gäller skolan är resultaten betydligt bättre i Stockholm än i det socialdemokratiskt styrda Malmö och det socialdemokratiskt styrda Göteborg.

Anförande nr 130

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande och fullmäktige! Jag måste börja med att säga till Lotta att vi ser det som ett politiskt uppdrag att se missförhållanden och försöka förbättra dem i samhället – inte att måla upp en kuliss. Detta är ett politiskt dokument. 24 gånger står ordet världsklass, som är ert favoritord, här. Det är den borgerliga visionen 2030 som gäller. Därmed blir målen ganska självuppfyllande. Ni ställer upp politiska mål, sedan uppfyller ni dem och så är ni nöjda.

Jag vill hänvisa till vår reservation i kommunstyrelsen där vi pekar på vilka problemområden det finns som ni inte vill se. Det är viktigt med en god ekonomi, men det är inget självändamål att staden ska gå med överskott. Jag måste till exempel ta upp det faktum som gör en ganska häpen: Fritid och kultur i stadsdelarna har tydligen så goda resurser att de går med överskott. De går med 14,3 procent i överskott – nästan 33 miljoner. Det är det största överskottet näst efter arbetsmarknadsåtgärderna i stadsdelarna, som har 25 procent i överskott. Man kan tycka att det är ett annat område där det inte precis råder brist på arbetsuppgifter.

Kultur och fritidsverksamhet har fått ta mycket stryk i stadsdelarna. De har fått stora nedskärningar. Det framgår tydligt av stadens egna kulturrapporter, som kommer varje år, att det är allt mindre pengar som satsas på kultur och färre och färre

kulturarrangemang. Kulturskolan har till exempel nu rasat i rankning till 224:e plats från att ha varit Sveriges bästa kulturskola. Det är höjda avgifter och minskat antal barn.

Det finns stora problem på de lokala biblioteken. Man har sagt upp över 40 personer. Det drabbar stadsdelarna ganska hårt. Vi har tidigare konstaterat att det inte längre finns kulturförmedlare och kultursekreterare och att det har inneburit att det är mindre kultur för barn och unga. Bokslutet över hela den borgerliga kulturpolitiken innehåller nedskärningar både centralt och lokalt. Det drabbar barn och ungdom värst, och värst är det för dem i de fattigaste stadsdelarna.

I år skar ni i budgeten för fritidsverksamhet för barn och unga. Trots det har man ett överskott. Då undrar jag, Sten Nordin, om inte de här 33 miljonerna skulle behövas i stadsdelarna för fritid och kultur. Sanningen är att ni har omdirigerat de här pengarna till annat eftersom ni inte värderar detta område särskilt högt. Tydligt tycker ni inte att fritid och kultur tillhör den välfärdens kärna som ni säger er ha värnat. För oss tillhör det välfärdens kärna. För er är det tydligen bara en bra budgetnedskärningspost som man kan dirigera om till annat.

Ewa Samuelsson sade att Stockholm går som tåget. Då är frågan: Vem är det som får åka med, och vart går tåget? Vi ser tyvärr att det går mot en alltmer privatiserad och segregerad stad, och det vill vi ändra på.

Anförande nr 131

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det var ett tag sedan vi tog budgeten för i år. Jag vill bara påminna er om att man kan titta lite grann i den ibland för att se hur den ser ut. Jag kan konstatera att kulturnämnden i år fick ett rekordstort påslag. Även förra året vad det ett stort påslag. Jag tror att det var större än det har varit under många år, oavsett styre. Det talar väl om hur vi ser på kulturen från majoriteten.

Däremot tycker vi att det finns saker som ska göras. En sådan sak är att vi har tagit en barn- och ungdomskulturplan som genomsyrar hela verksamheten i staden, vilket gör att alla verksamheter ska ha barns och ungas kultur i fokus. Det gör att vi har sagt att vi vill ha en central administration av de ungas kulturköp. Vi har anställt sju nya personer som sitter och hjälper skolorna att hitta rätt.

Du refererar till en rankning av kulturskolan. Det är intressant att titta på denna rankning, för i den tar man inte hänsyn till hur mycket man ger till de barn som går i kulturskolan. Vi ger nästan dubbelt så mycket som man gör i både Malmö och Göteborg – så mycket för den utvärderingen!

Anförande nr 132

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tycker att du som kulturborgarråd, Madeleine, borde vara bekymrad över att stadsdelarna inte använder 33 miljoner av de pengar som fullmäktige har avsatt till kultur och fritid. Du borde oroa dig över det i stället för att trola med siffrorna. Du vet mycket väl att man har skurit ned på kulturnämnden. Sammanlagt blir det nästan 100 miljoner sedan 2006. Sedan har man omdirigerat, lagt in investeringsmedel och så vidare. Men det är stora nedskärningar på kulturen.

Biblioteken, som på papperet har fått en satsning, har ändå fått säga upp många människor i år.

Det som oroar mig mest är att man inte använder de pengar som är avsatta för kultur eftersom man tydligen inte tycker att det tillhör välfärdens kärna.

Anförande nr 133

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det finns något som kännetecknar hela vänstersidan, och det är allt åt alla. Prioriteringar vill man inte gärna tala om, och framför allt vill man inte att medborgarna ska kunna välja mellan olika utförare. Då använder man begrepp som man hoppas att människor ska uppfatta som negativa, till exempel privatiseringar. Vi ser en annan bild. Människor välkomnar möjligheten att välja, också att välja utförare i äldreomsorgen.

Man pratar om välfärden – att färdas väl. Men välfärd är inte enbart det som stat och kommun erbjuder. Välfärd är också att kunna ha pengar i plånboken – att få kvar mer så att man har makt över sitt eget liv. Den månadslön som så många medborgare har kunnat få på grund av våra skattesänkningar ökar deras välfärd. De kan själva ha makten över sina liv också när månaden börjar ta slut.

Anförande nr 134

A n n M a r i E n g e l (v): Nu pratar vi om kommunens årsrapport. Då är det väl kanske kommunens insatser som det är viktigt att diskutera. Jag tror inte att folk sitter hemma med sina plånböcker och kan bestämma över vilka äldreomsorgsplatser och vilka förskoleplatser de har. Det är kommunens välfärdssatsningar vi diskuterar. Vi tycker inte att det är bra att de kommunala skattepengarna går till vinstdrivande bolag som tar med sig pengarna utomlands; det vet ni mycket väl. Vi har bett många gånger att få veta hur mycket alla de här privatiseringarna kostar.

Det finns många stockholmare som inser att de inte alls har möjligheter att välja, för det finns inte platser till det de vill ha. De vill ha en satsning på välfärden där skattepengarna går till välfärden och inte till privata fickor. Jag tror att det är allt fler som upptäcker det.

Anförande nr 135

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Det är årsredovisningen som vi debatterar nu. Det handlar om samtliga facknämnder och stadsdelsnämnder, alltså stadens verksamhet. Jag tycker att det hade varit lämpligt om skolborgarrådet hade tagit i alla fall en liten diskussion om hur läget är i förskola och skola.

Vi kan tydligt se att efter tre och ett halvt år med majoritetens politik är Stockholm en alltmer privatiserad och segregerad stad. Den utbildningspolitik som ni bedriver delar staden. Det är djupt oroande att det gemensamma skolsystemet sakta men säkert upplöses. Möjligheten för staden att styra skolan minskar i takt med att de privata bolag som driver skolor ökar. Påföljden är tydlig: Den demokratiska insynen minskar både för föräldrar, elever och den breda allmänheten. Det menar vi är förödande.

Jag har varit uppe och debatterat skolbarnsomsorgen tidigare. Jag tycker att det är viktigt att vi debatterar den, för som det ser ut där är det alarmerande. Det är mycket stora barngrupper. Personalen räcker inte till. Det går inte att bedriva en pedagogisk verksamhet. Skolbarnsomsorgen är viktig; det är vi överens om. Alltså måste man satsa på den. Då tycker jag inte att man kan slå sig för bröstet och prata om att man går med så stora överskott. Det är klart att vi ska ha en budget i balans. Men varför ska vi ha så stora överskott? Pengarna ska ju gå till verksamheten. Det borde vara självklart.

När det gäller vuxenutbildningen har det fattats ett mycket märkligt beslut. Den ligger numera hos socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Den borde självfallet tillhöra utbildningsnämnden. Dessutom har antalet platser för vuxenutbildningen minskat med 45 procent under 2009 trots att behovet av vuxenutbildning är mycket stort.

Jag skulle vilja ställa en fråga både till Ulf Kristersson, som inte är här, och Lotta Edholm. Det gjordes en mycket bra kartläggning över det hedersrelaterade våldet, tvånget och förtrycket. Men jag kan inte se att det händer någonting. Det satsas inga pengar. Vi fick se skrämmande siffror på hur många flickor *och* pojkar som är utsatta för detta. Men det händer ingenting. Jag skulle vilja veta varför.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 136

Borgarrådet E d h o l m (fp): Att Vänsterpartiet är emot friskolor och helst skulle vilja förbjuda dem är väl ingen hemlighet. Dock är det ungefär 20 procent av våra grundskoleelever som väljer att gå där och ungefär 30 procent av våra gymnasieelever, inklusive vänsterpartiledarens barn, som väljer att gå i fristående gymnasieskolor. Det om något säger väl ändå en del om kvaliteten både i våra kommunala och i våra fristående skolor.

Precis som jag försökte säga i mitt inlägg är jag naturligtvis inte nöjd med allt. Det vore ju jättekonstigt. Men jag kan i varje fall se att på de allra, allra flesta punkter förbättras resultaten i våra grundskolor och gymnasieskolor. Aldrig tidigare har så många varit behöriga till gymnasieskolan som i dag. Meritvärdena, det vill säga betygen, har höjts både i grundskolan och i gymnasieskolan. Vi kan se att fler är högskolebehöriga än tidigare, vilket är otroligt viktigt.

Anförande nr 137

I n g e r S t a r k (v): Först och främst tycker jag att det är ganska oroväckande att det inte ska kunna gå att problematisera detta med privat drivna förskolor och skolor i den här salen. Vänsterpartiet är av uppfattningen att vi nog helst ser att det är kommunen som driver förskolor och skolor. Men nu är det faktiskt så att vi på den senaste tiden har kunnat se att det tas ut höga vinster på många av förskolorna, till exempel. Vad säger ni om det? Är det väl använda skattepengar? Det är en viktig fråga. Den demokratiska insynen minskar också, och det är ett problem. Det måste man kunna debattera.

Jag har fortfarande inte fått något svar på frågan om kartläggningen. Den var väldigt bra, men det händer ingenting. Varför?

Anförande nr 138

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag tänkte säga någonting om kvaliteten i våra verksamheter, och mer specifikt om det kvalitetspris som staden har fått. Jag får väl börja med att säga att jag tycker att det är bra. Jag förstod här också, i och för sig, att jag bara genom att sätta barn till världen och sätta dem i Stockholms skolor i princip hade röstat borgerligt. Jag vill ändå betona att ingen är gladare än jag när Stockholm får pris. Generellt och principiellt tycker jag att det är fel att ge priser till andra städer än Stockholm – så har vi gjort det klart.

Men – och det här är ett ganska viktigt men – när finansborgarrådet och andra tar fram kvalitetsutmärkelsen som om den gavs till den kommun i landet av våra nästan 290 kommuner som hade den bästa kvaliteten i välfärden är det dessvärre fel. Så är det tyvärr inte. Till att börja med är det inte 290 kommuner som har tävlat, utan det är fem kommuner. Det lär man sig av den intressanta bok jag har här om fem intressanta kommuner. Då är det sant att av de fem nominerade som ingick i mätningen slog vi inte bara Vara och Östersund utan också Trollhättan och Södertälje. Det är naturligtvis glädjande.

Priset vi får är för vårt styrsystem – vårt sätt att mäta och väga. Det är i och för sig sant att detta är första gången i den här typen av mätning som man också tar in kvalitetsaspekter på välfärden, som jag tror att finansborgarrådet nämnde. Tyvärr visar det sig att på just den delen i mätningen slår de andra kommunerna oss. Södertälje, exempelvis, slår oss på punkt efter punkt – verksamhetsutveckling, samhällsbyggande, offentlighet och öppenhet, tillgänglighet för medborgare och personalpolitik. Vi vinner på en punkt mot Södertälje, och det är den rafflande punkten kontroll och rapportering.

Också sammantaget i mätningen är andra kommuner bättre på välfärd än Stockholm. Södertälje och Trollhättan ligger på runt 650 poäng. Stockholm har 600. Av dessa fem slumpvis utvalda kommuner placerar sig Stockholm i mitten distanserad av Trollhättan och Södertälje men tryggt före Vara och Östersund. I ett case i kvalitetsligan är alltså Stockholm bättre än Vara. Det kanske kan vara någonting för valaffischerna.

Det stannar inte vid detta. Sanningen är att när vi mäter Stockholm mot alla andra, precis som flera har nämnt här, sjunker vi i rankning efter rankning på område efter område. Det gäller skolan, äldreomsorgen och kulturskolan. Där sjunker Stockholm. Själva grunden är att ni har valt skattesänkningar före välfärd.

Anförande nr 139

Borgarrådet N o r d i n (m): Nej, Roger Mogert, mig lurar du inte! Du är inte ett dugg glad över att Stockholm fick kvalitetspriset. Du unnar varken staden, personalen eller någon annan det här priset. Det framgår av denna otroligt ironiska framställning som du gjorde av ett seriöst pris med en seriös jury, där det väl även finns dig

närstående personer om inte jag minns fel. Men du får gärna döma ut det arbetet; jag kommer att ha en annan uppfattning.

Du kan ju göra andra jämförelser. Jämför Stockholm med de andra, socialdemokratiska, storstäderna styrda av dina partikamrater – Malmö och Göteborg! Det är mycket sällan de vinner någon gren i de jämförelserna. Det kanske säger någonting om politikens inriktning och värdet av att ha den helhetssyn som vi har i kvalitetsarbetet. Det är viktigt både vilka kvalitetssystem man har, hur man utbildar personalen och vilka resurser man satsar och sist men inte minst – hur man prioriterar.

Anförande nr 140

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Jag tycker visst att det är ett seriöst pris av en seriös organisation – flera seriösa organisationer, var det till och med, varav jag tror att jag är medlem i åtminstone en. Jag tycker att det är jättebra att vi fick det. Det som inte är seriöst är det sätt ni presenterar det på, som om det vore ett pris i kvalitet och som om Stockholm vore den kommun i landet som hade bäst kvalitet i sina verksamheter. Det är er jag ironiserar över, och inte SKL, LO och TCO.

Anförande nr 141

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag skulle bara vilja rätta Roger Mogert på en punkt i hans långa litania om varför Stockholms stad inte borde ha fått detta fina pris, som vi faktiskt vann. Det gäller Sveriges Kommuner och Landstings rankning av skolorna som kom häromveckan. Stockholm hade där stigit kraftigt. Jag förstår att det är surt att Stockholms stads skolor i dag presterar bättre för sina elever än de gjorde när Socialdemokraterna var ansvariga, men det är ändå viktigt att poängtera att vi faktiskt ökade häromdagen i SKL:s rankning.

Anförande nr 142

Borgarrådet M o g e r t (s): Det är naturligtvis jättegädjande, och det var glädjande att du bara hittade en punkt där du hade en avvikande uppfattning. Det lovar gott inför framtida samarbeten.

Men i Lärarförbundets undersökning, som är en årlig undersökning som tar hänsyn till de allra flesta faktorer, sjunker Stockholm år efter år. Där har vi sjunkit från att ha legat på 34:e plats till att nu parkera mellan 80 och 100. Det är ett faktum, och det är denna rankning som de flesta ser som den mest seriösa bedömningen av landets skolkommuner.

Anförande nr 143

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande och fullmäktige! Jag förstår inte hur ni på majoritetssidan kan neka till att klyftorna har blivit större i staden. Det har de självfallet blivit. Samtidigt är det rätt märkligt att vi går med ett sådant överskott som vi gör och att man inte ser till att minska klyftorna. Jag är övertygad om att staden skulle må bra av det.

Ewa talar om hur bra åldringsvården är. Jag måste säga att min fru i så fall måste vara en notorisk lögnare. Hon har jobbat i 30 år i åldringsvården, och jag ser hur hon håller på att bli knäckt. Jag kan hoppa över det där nu, men det är dåligt.

Lotta Edholm! Jag fattar inte varför du tycker åt oss hela tiden. Jag förstår mig inte på den härskarteknik som du kör med. Du säger hela tiden att vi inte tycker om Stockholm, att vi hatar Stockholm, att vi tycker att allting är dåligt i Stockholm och så vidare. Men faktum är att alla som sitter på den här sidan är mer eller mindre verksamma i Stockholm. Vi är födda i staden eller vi bor i staden och vi jobbar i staden. Vi vill faktiskt Stockholm väl. Då är det rätt konstigt att du gör så här när du får seriösa frågor från oss. Det är väl ändå vår uppgift som opposition att kritisera er för det ni är dåliga på. Men då kontrar ni tillbaka med att säga: Det var inte bättre när ni styrde! Varför har då väljarna valt er – om det inte är bättre nu än det var då? Det är rätt dåligt, och jag får inte ihop det där riktigt.

Du använder dig av härskartekniker och går upp här och talar om hur otroligt illa vi tydligen tycker om vår stad. Är det någon som har sagt det här? Kan du tala om det för mig? Säg vem, så ska jag personligen prata med den personen! Kan du inte säga vem som har sagt det när du säger så? Det är rätt märkligt. Jag fattar inte det här. Skriv lite sagor, men inte skolböcker!

Anförande nr 144

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): Men, Jackie, det är ju nästan alltid så att ni går upp och säger negativa saker. Man kan faktiskt också lyssna till stockholmarna i stort. Om de skulle komma hit och sitta på åhörarläktaren och lyssna finns det många som kan ge en helt annan bild än den ni ger av Stockholm.

Jag pratar om äldreomsorgen och de satsningar som vi har gjort. Men då vet jag också att det ute i verksamheterna finns dem som inte blir bemötta på det sätt som jag önskar. Men det enda vi kan se i brukarundersökningarna är att de är mer nöjda i dag än de var året innan dess. Det är detta vi måste gå vidare med, och se till att nöjdheten hos de äldre ökar för varje år. Det gäller alla våra verksamheter, och det enda sätt vi kan gå vidare på är att fråga de äldre hur de vill ha det. Sedan kan vi gå vidare i arbetet.

Anförande nr 145

J a c k i e N y l a n d e r (v): Men snälla Ewa – detta måste ändå vara vår rättighet och det vi ska göra. Vi ska kritisera det som är dåligt. Om vi bara skulle hålla med om allt som du säger och tycka att det är bra skulle vi ha rena hallelujamötet här. Det kanske du hade varit nöjd med. Men vi vill inte ha ett sådant möte. Vi vill kritisera det som ni inte klarar av att göra, och det är massor med saker. Det är vår uppgift. Det är därför vi har blivit förtroendevalda. Det är därför vi jobbar med de här frågorna och det är därför vi siktar på att vinna valet – för att få bort er.

Anförande nr 146

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag är faktiskt ganska dålig på härskartekniker och jag är en ganska beskedlig person. Det var också därför jag sade

att det är självklart att man inte kan vara nöjd med all utveckling i Stockholm. Jag har inte heller påstått att ni i oppositionen hatar Stockholm. Det enda jag sade var att jag tycker att det är märkligt att någon enda människa vill komma hit som turist, flytta hit, studera här eller få barn här med tanke på den enorma svartmålning av Stockholm som ni ägnar er åt.

Jag tycker att man någon gång också kan säga att någonting är bra. Jag pekade till exempel på de förbättrade resultaten i våra skolor.

Anförande nr 147

J a c k i e N y l a n d e r (v): Det är ju jättebra att du pekar på det. Men då kan vi väl prata sakpolitik i stället för att hålla på att prata om ifall det är bra att föda barn här eller inte och så vidare.

Anförande nr 148

A b e b e H a i l u (s): Fru ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! Under tre och ett halvt år av borgerligt styre har problemen i Rinkeby-Kista, och speciellt i Rinkeby och Husby, ökat. All service och allt som är bra för Rinkebyborna är borta – allt! Förvaltningshuset med över 200 anställda har flyttat från Husby. I dag, den 24 maj, finns inte en enda bankomat för 16 000 människor i Rinkeby. Rinkebybor måste åka till andra stadsdelar på kvällar och helger för att få ut pengar. Självfallet handlar de också där.

Rinkeby är i dag varken en besöksvänlig eller företagsvänlig stadsdel. Antalet konkurser bland småföretagare har ökat lavinartat, speciellt i Rinkeby men också i Husby. Jag är kritisk till att finansborgarrådet och skolborgarrådet inte utvärderade beslutet om vårdnadsbidrag när de såg hur konsekvenserna av deras beslut har drabbat de barn som mest behöver den pedagogiska förskoleundervisningen och det svenska språket. De borde ha utvärderat sitt beslut när de såg konsekvenserna av vårdnadsbidraget blir att man cementerar utanförskapet bland kvinnor med invandrarbakgrund och låg utbildningsnivå som står långt från arbetsmarknaden.

Är det detta ni kallar en utveckling med hög kvalitet för Stockholm, för Rinkeby, Kista och Järva?

Anförande nr 149

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Med tanke på de tidigare inläggen från den här talarstolen tycker jag att Abebe verkligen tydliggjorde och personifierade svartmålningen.

Det är en fullständigt felaktig bild av Rinkeby som du nu ger, Abebe. Vad är det för någonting du beskriver? Du beskriver att all samhällelig service har lämnat Rinkeby. Vad menar du med det? Du var ju där nyligen. Du pratar om bankomater som försvinner. Ja, det fanns en tidpunkt då de gjorde det. Men de har ju kommit tillbaka! Det finns en bankomat, och det finns en uppsjö av idéer för området hos de boende inklusive dem du har träffat – du och jag har ju varit där samtidigt. De har brunnit för stadsdelen och för hur man ska kunna utveckla den.

Det vi gör nu kring Rinkebystråket, resten av Rinkeby och allén som går ned mot de nya områden som byggs – är inte det ett sätt att utveckla området? Det finns massor som händer där, och de boende håller med oss i de frågor vi tar upp.

Anförande nr 150

A b e b e H a i l u (s): Ordförande! De som avvecklar är Moderaterna med Joakim Larsson i spetsen. Det är de som avvecklar Rinkeby och Husby. Vad är det som har avvecklats till exempel i Rinkeby? Det är förvaltningshuset med 500 anställda. Det är Arbetsförmedlingen. Det är Försäkringskassan. Det är banken. Det är allt – allt som är bra för Rinkeby har försvunnit! Det enda som Joakim Larsson och Moderaterna kommer upp med för Rinkeby torg nu till valet i september 2010 är moskéfrågan. Ni har ingenting annat. Vad kan ni komma med?

Det är vision 2030 som du pratar om. Jag pratar om problemen för Rinkeby, Husby och Akalla i dag. Vad pratar du om, Joakim Larsson? Är det jag som svartmålar eller är det du som undervärderar problemen för Rinkeby, Husby, Akalla och hela området?

Anförande nr 151

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Inger Stark från Vänsterpartiet ställde en ytterligare fråga om hur det går med arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld i Stockholm. Ibland måste man erkänna att man har samma åsikter som någon från ett annat parti som man inte samarbetar med. När det gäller just det hedersrelaterade förtrycket och våldet delar jag i stort det som Inger Stark brukar ge uttryck för. Detta är ett stort och allvarligt problem, och det är många flickor och även en del pojkar som utsätts för detta.

Det vi gör i Stockholm nu är att vi har lagt om en del av det arbete som vi har fått pengar från staten för och som handlar om jämställdhetsarbete till att särskilt rikta oss till de skolor där man vet att det här problemet finns. Ett samarbete har också inletts med några av stadens rektorer för att hitta verktyg både för att upptäcka de flickor, för det är framför allt flickor, det handlar om och för att se vad man kan göra åt det.

Problemet är naturligtvis inte bara skolans, men i skolan ser man de här flickorna. Man kan göra någonting åt det. Skolan kan också vara ett tryggt ställe för flickorna att vara på. Skolan är även möjligheten för dem att ta sig ur det hedersrelaterade förtryck som tyvärr finns i vår stad och i övriga Sverige. Jag är väldigt glad att skollagen nu förhoppningsvis kommer att skärpas på det sätt att det i fortsättningen blir betydligt svårare att bevilja undantag från undervisning av till exempel religiösa skäl.

Jag delar Inger Starks oro i frågorna. Vi arbetar med dem i Stockholms skolor, men jag tror som sagt att vi kan göra mycket mer.

Anförande nr 152

I n g e r S t a r k (v): Lotta! Ja, vi har samma åsikt i det här fallet. Jag vet att du också tycker att det här är en viktig fråga. Jag undrar över några saker i alla fall. Jag vet om att de pengar som vi har fått från staten och som skulle gå till ett jämställdhetsarbete i Stockholms skolor har blivit omdirigerade och nu satsas på det här sättet. Jag tycker att det är bra. Det är bara det att det inte satsas några egna resurser från staden. Man behöver naturligtvis ta egna medel. Skolan är en jätteviktig arena i det här fallet. Där behövs utbildning av samtlig personal. Det är *en* viktig åtgärd. Man behöver ha mycket mer än det jämställdhetsarbete som är påbörjat nu och så vidare.

Jag efterlyser ändå några saker. Man har gjort en bra kartläggning, och den måste naturligtvis användas. Men då måste också staden satsa egna resurser på det, och inte bara statliga pengar, som kanske inte heller finns kvar så länge.

Anförande nr 153

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! De första starka signalerna om att hedersrelaterat förtryck var betydligt vanligare än de flesta av oss trodde kom för ett par år sedan. I Stockholms skolor kom de för något år sedan. Vi lade om arbetet för ungefär ett halvår sedan.

Jag tror att det är för tidigt att säga exakt hur vi ska gå vidare. Men jag tror precis som Inger Stark att vi måste satsa mer energi. Framför allt tror jag att personalen på de av våra skolor som detta främst berör behöver betydligt mycket mer kunskaper om detta för att man ska kunna sätta in de åtgärder som verkligen krävs. Jag har ingen som helst annan uppfattning än Inger Stark i frågan.

Anförande nr 154

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Men det har nog jag! Först och främst är det helt fel att säga att vi inte satsar separata pengar. Jag är den förste att säga att hederskomplikationer är enormt komplexa. Några miljoner kronor i en kommunal budget kan visserligen göra skillnad mellan projekt som kan starta och inte, men det är inte i första hand med det som vi löser de stora långsiktiga problemen. Likväl ska det sägas att 5 nya miljoner kronor satsades i innevarande års budget specifikt på dessa frågor.

Andra och kanske större och viktigare saker är det samarbete med Operation kvinnofrid som vi nu har systematiserat uttryckligen kopplat till hedersfrågorna. Det är ett direkt resultat av den kartläggning som vi gjorde. Det gläder mig speciellt att den kartläggningen nu anses vara mycket okontroversiell, det vill säga att det nu är okontroversiellt att den gjordes. Det var det inte då – ni kanske minns hur tongångarna gick för några år sedan när vi sjösatte hela projektet.

Inom ramen för Operation kvinnofrid gör vi ganska många saker. Delvis samverkar vi med vår egen utbildning. I riskbedömningar från våra egna socialsekreterare samverkar man nu med den utbildningsinsatsning för chefer som Operation kvinnofrid gör. Vi samverkar dessutom med polisen i deras utbildning så att polisen har gemensamma verktyg med socialtjänsten för att kunna se och göra någonting åt rätt saker vid rätt tillfälle.

Vi håller dessutom på med en ganska stor genomgång av det kanske mest outforskade området av alla, nämligen de olika skyddade boenden som finns. Det gäller inte minst frivilliga organisationer som gör enormt stora insatser men i en väldigt outforskad verklighet. Vi vet ganska lite om vad som är verkningsfulla metoder och vad som inte är det. Det kommer mycket kritik mot skyddade boenden som dessutom är svår att validera. Är det meningsfull kritik, eller annan kritik som riktas mot skyddade boenden därför att man inte gillar det de sysslar med? Vi har nyligen tittat över vårt eget skyddade boende Kruton i frågan.

Jag tycker alltså att det har hänt ganska mycket. Oändligt mycket finns kvar att göra. Jag är den förste att säga att detta är en fråga som har varit ganska ny, dock inte så ny att det ursäktar att det har gjorts så otroligt lite tidigare, om jag ska vara alldeles uppriktig. Men den är inte heller längre så ny att den kan behandlas som en ny och separat fråga. Den har börjat bli en av flera stora normala problemställningar som vi har att arbeta med. Den ska inte betraktas som ett separat projekt med separata pengar och separat entusiasm utan som en av flera stora och svåra nutida sociala utmaningar som vi står inför. Därför ska detta in i normalitetens behandlingar. Det ska vara samma krav på evidens och samma krav på metodik och systematik. Det är i den riktningen vi vill leda frågan.

Anförande nr 155

I n g e r S t a r k (v): Ulf Kristersson! Det var ju jättebra att jag fick i gång diskussionen, för detta behöver diskuteras. Vi vet inte hur de 5 miljoner som satsas i budgeten som du pratar om har använts. Det är en fråga.

Vänsterpartiet har aldrig varit emot att kartläggningen gjordes; det vill jag poängtera. Jag skrev en motion för många år sedan om de här frågorna och fick upp frågan då. Det gjordes alldeles för lite då, men nu har man ändå gjort en kartläggning. Jag efterlyser just detta: Vad är det som händer? Man måste faktiskt också satsa mer pengar på det här. Det kostar pengar – utbildning och allt annat som vi har pratat om.

Kvinnofridsteamet i Rinkeby var en spjutspets. Vad har hänt med det? Det är sådana frågor vi har. Det görs ju också besparingar på området.

*§ 20 Namn för kvarter och gator inom stadsdelen Solberga
Uppbådet bibehålles som namn på kvarter med ändrad omfattning,
Johan Skyttes Väg bibehålles som namn på gata med ändrad sträckning,
Älvsjö Stationsplan bibehålles som namn på plan med ändrad omfattning,
Pendlaren, Perrongen, Sticksåret nya namn på kvarter,
Pendlargatan, Perronggatan, Älvsjö Stationsgata nya namn på gator (utl. 2010:54)*

Anförande nr 156

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Vi har en återremissbegäran på ärendet. Det kan vid första anblick tyckas lite fånigt att vi vill återremittera ett ärende därför att vi är tveksamma till benämningen Älvsjö Stationsgata. Namnberedningen har föreslagit att den ska heta Älvsjö Stationsväg, eller till och med Stationsvägen.

Men det handlar egentligen inte om detta. Det handlar om att vi i den här staden har de kanske kunnigaste människor som finns i hela vårt land när det gäller namn. Den främsta experten på just namnfrågor finns i vår namnberedning. Gång på gång bortser den politiska majoriteten i stadsbyggnadsnämnden från att höra namnberedningen. De bestämmer helt enkelt själva utan att höra efter med den namnberedning vi har.

Vi tycker att det först och främst är tråkigt men också beklämmande inför framtiden att namnberedningen inte får vara med och yttra sig i frågorna. Vi har ju den kompetensen i namnberedningen i stadsbyggnadsnämnden. Därför yrkar vi på återremiss. Vi vill att namnberedningen ska få yttra sig i ärendet.

Anförande nr 157

A b i t D u n d a r (fp): Det här händer gång på gång, säger Teres Lindberg. Borgarrådet kanske också kommer att svara senare. I det fall vi diskuterar nu passar detta namn just det nya område som vi utvecklar och bygger här. Där är det utmärkt att man använder det här namnet. Nämnden gjorde bedömningen att det inte är en väg utan en gata. Benämningen ”väg” associerar till ett helt annat syfte än detta nyetablerade område har. En väg uppfattas som någonting direkt för trafik och bilism. Också av detta skäl tycker vi att nämnden gjorde helt rätt. Nämnden har dessutom det yttersta ansvaret och rätt att ändra. Här gjorde man det.

Jag förstår inte kritiken. Nämnden har befogenhet att besluta om saker och ting, och det är inte alltid experternas synpunkt som ska gälla. Det är för mig främmande. Det är vi politiker som har det politiska yttersta ansvaret.

Anförande nr 158

T e r e s L i n d b e r g (s): Men det är där det blir så tokigt, Abit. Vi har en namnberedning för att ge den kunskapen till nämnden. Vi är ju lekmän – du precis som jag. Jag erkänner det både för mig själv och alla andra. Jag är inte expert på området, och jag är glad att vi har en namnberedning. Det kanske finns en anledning till att man har föreslagit vägar här, och inte gator. Jag vet faktiskt inte vilken

tradition som finns just i det här bostadsområdet. Det är den kunskapen jag efterfrågar, och det är den som ni förvägrar mig som ledamot i stadsbyggnadsnämnden och som ledamot i kommunfullmäktige.

Därför yrkar vi på återremiss i ärendet.

Anförande nr 159

Cecilia Obermüller (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare och medier – som Karin Rågsjö sade förut! Även Miljöpartiet står bakom reservationen, som handlar om att återremittera ärendet tillbaka till namnberedningen och nämnden.

Denna ovilja att lyssna på facknämnder och sakkunskap är lite symptomatisk för Alliansen. Jag tycker att hanteringssättet som sådant är viktigt för Stockholm. Det finns en bristande vilja att förstå och inhämta sakkunnig kompetens och tänka efter innan man fattar beslut. Ofta blir det fort och fel. Det här är inte något jätteviktigt ärende, men det handlar om principerna.

Anförande nr 160

Borgarrådet Alvena (m): Fru ordförande! Ärendet är inte speciellt dramatiskt på något sätt, som oppositionen vill låta påskina. Det handlar egentligen om en ganska enkel princip som vi har i staden och som vi har haft under lång tid. Det handlar om att vi bygger stad, vilket vi verkligen i den nya detaljplanen för Älvsjö har lyckats åstadkomma kring Älvsjö station. Det blir en kvartersstruktur som läggs till den befintliga strukturen i Älvsjö centrum. Vi har sedan lång tid tillbaka haft som tradition i den här staden att kalla de mer stadsliknande urbana stråken för gator och inte för vägar.

Majoriteten i stadsbyggnadsnämnden tyckte att detta även skulle komma Älvsjö till del och den nya kvartersstruktur som byggs där. I det urbana stråket byter vi helt enkelt bara ut ordet väg till gata. Mer dramatisk än så är inte förändringen i det förslag som är framlagt från namnberedningen. Jag vill understryka att vi har en väldigt god dialog och ett mycket gott samarbete med namnberedningen, som utför ett bra och viktigt arbete i den här staden.

Anförande nr 161

Abit Dundar (fp): Jag tycker att det är tråkigt att bli anklagad för att systematiskt åsidosätta sakkunskaper. Detta är totalt grundlöst, och det stämmer inte. Det är ingen hemlighet att vi har gjort olika bedömningar i vissa ärenden, vilket jag tycker är ganska rimligt. Annars brukar Cecilia Obermüller säga att det är stadens tjänstemän som styr. Här är det politikerna som styr, men du säger det i alla fall. Jag förstår inte. Jag tycker inte att du är konsekvent.

Det är totalt felaktig information till fullmäktige att vi skulle ta strid med eller kriga mot, som det framställs här, sakkunskap och expertis. Det stämmer inte. Precis som borgarrådet säger har vi ett gott samarbete. Vi har olika roller, och detta ansvar måste vi ta som politiker.

Anförande nr 162

T e r e s L i n d b e r g (s): Men det är just det där som fallerar, Abit. Vi begär att få den sakkunskap som vi vill ha för att kunna fatta ett beslut. Jag tycker egentligen att det är jättefånigt att tjafsa om det här – ”gata” eller ”väg” är väl inte så jätteviktigt. Och nu har det lyfts upp hit. Jag tycker att vi kunde ha gjort färdigt det här i stadsbyggnadsnämnden så att nämndens ledamöter kunde ha fått den information som vi begärde. Men det fick vi inte därför att ni valde att bara köra. Det är där det blir så himla tokigt. Varför kan vi inte fatta beslut i samförstånd i stället för att gå i polemik? Jag tycker att det är urlarvigt att ärendet lyfts hit utan att vara färdigt i stadsbyggnadsnämnden, för det var det inte.

Anförande nr 163

A b i t D u n d a r (fp): Jag håller med. Vi ska ha samförstånd. Men i det här ärendet framgick det, Teres, varför namnberedningen hade föreslagit ”väg”. Det fanns i ärendeunderlaget. Vi och Vänsterpartiet tycker att det är utmärkt när vi bygger nya kvartersområden utifrån de här associerade boendena och så. Det var inget som vägde så tungt att man inte skulle kunna ändra förslaget som har kommit från namnberedningen till stadsbyggnadsnämnden. Jag ser inte något problem med det. Men som princip kan man diskutera det. Vi brukar ha samförstånd i de flesta ärenden, i alla fall när det gäller namn.

Anförande nr 164

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det känns ändå som att det är rätt intressant i den här debatten att fundera lite över den upprörda stämningen som uppenbarligen infinner sig inom Miljöpartiet och Socialdemokraterna, framför allt över en förändring av ”väg” till ”gata”.

Möjligen är det så, Teres Lindberg, att vi har en vision om hur staden ska byggas – en stad som innebär att vi behöver slå vakt om stadens traditioner när en ny stad växer fram. Då har vi vid flera olika tillfällen, historiskt och traditionsenligt, i den här staden just haft ordet ”gata” i urbana stråk och inte namnet med ”väg” efter.

Jag tycker att det är en intressant principfråga att Socialdemokraterna så tydligt väljer att markera när området kring Älvsjö station – som jag ändå fick uppfattningen att vi var överens om – nu skulle bli mer stadsmässigt, en del av visionen om promenadstaden. Ni försöker liksom greppa någonting som ni kan opponera emot, och då blir det den lilla frågan om huruvida det ska vara ”gata” eller ”väg”.

Det skulle vara mer spännande att prata med Socialdemokraterna om visionen om Stockholm och se vad vi har för olika åsikter. Men det fastnar på vägen i en ganska betydelsefull namnfråga, för det handlar om vilka signaler vi vill sända om den moderna storstaden.

Anförande nr 165

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Nej, fru borgarråd, det finns ingen speciell upprördhet över att Pendlarvägen kommer att heta Pendlargatan eller att Perrongvägen kommer att heta Perronggatan.

Men man undrar lite grann om borgarrådet någonsin är ute och rör sig i närförorterna. Det finns hur mycket ”väg”-namn som helst. Jag bor på en ”väg”, och det bara kryllar av ”väg” i våra närförorter. Ska borgarrådet börja döpa om allting när innerstaden ska börja växa utåt, eller kommer vi att få ha kvar våra namn, undrar man. Kommer alliansen att bry sig om vad sakkunskapen säger? Det är det vi ifrågasätter. Och även vi tycker att vi borde kunna vara överens om sådana här saker.

Anförande nr 166

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det tycker jag också, men det är ju ni som yrkar på en återremiss. Det är också ni som frångår traditionen när vi pratar om hur staden växer i de nya urbana språken. Att försöka insinuera att vi nu ska byta namn på de befintliga gatorna och vägarna i staden är ju absolut inte fallet, utan det här handlar om nya gator och nya vägar som staden får i takt med att staden växer. Då är det också viktigt att tänka på de traditioner staden har.

Anförande nr 167

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är det här som är dilemmat. Jag tycker att det här är en ganska fånig diskussion, för det handlar inte om ”gatan” eller ”vägen”. Det handlar om att politiker väljer att utse sig själva till experter. I det här fallet, när det gäller stadens namn på gator och vägar, så har vi landets främsta experter. Enligt min uppfattning är det så att om någon i stadsbyggnadsnämnden, som också utser namnberedningen, vill ha ett expertutlåtande från namnberedningen så ska man självklart få det, och det har vi inte fått. Det är det hela frågan handlar om – ingenting annat, Kristina Alvendal. Försök inte att utnämna dig själv till expert! Det finns experter som stadsbyggnadsnämnden själv har utsett. Vi är lekmän i stadsbyggnadsnämnden, och det gäller även borgarrådet.

Anförande nr 168

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Om det hade varit så att vi hade överlåtit olika delar av stadens verksamheter till olika typer av expertorgan, ja, då vore fullmäktige onödigt och även stadsbyggnadsnämnden. Vad vi har gjort från majoriteten är att ge ett uppdrag till tjänstemannaledningen på stadsbyggnadskontoret att se över den stadga som förordnar att vi behöver fatta beslut om namnarenden i kommunfullmäktige, för jag kan hålla med Teres Lindberg om att det kanske inte är riktigt rätt instans och av den digniteten. Men det är stadsbyggnadsnämnden som fortsättningsvis ska fatta beslut om gator, torg och vägar i den här staden, och det tycker jag är en ganska bra ordning som i alla fall jag kommer att vilja bevara.

*§ 22 Detaljplan för Stockholmsarenan m.m., Globenområdet, Johanneshov,
Dp 2008-09117-54 (utl. 2010:56)*

Anförande nr 169

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag tycker att det här är ett fantastiskt spännande förslag i Stockholms kommunfullmäktige som vi naturligtvis har debatterat under en lång tid i flera omgångar. Vi har haft som mål, och vi har fortfarande som mål, att Stockholm 2030 kommer att vara en storstad i ännu tydligare världsklass än vi kan anses vara i dag. Det här är ett av de beslut som fullmäktige fattar på vägen till den visionen.

Därför är det extra spännande att kunna ha satt en spännande arkitektur på Stockholmsarenan som vi i dag fattar beslut om. Det är en arkitektur som jag tror kommer att vara viktig för Stockholm, men det är framför allt en arkitektur som är funktionell för den verksamhet som kommer att finnas i arenan.

Det som gör Stockholmsarenan och dagens beslut ännu mer intressant är att det kommer att förändra stora delar av en hel stadsdel utifrån vilket fokus som kommer att finnas i Slakthusområdet, vid Gullmarsplan och kring området vid Nynäsvägen.

Det kommer att bli en större plats för evenemang och folkfest, och jag tror att det är många stockholmare med mig och även besökare som i framtiden kommer att vara på plats för att se de riktigt stora artisterna, njuta av toppidrotten och också, förhoppningsvis, erbjudas en ännu bättre allsvensk fotboll än i dag.

Med plats för över 30 000 åskådare kompletterar den här arenan Globenområdet på ett sätt som skapar just den helhet som enligt mig inte finns i dagsläget.

Herr ordförande! Med dessa ord yrkar jag inledningsvis bifall till det framlagda förslaget.

Anförande nr 170

B a r r y A n d e r s s o n (s): Jag skulle bara vilja fråga borgarrådet en sak. På det senaste styrelsemötet i Globen fick vi reda på att tjänstemännen på stadsbyggnadskontoret hade synpunkter på balkarna i taket. Det var så grava synpunkter de hade, så de tänkte, enligt Globens vd, lyfta upp det här till nämnden. Skulle detta gå igenom i stadsbyggnadsnämnden skulle det, enligt dem, försena projektet med tre månader till en kostnad av 100 miljoner till.

Jag undrar om borgarrådet vet vad som händer just i frågan om balkarna, för de hade synpunkter som handlade om att det inte var lika snyggt som det var på skisserna. Vi fick reda på det här vid sittande bord – det var förresten på arbetsutskottet i Globen – så jag bara undrar vad borgarrådet vet om denna fråga.

Anförande nr 171

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag har förstått det som att det just nu är väldigt många som har synpunkter på balkarna i taket. Det pågår en dialog mellan exploatören och en hel del av de aktörer som ska betala notan, samtidigt som stadsbyggnadskontoret och staden, som jag sade, är måna om att det också blir en arkitektonisk utformning av arenan som vi har hoppats på och godkänt i stadsbyggnadsnämnden.

Att det, som du uttrycker det, inte är lika snyggt som på bilden är en väldigt viktig aspekt om vi vill stå fast vid en arkitektur i världsklass. Exakt hur utformningen kommer att se ut kan jag inte svara på i dag, men jag är helt säker på att vi kommer att komma överens om någonting som självklart ska vara möjligt att förena med de krav som handlar om tyngder och den teknik som ska finnas på plats och hänga på balkarna.

Anförande nr 172

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige! Det är även för mig och Vänsterpartiet glädjande att vi står här i dag och ska fatta detta beslut, för det här går helt i linje med det som vi har tyckt hela tiden. Den här frågan har stötts och blötts under ganska många år. Åskådarantalet har varit uppe i 70 000, sedan 50 000 och nu handlar det om 25 000-30 000 som ska kunna vara med på den här arenan, och det är väldigt positivt.

Det blir inte lika snyggt som på skisserna, sade Barry Andersson nu, och vi måste tänka på det där väldigt noga, för i staden just nu kommer det faktiskt fram en del ärenden där det har sett helt annorlunda ut när vi har fattat beslut om det i stadsbyggnadsnämnden än vad som sedan har blivit fallet, och det tycker jag är oroväckande.

Ibland brukar det finnas en detaljplan uppsatt här i Rådssalen. Det gör det inte i dag, och i dokumentet får man leta. Många av bilderna är vilseledande. Till exempel finns det med en gång- och cykelbro över Nynäsvägen, men den är borttagen. Den är dock med på väldigt många av bilderna och skisserna i dokumentet.

Vi är i alla fall positiva till att det byggs en arena. Barn, vuxna och ungdomar kommer alltså att kunna komma och gå här och även själva utöva aktiviteter och se på mycket.

Men det finns också några små saker som vi oroar oss för, och det är kompensationen för den park med tallar som i dag finns och som är en rest från Stockholmsåsen. Vi vill se mer av kompensation i närområdet för den grönska som försvinner.

Det som inte heller är roligt är att vi aldrig kommer till skott när det gäller frågan om överdäckning. Vi har drivit den frågan, alla partier är överens, men vi i fullmäktige kommer inte till skott med denna överdäckning, och det är väldigt sorgligt. Det nämns lite grann i ärendet om detta, men vi är ju överens. Vi har ett ärende senare i kväll där den frågan kommer upp. Det är något vi verkligen borde satsa på. Det kommer att bli väldigt dyrt, men om man gjorde en överdäckning skulle man få både bostäder och ett grönt stråk från Gullmarsplan och ut där Nynäsvägen går i dag.

Vi vill också att man ska ha en bättre strategi för att se till att väldigt många kommer med kommunala medel eller går eller cyklar till arenan och att bilarna ska minska i området, för det är väldigt trångt runt omkring.

Vi yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 173

Borgarrådet **A l v e n d a l** (m): Jag delar uppfattningen om Nynäsvägen och överdäckningen. Det är också en av de viktiga delarna i det programarbete som kommer att påbörjas för hela visionen om Söderstaden som ju har varit ute på en initial informationsrunda för boende och även för företagare i området. Nu kommer den formella processen. Jag tror att vi har uppe ärendet i fullmäktige nästa gång också, om hur vi går vidare för en överdäckning av Nynäsvägen så att vi i framtiden får en möjlighet till en Götgatans förlängning från Gullmarsplan fram till Globen. Det är ett projekt som jag hoppas kan bli verklighet inom kanske inte en ganska snar framtid, men som åtminstone kan börja planeras på riktigt inom en snar framtid.

Anförande nr 174

M **a r i a H a n n ä s** (v): De boende i närområdet precis omkring Nynäsvägen har då inte alla blivit inbjudna till att diskutera något när det gäller den frågan. Men vi kan återkomma till det när det gäller ärendet senare i kväll.

Anförande nr 175

Borgarrådet **S j ö s t e d t** (fp): Kära fullmäktige! Det är väldigt glädjande att detta ärende tar ett ordentligt steg framåt och att vi nu får en detaljplan på området så att vi så småningom kan få ett bygglov och sätta spaden i marken så fort som möjligt till för bygget av den nya Stockholmsarenan.

Globenområdet kommer med denna arena att få ett komplett evenemangsområde som står sig väldigt väl i hela norra Europa. De som är tveksamma kan studera hur mycket Stockholm växer. Vi kommer att växa med ett Göteborg de närmaste 20 åren, och det är fullkomligt självklart att det ökar trycket på arenapacitet i staden. Det är också så att Söderstadion måste bytas ut. Den håller inte längre; det ser varje person som går dit och tittar.

Detta är alltså mycket glädjande. Många stockholmare kommer att tycka att det här är ett väldigt fint tillskott, och jag är glad över att vi har kunnat göra detta. Jag tycker att det är tråkigt att det finns lite reservationer från oppositionen. Man hade hoppats att det hade kunnat vänta till något annat sammanhang, men låt oss titta på det som är bra. Vi är överens om att arenan ska byggas, och det är toppenbra.

Anförande nr 176

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Även Miljöpartiet yrkar bifall till och önskar godkänna detaljplanen i kommunfullmäktige. Samtidigt yrkar vi på att arbetet med att överdäcka Nynäsvägen måste påbörjas å det snaraste. Det är ett utmärkt läge för en stor arena, och vi är också glada att det har

blivit en arena för 30 000 åskådare som är lite mer rimligt på den här platsen. Det kommer att vara väldigt stora transportmängder, och det är viktigt med de allmänna kommunikationerna till området. Man borde alltså göra mer av kollektivtrafiksatsningarna och gång- och cykelsatsningar.

Vi har också en idé om att man borde kunna inkludera resa till och från Globenområdet med kollektivtrafik i evenemangsbiljetterna under de dagar som ett evenemang äger rum. Det skulle vara ett sätt att få fler att använda kollektivtrafiken och inte behöva ta bil till området. Det ligger nämligen ganska trångt.

En brist med det här ärendet och detaljplanen är att Sandstuparken byggs bort. Det är en del av den gamla Stockholmsåsen där vi nu har en damm som anlades som en reminiscens från det våtmarksområde som fanns där med mycket groddjur och så. Sandstuparken har också stora, månghundraåriga tallar. Man får väl säga att det inte alls finns med några kompensationsåtgärder. Det vore fantastiskt om man kunde påbörja en överdäckning av Nynäsvägen, för när man ändå ska in och rätta i området vore det väldigt trevligt att anlägga ett parkstråk på en överdäckning. Åtminstone borde man se till att skydda Årstaskogen och Årstafältet som naturreservat för att spara lite grann av befintliga grönområden i söderort. Men det har tyvärr inte alliansen velat göra.

Dessutom anser Miljöpartiet att det är väldigt viktigt att storklubbarna faktiskt samsas om den här arenan. Vi kan inte bygga en arena för varje fotbollsklubb. Det fungerar inte. Vi har inte pengar för det. Det kommer att kosta oss en hel del med driftskostnaderna kring den här arenan, det är jag helt övertygad om. Klubbar finns i allsvenskan, sedan trillar de ut och publikunderlaget varierar. Därför anser Miljöpartiet att det är väldigt viktigt att våra klubbar faktiskt kan samsas om arenor, speciellt när vi bygger en sådan här stor arena.

Man kan också tycka att diskussionerna mellan Stockholms stad och Solna borde ha varit lite mer djupgående. Risken är faktiskt stor att de här två arenorna kannibaliserar på varandra när det gäller publikunderlaget. Jag är lite orolig.

Anförande nr 177

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det är tråkigt att Miljöpartiet inte kan ställa sig bakom detaljplanen i sin helhet. Det är också ett väldigt märkligt ställningstagande och en märklig syn på det fria idrottslivet att säga att det inte är rimligt att man får spela på olika planer. Det måste väl ändå vara upp till de enskilda klubbarna att bestämma. Det är ju inte så att vi sitter här i stadshuset och säger att den klubben ska spela här och den andra där och ni får inte spela ihop, ni ska spela någon annanstans, och ni får inte spela isär, utan ni får spela ihop någonstans.

Jag tror inte att Miljöpartiet skulle acceptera att vi satt här i Stadshuset och sade att ni får inte ha något eget kansli, utan ni får dela kansli med Vänstern och Socialdemokraterna, för det vore väl förlängningen på det hela.

Men det är inte så att Stockholms stad ska bygga någon ny arena. Det finns ingen som har sagt det, och det finns ingen som har lovat det, och det finns över huvud taget ingen som pläderar för det.

Anförande nr 178

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Vi har faktiskt ett kommunalt planmonopol. Kommunen bestämmer hur vi ska använda vår mark och våra pengar att bygga, och vi har inte råd att hålla på och bygga arenor för varje fotbollsklubb, vilket vissa partier från alliansen har gått ut och sagt: Vissa klubbar på Östermalm skulle få egen arena och så vidare. Det funkar inte. Vi har inte råd med detta. Varför ska man inte kunna samsas kring det här storbygget? Det har jag svårt att förstå.

Anförande nr 179

G ö r a n O l j e q v i s t (kd): Herr ordförande! Ledamöter! Även vi kristdemokrater gläder oss åt det som nu händer i Globenområdet. Med Stockholmsarenan växer Globenområdet, och det är något som stämmer väl med våra visioner: Vision 2030 och Vision Söderstaden. Området kommer att ha en väl fungerande kollektivtrafik, och vi kristdemokrater ser fram emot en framtida överdäckning av Nynäsvägen.

Arbetet med Stockholmsarenan har nu kommit igång, och det gläder vi oss åt. Vi yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 180

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill egentligen också bara uttrycka min tillfredsställelse över att det här ärendet trots allt nu rullar vidare och att vi kommer framåt. Det är klart att det finns många svårigheter i ett så här pass stort projekt och säkert en hel del fallgropar, men därför är det väldigt trevligt att ärendet rullar vidare. Jag tror nog att det kommer att rulla på ganska bra, eftersom jag ändå upplever att vi har en ganska stor politisk samsyn kring att vi ska ha en ny, fin och modern evenemangsarena här i Stockholm.

Anförande nr 181

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Miljöpartiet anser projektet vara i sin ordning med tillägg avseende överdäckningen och den text vi har lagt fram i kommunstyrelsen, vilket jag härmed yrkar på.

Jag vill dock lägga in en alldeles privat brasklapp i ärendet. Jag tror personligen att det här kommer att bli en dyr historia för stockholmarna när det gäller driftskostnaderna. Jag är också orolig med avseende på utrymningsmöjligheterna av arenan och Globen, alltså tillfartsvägarna för räddningstjänsten. Det är för trångt, och det är ytterligare en anledning till varför vi bör överdäcka Nynäsvägen. Ska räddningstjänsten kunna komma in om det sker någonting i det här området med både arenan och Globen så känns det lite för tajt i dag, för det är stora anläggningar och väldigt mycket folk som kommer att vistas inom området samtidigt. Det finns inte riktigt utrymme för räddningstjänsten och folket att komma ut ur byggnaden.

Jag kan visa lite bilder, eftersom bilderna var så undermåliga i ärendet och detaljplanen knappt går att läsa.

Så här ser det ut i dag med Sandstuparken. Bilden är inte så bra. Det blev lite suddigt.

Så här kommer det kanske att se ut, men inte med en gång- och cykelbro över.

Anförande nr 182

U l f F r i d e b ä c k (fp): Jag vill bara klargöra en sak. Det framfördes här att allianspartierna hade lovat att ytterligare arenor skulle byggas. Det är inte sant. Det finns inget alliansparti som har lovat att bygga ytterligare någon arena.

§ 23 Revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd (utl. 2010:57)

Anförande nr 183

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande! Ledamöter! De här riktlinjerna är vi delvis hyfsat nöjda med, eftersom barnperspektivet, kvinnofridsperspektivet och rättssäkerheten har stärkts i riktlinjerna. Det tycker vi är bra.

Att vara hänvisad till försörjningsstöd är väldigt tufft, och att vara beroende av andras bedömningar av om behovet av tandvård, glasögon och så vidare kan ni själva tänka er är väldigt tufft. Det kan ibland också kännas förnedrande att andra ska göra dessa bedömningar.

När vi tittar in i riktlinjerna ser vi att utbildning och jobbtorgen tas upp en gång till. Utbildning är nyckeln till arbete, och därför anser vi att man på jobbtorgen ska kunna läsa in grundskolan med försörjningsstöd. Det kunde man under vår majoritet, och vi tror att det är en väldigt viktig del i arbetet att skaffa just hållbara jobb för dem som går på jobbtorgen. Det säger också de som arbetar på jobbtorgen. De säger att just det här med utbildning är en väldigt svår nöt att knäcka så länge man inte har grundskola inne på jobbtorgen. Det räcker inte med korta kurser. Det skapar inga hållbara jobb.

SL-kortet har vi diskuterat tidigare. Att ta sig runt i staden och inte vara fastlåst i sin stadsdel är ändå en rättighet, tycker vi. Att lägga in SL-kort i normen vore en självklarhet. Det måste väl ändå vara skälig levnadsnivå att kunna ta sig från Skärholmen till Liljeholmen. I familjer med dålig ekonomi finns heller inga pengar till skolkort. Det vill vi också lägga in i riktlinjerna.

Tänderna är ofta en klassmarkör. Vi vill i dessa riktlinjer ändra det till att nödvändig tandvård ska ges om inte den sökande själv kan bekosta den under den period man går på försörjningsstöd.

Så har vi det här med dator. Vi är väldigt datorbundna i dag, speciellt barn och ungdomar och de som går utbildningar och i skolan. För arbetssökande är dator ett absolut måste. Vi har diskuterat runt det här och tycker att man kan lägga in en schablonkostnad för bredbandsuppkoppling också. Det är svårt annars att få tag på datorer på kvällarna.

Socialtjänsten har det tufft just nu. De signaler jag får är att många inom socialtjänsten som jobbar till exempel med försörjningsstöd går på knäna. Om man anställde fler inom socialtjänsten som arbetade just med försörjningsstöd skulle man kunna ge råd om olika saker och ha en aktiv skuldrådgivning. Det skulle också kanske innebära att det blev mindre fel när det gäller bidragsförskotten.

Beräkningarna för skälig energiförbrukning tas bort från riktlinjerna. Det tycker vi är jättebra; det diskuterade vi förra gången. Barnens behov måste stå i centrum. De ska inte straffas för sina föräldrars dåliga ekonomi.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 184

Stefan Nilsson (mp): Fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har alltså en gemensam reservation från kommunstyrelsen, och jag vill egentligen bara trycka på tre saker som vi tyvärr inte har fått gehör för hos den moderatledda majoriteten.

För det första tycker vi att man ska ha möjlighet att läsa in grundskolan med försörjningsstöd. Det har tidigare varit möjligt. På flera jobbtorg efterfrågas den möjligheten. Att man ska kunna komma in på arbetsmarknaden snabbt är vi överens om, men vi tycker också att människor ska kunna få någon form av rimlig grund att stå på och kunna ta sig vidare. Därför är det en viktig punkt.

Den andra biten, som Karin också nämnde, är SL-kort. Självklart ska SL-kort inkluderas i normen för alla. Att göra bedömningen att du behöver inte SL-kort för du kan promenera dit eller dit är ett orimligt sätt. Dessutom skapar det inlåsnings effekter. Det är inte effektivt för kommunen att ha det synsättet. Det är viktigt att ha det i normen.

För det tredje är nödvändig tandvård också viktigt. Det kommer sådana situationer där det finns skäl att bevilja nödvändig tandvård, och vi vill därför ha en skrivning om det.

Förutom de här sakerna tycker vi att det här är små, rimliga förändringar av riktlinjerna, och jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

Anförande nr 185

Borgarrådet Kristersson (m): Vi kan inte vara överens om allt, men det är bra att vi är överens om det som görs. Det är vackert så.

Jag har ett par reflektioner. Den ena handlar om att det är tufft att leva i behov av ekonomiskt bistånd. Det är kärvt. Bara för att de allra flesta stockholmare inte har den erfarenheten ska ingen lura oss att tro att det är lätt. Det är viktigt att ha det i åtanke när man diskuterar de här sakerna. Vi pratar om mycket små pengar. Vi pratar om människor som ofta har mycket stora behov av de pengarna.

Just därför är det viktigt att man gör några saker. Det ena är att man ser till att det är rätt människor som får ekonomiskt bistånd. Vi har gjort ganska stora ansträngningar att begränsa det som kallas för fusk och felaktigheter. Båda är viktiga, både det som vi själva gör fel och de som avsiktligt eller uppsåtligt gör så att det blir fel – därför att bara de människor som behöver pengarna ska ha dem. Andra ska inte ha dem, för det delegitimerar våra krav som vi ställer på att människor ska hjälpa oss att hjälpa dem tillbaka till egen försörjning.

Det andra som är viktigt att tänka på är att om man har behovet ska man få det, och man ska samtidigt få all den hjälp man kan kräva av oss gemensamt att slippa behöva det. Har man permanent behov av socialbidrag är man nästan per definition på fel försörjningsbas. Att ha långvarigt behov av socialbidrag är en riskfaktor för de barn som växer upp i dessa familjer. Varje gång vi återför en barnfamilj till egen

försörjning gör vi inte i första hand en liten ekonomisk vinst som gör att kurvan från 1980 och framåt är stabilt sjunkande, utan vi gör en investering i att de barnen får veta att det finns andra, bättre, rimligare och självständigare sätt att försörja sig på lång sikt.

Det vi gör nu är två små men väsentliga förändringar. Vi tar bort den dumma regel som omöjliggjorde för en person i ett förhållande eller i ett hushåll att plugga med CSN-stöd om den andra hade försörjningsstöd. Vi vill undvika inlåsnings effekter, suboptimering, där man inte tar till vara på all potential i en familj. Den regeln tas därför bort.

Den andra regeln är att vi utvidgar unga människors rätt att tjäna lite mer pengar lite högre upp i åldrarna när de bor hemma utan att det tar bort familjens rätt till försörjningsstöd. Vi har ju gemensamt sedan ett par decennier bekymrat oss för stora marginaleffekter i skattesystemet, men de var ingenting mot marginaleffekterna i socialbidragssystemet. De är hundraprocentiga. För många människor som anstränger sig lite extra och får sitt första arbete och kan få lite större arbetsinkomster är det en hundraprocentig avräkning mot de pengar man får i socialbidrag. Det är dåligt för alla. Det är en lagstiftning vi just nu inte kan göra någonting åt, men det är speciellt dåligt för de unga människor som lär sig att varje krona jag tjänar kommer mina föräldrar att förlora i försörjningsstöd.

Den regeln tar vi nu bort. Vi höjer åldern från 18 till 21 år, och vi vidgar beloppet en smula för att därmed göra det lite lättare för familjer som både står på egna ben och, i varje fall för en stund till, behöver socialbidrag.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 186

K a r i n R å g s j ö (v): Ulf, ett sätt att minska fusket, för det vill ingen i den här salen ha, är att anställa fler socialarbetare. Jag har fått fler och fler signaler från socialtjänsten att många av dem som arbetar där ute går på knäna. Man har det väldigt tufft, och just de som arbetar med försörjningsstöd har det väldigt snärjigt. Mitt tips är alltså att anställa lite fler. Då kanske man också kan arbeta lite med skuldrådgivning och andra insatser som stärker de här personerna på lång sikt.

Ingen vill som sagt att folk ska gå på försörjningsstöd. Men då måste man också se till att man har ett försäkringssystem som håller hela vägen. Vi kan också se nu att ett antal personer trillar ut från socialförsäkringarna, exempelvis de som inte får sjukförsäkring längre.

När det gäller barn och barnfattigdomen kan vi se att den ökar i Stockholm, oavsett om man kanske har försörjningsstöd eller inte. Därför tycker vi att exempelvis en schablonsumma för dator är rimligt. Barn och ungdomar arbetar mycket via Internet, och har man inte möjlighet till det kommer man ohjälpligt efter.

Anförande nr 187

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har två saker som jag vill ta upp. Det ena gäller det här med bekämpningen av fusket. Det är oerhört viktigt, precis som Ulf säger, att de pengar vi har avsatt för människor som ska ha ekonomiskt bistånd går till dem som verkligen behöver det. Men det är också viktigt att de människor som jobbar med att bedöma ekonomiskt bistånd har tid för det sociala arbetet och att ge stöd och råd så att det inte bara blir en form av kontrollfunktion. Det tror jag ytterligare kommer att förstärka bilden av att man mår ganska dåligt av att behöva söka ekonomiskt bistånd. Därför är det viktigt att det finns tid för stöd och råd.

Det andra, och det skulle jag vilja ha din kommentar till, är att vi vill att arbetslösa ska kunna få möjlighet att läsa in grundskolan med försörjningsstöd. Många människor av dem som är arbetslösa står väldigt långt från arbetsmarknaden och behöver ha någonting där emellan för att kunna vara rustade för den. Det blir kontraproduktivt att säga att man inte kan göra det.

Anförande nr 188

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag delar din uppfattning när det gäller fusket och felaktigheterna. Jag tycker att det är viktigt att tala om både fusk och felaktigheter, för det som dränerar systemet och legitimeringen av systemet är båda sakerna. När vi gjorde den förrförra kartläggningen av detta – jag tror det landade på ganska stora summor, i storleksordningen 30 miljoner på ett år – visade det sig att ungefär hälften var felaktigheter. Av den andra halvan var en stor andel våra egna handläggningsfel, och ytterligare en del var rent fusk. Vi anmälde också ett helt gäng människor för bidragsbrott. Men det är alltså inte den stora gruppen. Ju bättre vi är på egenkontroll, desto mindre lämnar vi fältet fritt för människor som lockas att fuska. Det är en väldigt viktig aspekt i det hela.

När det gäller utbildning är jag mer av den uppfattningen att vi inte behöver ha generella regler för det. För en del människor är antagligen grundskolekompetens, i varje fall i vissa ämnen, en viktig del av det man bör göra på jobbtorget för att öka sina chanser till försörjning. Men jag är inte säker på att grundskola som en allmän åtgärd är det som leder till mest jobb.

Anförande nr 189

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Precis de delar som Ulf tar upp, alltså åldershöjningen när det gäller ungas möjlighet att tjäna pengar utan att det påverkar familjens socialbidrag och CSN-regeln är väldigt bra, och jag tror att det sammantaget faktiskt kommer att göra lättnader för familjer som lever på utanförskapets rand. Det är också bra att man stärker barnperspektivet och kvinnofridsperspektivet.

Med det sagt vill jag övergå till det här med tandstatus. Jag skulle inte ens vilja kalla det klassmarkör. Det är nog så att det i sig är en källa till både sjukdom, utslagning och dålig hälsa över huvud taget att ha dåliga tänder.

I förslaget sägs det att man ska få bistånd för att förhindra väsentligt försämrad tandstatus. I dag kostar en enkel undersökning 600 kronor. En enkel lagning av en tand kostar 1 400 kronor, och det övergår väldigt snabbt till att bli väldigt stora kostnader om man inte kan få hjälp med det där enkla hålet. Då kostar en krona eller en rotfyllning ungefär 8 000 kronor.

Jag tror alltså att man gör sig en tjänst om man tror att man klarar färre kostnader genom att säga att man bara ska förhindra väsentligt försämrad tandstatus. Jag tror att man gör hela staden och dem som behöver hjälp en tjänst genom att säga att man ska kunna få bekostad nödvändig tandvård under den tid man har socialbidrag eller ekonomiskt bistånd, eftersom man annars riskerar väsentligt högre kostnader efteråt.

Sedan tycker jag också när det gäller resurserna att man kan göra sig själv en tjänst om vi i staden säger att vi ska klara kontrollen och se till att ansökningsblanketten är fullständigt ifylld. Det kräver resurser, och det kräver att folk finns på plats varje gång en sökande lämnar in en ny ansökan. Det kräver personal. I dag har vi inte det i tillräcklig mängd ute i stadsdelarna. Vi behöver i så fall förstärkning i budgeten på handläggsidan inom ekonomiskt bistånd.

Jag yrkar bifall till vår reservation!

Anförande nr 190

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och säga att det är bra att vi i alla är så pass eniga som vi är i den här frågan. Den som är tvungen att söka hjälp för mat och husrum måste veta att man får samma stöd och hjälp oavsett var i staden man bor. Det är många som har vittnat om att det är en oerhört utsatt situation.

Det är lite av en paradox, det där. Samtidigt som det är viktigt att veta att man får samma stöd och hjälp och att det finns riktlinjer är ju alla så olika, och det är därför riktlinjerna är så oerhört omfattande. Man har försökt tänka ut alla situationer man kan komma på när människor kan behöva hjälp och reglera det. Det är därför det är en så tjock bok som det är.

Jag vill, hör och häpna, säga att jag tycker att en av de saker som oppositionen har tagit upp är värd att beakta. Det är det som handlar om handläggarna, och det är något som stadsdelarna kan bestämma själva. Det är klart att om man är alltför få som ska handlägga de här ärendena blir det snabbt och på rutin. I min egen stadsdel, Spånga-Tensta, där det finns många som uppbär ekonomiskt bistånd, har vi också anställt fler handläggare. Det betyder inte bara att det blir rätt ifyllt och mindre fusk utan också att man får det stöd och den hjälp som man har rätt till. Visst är det bra, och det har egentligen inte blivit dyrare på den sidan, kan man säga. Det blir nämligen dyrare för en stadsdel om man bara ska fylla i och fylla på. Men detta är som sagt någonting som varje stadsdel faktiskt kan bestämma själv. Det är ingenting som man ska sitta här i fullmäktige och bestämma, utan man måste anpassa efter hur det ser ut just där.

En sak som jag är alldeles särskilt glad för är just det här barnperspektivet som handlar om att det är tydligt fastslaget att man ska kunna jobba extra på sommaren

och tjäna pengar och att inte det ska slå rakt ut. Detta i kombination med möjligheterna till sommarjobb som man erbjuder på Järva betyder oerhört mycket för ungdomarna där. När vi talar om jobblinjen gäller den förstås även ungdomar, och vad är bättre än att kunna få börja sommarjobba och skaffa sig egna kontakter. Man är skolungdom längre än man var förr, och det är inte så att det slår till en broms direkt när man fyller 18 år.

Jag tycker att det är en bra revidering av riktlinjerna och yrkar bifall till dem.

Anförande nr 191

K a r i n R å g s j ö (v): Det låter jättebra, Ann-Katrin, att ni i Tensta har jobbat med att förstärka för dem som arbetar med försörjningsstöd genom att anställa fler. Då måste man kanske också ha medelstillskjutning, men vi har sett i den tidigare diskussionen att stadsdelarna faktiskt har pengar kvar. Man kanske kunde ha arbetat lite mer effektivt med de pengarna i stadsdelarna, exempelvis med skolrådgivning och den typen av frågor. Att som handläggare arbeta med försörjningsstöd är som sagt var inte bara att sitta och kolla så att folk inte fuskar, utan det är faktiskt ett hantverk som handlar om diskussion och samtal, och det kanske brister på sina håll. Så det du säger tycker jag låter väldigt bra.

När det gäller barnperspektivet hade vi varit ännu gladare, även om vi faktiskt är relativt nöjda med riktlinjerna, om man hade lagt in en schablonsumma för IT och möjligheter för barn och ungdomar att vara ute på nätet på ett annat sätt. De barn som inte har datorer hemma och inte kan koppla upp sig kommer tyvärr ohjälpligt efter.

Anförande nr 192

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag delar din syn när det gäller skolrådgivning, och det är därför vi har väldigt korta tider när det gäller skolrådgivning. Det är naturligtvis en bärande del, för den dag man kommer ut i egen försörjning så kan man behöva rådgivning. Har man hamnat i socialbidragsberoende kan man behöva hjälp att reda upp varför det blev så, för det är ju inte alltid det bara handlar om att man inte har något jobb just då. Det är för framtiden.

§ 24 Vision Söderstaden 2030 (utl. 2010:58)

Anförande nr 193

Borgarrådet L a r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag ska inte göra herr ordförande besviken, men jag vill ändå säga att Söderstaden och det ärende vi har framför oss är ett visionsärende. Det är egentligen lite onödigt att återremittera dagens ärende, för det är ett ärende som, om vi tar det i dag, möjliggör en program- och utredningsfas som just blandar in alla instanser inför de samråd som kan behövas i ett så här stort ärende.

Detta är ett av Stockholms kanske mest spännande stadsutvecklingsområden. Här kan Götgatan i praktiken förlängas till Globen. Nya bostäder byggs. Företag blandas med bostäder. Slakthusområdet utvecklas till en plats där ett florerande nöjesliv, företag och uteliv kan samsas. Det här blir navet för promenadstaden när denna växer ut från tullarna mot Globen, en stad som får ett nav i praktiken ända fram till utvecklingsområden kring Årsta och så vidare.

Vi har valt att lansera det här visionsdokumentet för att sätta fokus på denna utveckling – fokus på bostäder, arbetsplatser, nöjesliv som faktiskt redan finns här i dag. Det är en otrolig potential. Låt oss gå vidare med detta!

Jag inser att ärendet inte kommer att hanteras fullt ut i dag, men tänk på att 4 000 boende och företagare i området redan nu har varit inne och påverkat visionsdokumentet, just för att vi ska få den sanna och riktiga bild av en framtida vision som sedan också ska hanteras på sedvanligt sätt.

Det är lämpligt att inleda program- och utredningsarbetet med dagens ärende, men jag har förstått att debatten i dag kanske blir något kortare än nästa gång. Jag yrkar i vilket fall som helst bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 194

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi vill som sagt var återremittera ärendet. Det beror bland annat på att vi tycker att det är en konstig hantering. Jag som har bott i en av de berörda stadsdelarna har via min stadsdelsnämnd inte ens diskuterat eller ens hört talas om detta, trots att jag sitter i vår stadsmiljögrupp som vi har med politiker. Annars tycker jag ändå att vårt arbete när det gäller sådana här frågor fungerar väldigt bra när det gäller vår stadsdel.

Vi känner oss väldigt oroliga för många saker i det här. Bland annat tycker vi att det här med överdäckningen är en väldigt viktig fråga. När det gäller demokratifrågan sade borgarrådet att det var 4 000 som hade varit med i det här arbetet. Men min dotter bor precis här, och hon har såvitt jag vet inte blivit inviterad till någonting. Själv har jag som sagt var bott i stadsdelen intill.

Vi känner oss också oroliga över det som handlar om det stråk som går ned mot Hammarbyskogen genom Koleraparken. Vi vill absolut inte att man ska bebygga de

gröna lungor som finns. I den här matstaden, Söderstaden, ingår som jag har förstått det dessa områden, även om det är lite otydligt var gränsen går.

När det gäller överdäckningen av Nynäsvägen anser vi att man måste göra ett grönt stråk. Det får självklart plats ny bebyggelse på det området. Ur miljösynpunkt är det helt nödvändigt att göra detta.

När det gäller Gullmarsplan sägs det mycket riktigt i ärendet att det har dragits igång ett arbete runt själva Gullmarsplan. Det har vi inte sett så mycket av i stadsbyggnadsnämnden. Det har varit start-PM om det, men vi vet egentligen inte så mycket om vad som händer där. Det är möjligt att det medvetet är fördröjt på grund av det här med Vision Söderstaden. Vi är alltså väldigt ovetande om detta, och det är därför vi vill återremittera ärendet så att också de berörda nämnderna ska få säga sitt som normalt sker.

Bifall till reservationen från Vänsterpartiet!

Anförande nr 195

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill egentligen bara yrka bifall till den reservation vi har lämnat i kommunstyrelsen om att återremittera ärendet. Visserligen är det ett visionsärende, men det är oerhört viktigt för dem som bor i området att verkligen få diskutera redan på visionsstadiet. Därför anser vi att det är viktigt att man remitterar ärendet till de berörda nämnderna.

Det är just på grund av demokratifrågan som vi vill att detta ska ske men också att det ska ske i den formaliserade organisationen – inte att vi här får höra att 4 000 personer har tyckt något utan att vi över huvud taget får veta vad de har tyckt.

Bifall till återremissen!

Anförande nr 196

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Även Miljöpartiet önskar återremittera ärendet. Självfallet ska den del av ärendet som handlar om visionen behandlas i de centrala nämnderna, det vill säga facknämnderna och de stadsdelsnämnder som är berörda.

Ett medskick är att man måste arbeta även med grönstrukturerna. De grönområden vi har kvar i Stockholm är inte bara exploateringsreserver utan måste också arbetas med och utvecklas. Det är en oerhört viktig del, både för att de levererar ekosystemtjänster och för vår hälsas och trivsels skull. Precis som Vänsterpartiet nämnde är det viktigt att man tittar på överdäckning och parkbildande, att man kan skapa nya gröna områden, men att man också värnar om de befintliga och utvecklar och arbetar vidare med de befintliga gröna områden som finns kvar.

Ärendet bör alltså återremitteras och behandlas på ett korrekt sätt. Jag vill gärna se vad andra facknämnder säger i ärendet.

Anförande nr 197

M a r i a H a n n ä s (v): Jag ska bara säga en sak till, och det är att jag tycker att arbetet med Söderortsvisionen har varit väldigt bra. Den erfarenhet jag har från min stadsdelsnämnd och referensgruppen som vice ordförande i en stadsdelsnämnd är att det arbete man har bedrivit i dialog med medborgarna, föreningar, ungdomar och skolor.

Området runt Gullmarsplan, Blåsut, Hammarbyhöjden och även delar av Årsta berörs. Där bor hundratusentals människor, och därför är det också viktigt att man lägger in en tidig planering och en dialog när det gäller detta och också diskuterar de olika områdena. Vi märker redan nu att det smyger sig på. Vi har till exempel förtätat enormt mycket i Hammarbyhöjden. Det fanns någonting som hette upprustningen av den äldre ytterstaden som handlade om Traneberg, Hökarängen och Hammarbyhöjden för en massa år sedan. Nu kommer ett nytt sjok som liksom tränger sig på. Det skulle verkligen behövas en områdesplanering i dessa områden så att man hinner tänka efter före.

Det är klart att det går att bygga mer, men det gäller att tänka ut var man ska bygga på ett bra sätt.

*§ 26 Motion om studie av det potentiella värdet av Stockholms skärgård
(utl. 2009:160)*

Anförande nr 198

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tackar för svaret. Motionen handlar om att kunna värdera betydelsen av Stockholms skärgård på ett mer handfast sätt genom att göra en riktig ekonomisk värdering av skärgården. Det gäller dels skärgårdens rekreativvärden som bland annat handlar om bad, båtliv, fiske och andra naturupplevelser, dels en värdering av skärgårdens biologiskt renande funktioner och viktiga miljöer för bland annat fåglar och annat djurliv. Jag tror att det var vid förra fullmäktigemötet som vi fick en bok på våra bord som jag tycker väl illustrerar detta.

Skärgården har också ett stort ekonomiskt värde för den kommersiella sjöfarten liksom för den omfattande småbåtstrafiken. Allt det här kan ju värderas, men det har faktiskt inte skett. Däremot genomfördes det en motsvarande värdering av Mälaren, vilket bland annat har varit till stor nytta i Mälardalsrådet i olika diskussioner om vattenfrågor, miljö- och sjöfartsfrågor.

Jag tycker att vi skulle göra detta även för skärgården. Det är av mindre betydelse vem som gör det, bara det sker. Ett sätt är självfallet att initiera det i Regionala skärgårdsrådet, som föredragande borgarråd föreslår i sitt svar. Eftersom det tycks vara en stor enighet om betydelsen av en ekonomisk värdering av skärgårdens betydelse ur rekreativ- och miljösynpunkt samt ur kommersiell synpunkt hoppas jag att Stockholms stads representanter i Skärgårdsrådet agerar för en sådan studie. Jag är säker på att en sådan studie kommer att öka förståelsen för skärgårdens väldigt stora betydelse för hela Stockholmsregionen.

Anförande nr 199

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande! Något liknande som Stockholms skärgård finns inte någon annanstans i världen. Därför har det också blivit riksintresse eller område av nationellt intresse för naturvården och friluftslivet men också för kulturvården.

Skärgården är tillsammans med stadens läge mellan Saltsjön och Mälaren, stadens vattenytor, Gamla stan och regionens tätortsnära skogar och natur det mest unika för Stockholm och även för länet. Detta har sagts många gånger, och jag vill tro att de flesta av oss tycker så.

Hur har Alliansen under den här mandatperioden tagit ansvar för visioner och mål att långsiktigt och hållbart förvalta dessa unika tillgångar? Ett regionalt skärgårdsråd bildades förra året med visioner och mål som alla partier kan ställa sig bakom. Det är bra, men räcker det? Vad har hänt mer?

Mer än hälften av stadens skogar i länet har sålts, skärgårdens och Mälarens stränder hotas av försämrat strandskydd och stadens byggnadsordning, som just beskriver det unika med Stockholm har tagits bort från översiktsplanen. Mark av stort värde för

allmänheten med skogar av riksintresse, fågelskyddsområden, naturminnen, Natura 2000-områden och nyckelbiotoper på Södertörn, Ekerö och i Roslagen har sålts till nyrika privatpersoner som tjänat stora pengar, bland annat på försäljning och privatisering av verksamheter i vår stad. Tillgängligheten försämras, och merparten av de skogar vi har kvar ska nu skötas med industriellt skogsbruk.

Stockholms skärgård lider också sedan flera år av glesbygdsproblem, vilket är märkligt eftersom den ligger så nära huvudstaden. En ny, småföretagarvänlig politik lyser med sin frånvaro. Det är något som alla partier lovat i flera år, men väldigt lite har gjorts.

Stockholms skärgård är väl värd att satsa på. Att fler kan försörja sig och bo där året runt är jätteviktigt. Fler ska kunna övernatta i skärgården och uppleva dess skönhet. Vår vision är en levande skärgård året runt, vilket blir än mer viktigt när staden växer.

Jag yrkar bifall till reservationen från s och mp.

Anförande nr 200

S t e l l a n H a m r i n (v): Herr ordförande! Janne Valeskog har föreslagit en utredning om skärgårdens värde. Det tycker vi är ett riktigt bra förslag. Det var vi stockholmare som redan på 1800-talet gjorde om skärgården från en egen ekonomi till en sommarförort för oss storstadsbor. Vi har ett ansvar för området på grund av det här, både för vår egen del och för de boendes del. Jag tycker att vi ska ta det ansvaret och inte skjuta över det på andra.

Jannes förslag har en hel del paralleller med vår egen motion om skärgårdens vatten där vi föreslår en utveckling av fiske och en restaurering av olika områden som ytterligare kommer att höja värdet av skärgården. Även det har i alla fall majoriteten i miljönämnden sagt nej till. Vi tycker som sagt att det är dåligt att man är så passiv i de här frågorna. Man skulle i stället kunna ta initiativ och se till att någonting blir bättre. Vi tycker att det är självklart att Stockholms stad tar det här ansvaret.

Ekonomi och ekologi hör ihop. Man måste titta på båda sakerna samtidigt. Det är viktigt att känna ett ansvar för ett hållbart nyttjande av skärgården. Det är också någonting som är lagfäst genom vattenmyndighetens krav på god ekologisk status. Där betonar man just detta med samråd och att man gör en socioekonomisk plan för de här områdena. Vi kommer snart att få en liknande lag för havet som gör att vikten av det här blir ännu större.

Låt oss ta täten nu i stället för att komma springande efter på slutet. Jag tror att Janne Valeskogs motion tillsammans med den motion vi har kan skapa en skärgårdsutveckling som till och med Rune Wikström på Möja skulle gilla. Stöd det här förslaget!

Anförande nr 201

L a r s S v ä r d (m): Ordförande, ledamöter, eventuella åhörare! Jag måste inleda med att säga att jag delar motionärens syn att skärgården är oerhört värdefull ur

många aspekter. Valeskog vill ha en studie som fastställer det potentiella värdet av Stockholms skärgård i kronor och ören. Den här föreslagna värderingen syftar enligt motionären till att underlätta diskussionen om skärgårdens utveckling som ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart alternativ.

Precis som det skrivs i svaret är en sådan här värdering inte gjord i en handvändning. Det krävs ett omfattande arbete som därefter ger en ögonblicksbild av värdet som snabbt blir inaktuellt.

Att som motionären föreslår låta Stockholms stad ta huvudansvaret för en sådan utredning känns inte naturligt. Motionären skriver att Stockholm är den i särklass största skärgårdskommunen och att vi därför ska åta oss denna studie. Det kan diskuteras om vi är den största skärgårdskommunen. Av regionens skärgårdskommuner med mark i Stockholms skärgård är Värmdö, Norrtälje och Haninge de största. Därefter kommer Vaxholm, Österåker, Nynäshamn och Södertälje. Med lite välvilja kan vi även klämma in Lidingö som har Fjäderholmarna i denna krets. Stockholm har inte mycket mark i Stockholms skärgård. Stockholms markinnehav i skärgården sträcker sig till Skeppsholmen efter det att vi har donerat ca 5 500 hektar till Skärgårdsstiftelsen. I samband med detta fastställdes även att landstinget ska ta huvudansvaret för skärgårdsfrågorna i regionen.

Mot den bakgrunden bör vi i Stockholms stad inte själva göra en sådan här studie. Om en sådan här värdering ska göras känns det naturligt om den görs inom ramen för det nybildade Skärgårdsrådet och inte med Stockholms stad som huvudman.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 27 Motion om Brommaplanseländet (utl. 2009:218)

Anförande nr 202

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har skrivit en motion som egentligen handlar om två saker. Den handlar dels om den propp som Brommaplansrondellen utgör för hela Västerort, dels om den problematiska kollektivtrafiken på Brommaplan där 22 000 resenärer passerar varje dag.

Jag tror att varje person som har tagit sitt körkort på den norra sidan av Stockholm har haft lite ont i magen inför uppkörning och varit orolig för att man skulle få köra i Brommaplansrondellen. Så är det än i dag. Brommaplansrondellen är en tvåfilig rondell med inte mindre nio påfarter. Den är väldigt råddig.

Jag skriver i min motion att det är problem stora delar av dygnet, och jag blir lite förvånad när borgarrådet svarar i sitt utlåtande att det är det inte alls, utan det är bara problem under högtrafik. Jag skulle nästan kunna drista mig till att säga att det är problem under nästan alla dygnets timmar, inte minst när det gäller trafiksäkerheten. Flera av de övergångar som ligger i anslutning till Brommaplansrondellen har inte heller några rödljus. Det är verkligen problematiskt kring Brommaplansrondellen. Det finns inte rödljus vid alla de nio påfarterna, men de som finns gör också att köerna blir enorma, både från Ekerö och från den yttre delen av västerort.

Om man fortsätter framåt mot Kungsholmen ser man också det problem som kommer senare vid Ulvsundaplan där det är precis lika illa. Där har man dessutom de bilar som kommer från Ulvsundaleden som står och trycker ända nere från Spånga i princip och väntar på att passera de rödljus som finns där. Vi har väldiga problem. Jag tycker att det är naivt att tro att förbifarten kommer att lösa de här trafikstockningarna. Det är andra lösningar som måste till. Man måste titta på alternativa trafiklösningar för hela Bergslagsvägen och framåt.

Sedan har vi tunnelbanetraffiken också. Brommaplans tunnelbanestation har bara en nedgång. Den är en jätte viktig trafikknutpunkt, särskilt för dem som kommer från Ekerö. Det kan ju tyckas att det inte är så intressant för oss i Stockholm, men det bor en hel del stockholmare i området. Det är en hel del stockholmare som åker från Brommaplan som upplever det förskräckliga som pågår där med det flöde av människor som kommer vid varje tunnelbanestopp. Man borde kunna hitta en annan lösning på detta. Man skulle kanske kunna göra det lite trevligare och förändra det torg som finns där. Det handlar inte bara om att göra en ny uppgång från tunnelbanan utan också om hur man planerar torget. Man kan göra torget lite bättre för att så stora flöden av människor ska kunna flyta där. Det ligger i allra högsta grad inom stadens ansvarsområde.

Jag yrkar, precis som socialdemokraterna i kommunstyrelsen, bifall till motionen och bifall till den reservation som vi har lagt i kommunstyrelsen. Jag tror att man kan göra en hel del. Det är tråkigt att se att majoriteten inte verkar tro att man kan göra något annat än att vänta på förbifarten.

Anförande nr 203

Stellan Hamrin (v): Vi vill gärna instämma i det. Majoriteten förordar borgarrådets förslag. Vilket förslag, frestas man nästan att säga? Man nämner trimningsåtgärder på specifika platser, utan att man tror jag ens nämner Brommaplan, och ”Infart Stockholm” om tio år. Men vi vet alla att det inte hjälper. Enligt Trafikverket ökar trafikmängden med 50 procent, och trängseln inne i staden och in mot staden kommer inte att minska. Förslaget är ju att ingenting görs utom att ta bort några kollektivtrafikfiler för bussar som ska försvinna dessförinnan.

Vänsterpartiet har däremot ett förslag på hur det här ska lösas. Vi vill satsa 40 miljarder mer på kollektivtrafik i staden genom att inte bygga ”Infart Stockholm”. Därmed minskar trafiken med dessa 50 procent. Då får vi faktiskt resultat i det här fallet. Vi får ett bättre Brommaplan, och vi ser till att lösa de problem som finns på Brommaplan och på en del andra ställen.

Anförande nr 204

Borgarrådet Hamilton (m): Det är lustigt att man kan genomföra dina förslag på en gång, Stellan, men mina förslag med förbifarten ska ta tio år att genomföra. Dina kollektivtrafiksatsningar med spår och så vidare tar också ganska lång tid att genomföra. Sanningen är ju att det ni vill åstadkomma är att ta bort alla bilar från Brommaplan. Det är er politik. Ni vill ta bort så många bilar som möjligt från Brommaplan. Den politiken ställer inte jag upp på.

Anförande nr 205

Stellan Hamrin (v): Vi vill gärna ta bort en del bilar från Brommaplan, som vi sade, men däremot inte alla bilar. Det gäller Stockholms innerstad. Vi instämmer gärna i det Socialdemokraterna säger vad gäller de nära satsningarna. De kollektivtrafiksatsningar som vi tänker göra börjar ju långt innan ”Infart Stockholm” kommer till eller inte kommer till.

Anförande nr 206

Cecilia Obermüller (mp): Miljöpartiet yrkar bifall till vår reservation. Miljöpartiet vill delvis bifalla motionen. Den är bra. Det är faktiskt ett riktigt elände kring Brommaplan. Förbifart Stockholm kommer inte att lösa alla trafikproblem i staden, och absolut inte problemen vid Brommaplan. Till och med Handelskammaren har gjort utredningar som visar att med och utan förbifart blir det bara värre och värre vid Brommaplan. Man måste göra något åt det här eländet. Det är en enorm bytespunkt med 22 000 påstigande dagligen i busstrafiken. I dag har busstrafiken ett eget körfält västerifrån från Ekeröområdet och in mot Brommaplan. I Trafikverkets nu liggande plan föreslår man att det ska breddas och att kollektivtrafiken inte ska få egna körfält. Det faktiskt väldigt illa. Då kommer bussarna att fastna i bilströmmarna. Det tycker vi är helt fel synsätt.

Man måste lösa Brommaplanseländet, antingen med överdäckningar och gångpassager eller med mer utbyggd kollektivtrafik. Vi föreslår att man förlänger Nockebybanan från Alvik vidare mot Kårsö och Drottningholm och till Ekerö centrum. Det är

en sak som man borde utreda. Man kan också sätta in en regelbunden pendelbåtstrafik från Mälaröarna väldigt snabbt. Det kan också avlasta.

Det finns absolut inget bättre ställe än Brommaplan att ha loppmarknad på. Det kan jag intyga. Det är fullbokat hela tiden. Man säljer enormt mycket. Det är otroligt mycket folk som strömmar igenom där. Vi måste definitivt göra någonting åt situationen där.

Bifall till stora delar av den framlagda motionen!

Anförande nr 207

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Det är inte alls så att vi inte tycker att det är några problem med Brommaplan, vilket också framgår om man läser Mina synpunkter. Här handlar det om att man måste jobba för att förbättra situationen utifrån de förutsättningar som finns. Något som har visat sig vara väldigt framgångsrikt är det samarbete som sker mellan trafikkontoret, SL och Trafikverket. Det gäller signalprioriteringar, trimningsåtgärder med mera för att förbättra framkomligheten när det gäller den här cirkulationsplatsen.

Visserligen passerar det 22 000 personer varje dag här, men det kan man också jämföra med de 31 000 som passerar på Hornsgatan. Det finns andra ställen där det är mycket mer omfattande trafik än vad det är vid Brommaplan. Jag råkar känna till Brommaplan ganska väl eftersom jag är i de här delarna av staden väldigt mycket även om jag inte bor där. Jag vet, Teres Lindberg, att det inte är trafikchaos där dygnet runt, såsom du påstår i din motion.

Jag vill också hävda med bestämdhet att mycket av den trafik som kommer från Vällingbyhållet och som måste till Essingeleden för att sedan åka söderut mycket väl kan avlastas via förbifarten. Det är struntprat att påstå att förbifarten inte skulle kunna påverka det här området, men därmed inte sagt att förbifarten är den enda lösningen. Det är ingen som har påstått det.

Här gäller det att jobba med en massa olika delar. Det som är komplicerat med trafiksituationen och trafikregleringen i Stockholm är att man inte bara kan lyfta upp ett område och säga att vi ska fixa till det genom att göra en undergång vid Brommaplan, utan det gäller att ha ett helhetsperspektiv och titta på vilka följd effekter det får på andra ställen om man gör saker och ting. Man måste helt enkelt titta över alltihop. Det konstaterar också trafikkontoret.

Man kommer inte att lösa problemen även om Socialdemokraterna skulle ruska fram de pengar som det handlar om för att gräva ned Brommaplan. Ni har ju inte lagt några investeringspengar till detta i er budget. Det är ganska enkelt att komma med förslag, men ska man realisera dem kostar det någonting. Det vore intressant att se att ni budgeterar för de här sakerna också.

I det här sammanhanget handlar det om att göra så mycket som möjligt i anslutning till hur det ser ut nu, och sedan måste man på sikt hitta en bättre lösning. Jag tror inte

att en plötslig nedgrävning av trafiken vid Brommaplan kommer att lösa problemen, utan det krävs mycket mer omfattande åtgärder och ett helhetsperspektiv som helt saknas i den socialdemokratiska motionen.

Anförande nr 208

T e r e s L i n d b e r g (s): Det handlar kanske om det du sade sist, nämligen att det behövs ett betydligt mer omfattande arbete än det som kommer fram här. Signalprioriteringar hjälper föga för att få ordning på Brommaplan. Det är extremt råddigt där. Jag bor inte heller där. Jag passerar inte heller det här området dagligen på något sätt. Jag bor inte så jättelångt därifrån. Jag passerar inte där varje dag, men de gånger jag gör det är det extremt råddigt oavsett tidpunkt på dygnet. Det är en osäker trafikmiljö för cyklister, gående och biltrafik. Det är hela tiden bilar som far fram och tillbaka över filerna i rondellen därför att man inte riktigt vet var man ska vara. Det måste rättas till. Det händer olyckor där redan i dag, men det kommer att hända ännu fler och ännu mer allvarliga olyckor om man inte har ambitionen att rätta till problemen. Jag tycker att det är tråkigt att ni inte verkar vilja se problemen över huvud taget utan blundar för dem.

Anförande nr 209

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag tycker att det är tråkigt att Teres Lindberg inte verkar lyssna på vad jag säger. Jag sade att jag erkänner att det inte är någon idealisk trafiksituation här, och du påstår ändå att jag säger att det inte finns några problem. Jag tycker faktiskt att du borde lyssna på vad jag säger.

*§ 28 Motion om meddelarfrihet i alla verksamheter som upphandlas av staden
Meddelarfrihet och meddelarskydd
Skrivelse till kommunstyrelsen från Ann-Margarethe Livh (v)
(utl. 2009:219)*

Anförande nr 210

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Leif och jag brukar få höra att vi är väldigt lika. Den här motionen har fått ett ganska välvilligt formulerat svar. Det får man i någon mening säga. Man säger här: Att säkerställa samma meddelarfrihet för privatanställda i entreprenader som för offentliganställda är av stor vikt för Stockholms stad.

Jag skulle gärna vilja ha ett svar på en sak från någon av er på den borgerliga sidan. Om det nu är stor vikt att garantera samma meddelarfrihet för dem som är anställda i den privata verksamheten som för dem som är anställda i den offentliga, varför vill ni då inte fatta beslut om att det här kravet ska ställas? Varför väljer ni att stanna vid en rekommendation och, som ni själv skriver, en uppmuntran till nämnderna att ställa krav? Om ni tycker att det här är viktigt, om ni tycker, såsom ni faktiskt skriver, att detta är grundläggande demokratifrågor, varför ska det då inte vara så för alla?

Man skulle kunna få för sig att det är därför att ni inte tycker det är så viktigt, för om man tittar på saker som ni tycker är viktiga, vi kan ta något slumpmässigt som ökad andel privata utförare, säger ni inte att det vore trevligt om man fick fler privata utförare, utan då ger ni ett uppdrag, ni följer upp, ni har en mät punkt, ett nyckeltal och en indikator för att se till att detta händer. Men när det gäller grundläggande demokratiska rättigheter behövs det inga beslut, ingen uppföljning och inga indikatorer, utan ni är nöjda med en rekommendation och en uppmuntran och hoppas att det kanske blir bättre i framtiden. Min enkla fråga är: Varför då?

Anförande nr 211

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Den här motionen handlar om meddelarfrihet och om att våga slå larm när det brister inom vård och omsorg. Motionären Leif Rönngren föreslår att redan ingångna avtal ses över och att förhandlingar upptas om att implementera meddelarfrihet i redan ingångna avtal. Av vad som framgår av motionen ville ett av de större vårdföretagen att de anställda skulle skriva på ett papper som innehöll krav på att de inte fick gå ut i medier utan att alltid först prata med sin närmaste chef.

År 2000, alltså för tio år sedan, skrev jag en interpellation till fullmäktige angående meddelarfrihet och privata entreprenörer. Det är nästan lite nostalgiskt över det hela. Det var Carl Cederschiöld som besvarade interpellationen. Av svaret framgick en del som påminner om den här motionen. Svaret på nästan tre sidor handlade nästan helt om den juridiska sidan. Det handlade alltså inte om personalens meddelarfrihet inom äldreomsorgen. Cederschiöld ansåg då, år 2000, att en generell meddelarfrihet för närvarande inte borde införas som ett avtalsvillkor för stadens entreprenörer. Frågan är aktuell i dag också.

Det är klart att man som anställd inte ska vända sig till medierna om det handlar om arbetsförhållanden och vad som är allmänt känt när det gäller att rubba konkurrensförhållanden till entreprenören. Men meddelarfrihet handlar mest om brister i vården och om att personalen inte vågar slå larm.

När det gällde förändringar i lex Sarah var fackförbundet Kommunal kritiskt till att medarbetare skulle anmäla missförhållanden till sin närmaste chef. Det hotar de anställdas rättssäkerhet samtidigt som brukarnas situation riskerar att gömmas undan, ansåg Kommunal. Chefen har alltid sista ordet, och den som vågar ifrågasätta kan anses som illojal även om det rör sig om missförhållanden inom vården. Vi måste definiera vad som anses vara illojalt. Vi måste skilja på om man till exempel avslöjar företagshemligheter, exempelvis vid avhandling, eller om det handlar om att tillvarata vårdtagarnas intressen och behov. Personalen måste ha rätt att ha synpunkter på vårdens kvalitet utan att riskera bestraffning. Det gäller såväl offentlig som privat verksamhet. Det får nämligen aldrig vara en företagshemlighet hur vården och omsorgen om våra äldre bedrivs.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 212

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det måste väl gå att läsa innantill. Det står att vi när vi gör våra upphandlingar har vi valt att skriva in detta om meddelarfrihet. Allteftersom som avtal ska omförhandlas eller nya kommer till skrivs det in. Det ska gälla lika för privata och offentliga verksamheter. Den här meddelarfriheten och det här meddelarskyddet ska gälla för alla anställda hos privata utförare. Vi har redan antagit det.

Anförande nr 213

E i v o r K a r l s s o n (mp): Jag läser svaret på motionen, men jag kan tänka mig att det fortfarande inte fullt ut är så att personalen vågar säga ifrån. Man kan räknas som illojal, och då finns det risk att man får sparken.

Anförande nr 214

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Det är frågan om det finns något lagstöd för oss i den här salen till exempel eller i kommunstyrelsen att beordra facknämnder och stadsdelsnämnder att stoppa in vissa typer av klausuler i de avtal man sluter med externa aktörer. Möjligen finns det lagstöd för detta. Jag vet inte var det finns i så fall, men jag ser fram emot en utförlig redovisning av borgarrådet Mogert för de juridiska förutsättningarna för det förslag han just har lagt fram i den här talarstolen.

Annars är det så att den rekommendation vi nu arbetar med och som beslutades om för lite drygt två år sedan arbetas in i de avtal man sluter. Att göra det motionären föreslår, nämligen att stoppa in den i redan existerande avtal är betydligt mycket mer komplicerat än vad motionären uppenbarligen har grepp om. Man kan inte ändra existerande avtal hur som helst. Allting utöver väldigt marginella förändringar innebär förmodligen att man måste göra en ny upphandling. Möjligen är det det

motionären egentligen är ute efter, men i så fall skulle han ju kunna säga det. Nu är han inte i salen, jo, det är han ju. Nu ser jag dig. Du och Mogert är väldigt lika varandra, men kanske inte fullt så lika.

Är det morot eller piska vi ska arbeta med här? Vi har valt att arbeta med morotsmodellen, men Roger Mogert och, får vi anta, Leif Rönngren väljer piskmodellen med begränsat lagstöd och utan att egentligen bry sig så särskilt mycket om huruvida den har bättre och större effekter än den andra modellen. Det här handlar ju i rätt stor utsträckning, bästa fullmäktige, om plakatpolitik.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 215

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag har en fundering. Jag antar att även ingångna avtal frivilligt kan ändras. Om staden tycker att det här är en viktig fråga kan man i alla fall prata med dem som har avtal med staden och påpeka att detta är av intresse för oss och att vi gärna vill ha in den här klausulen i nuvarande avtal. Det är helt rätt att det är väldigt besvärligt att omförhandla ingångna avtal, men parterna kan frivilligt gå med på det.

Anförande nr 216

C e c i l i a B r i n c k (m): Det är klart att de kan, men det är inte det motionären talar om och det är inte det motionen handlar om.

Anförande nr 217

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Mycket ska man bevisligen höra innan öronen trillar av. Plakatpolitik! Meddelarskyddet och meddelarfriheten är plakatpolitik. Men snälla rara, jag känner igen opportunist när jag ser det. Trust me! Men är det plakatpolitik att kräva meddelarfrihet? För vilken opinion då? Det är ju på allvar vi diskuterar detta. Det handlar om riktiga människor av kött och blod ute i våra verksamheter, de verksamheter som vi lägger ut på andra entreprenörer. Och när vi kräver att de ska omfattas av meddelarskydd säger du att det är plakatpolitik och att det nog är olagligt. Jag är en klåpare på juridik, jag erkänner gärna det, men argumentet att det nog är olagligt är inte jätteimponerande.

Anförande nr 218

C e c i l i a B r i n c k (m): I avdelningen höra det man vill höra och strunta i resten har nu borgarrådet Mogert slagit helt nya rekord. Det är självfallet inte frågan om meddelarfrihet som är plakatpolitik. Det sade jag inte heller. Mitt inlägg handlade om vägen dit. Det som du och motionären föreslår är åtgärder som, bortsett från det faktum att de förmodligen inte är möjliga att genomföra med något slags lagligt stöd, dessutom faktiskt inte leder till önskat resultat. Vi tror att det bästa sättet att komma dit vi vill, eftersom vi fullständigt delar motionärens uppfattning om hur viktigt och centralt det är med meddelarfrihet för alla medarbetare, är genom den typ av klausuler som vi nu successivt arbetar in i de avtal vi sluter och inte genom tvång med bristfälligt eller ringa lagstöd. Det var det jag sade, Roger Mogert.

Anförande nr 219

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det var en massa saker som Cecilia Brinck påstod. Jag går inte in på dem. Roger och jag anklagas för att vara väldigt lika. Man blandar ofta ihop oss. När jag är ute i Högdalen säger man hej, Per Sundgren, till mig. Det är svårt att hålla isär människor.

Nej, det är inte så som du påstår att jag hade vissa ambitioner med motionen förutom att påverka sakförhållandet. Ett av de större privata vårdföretagen har just gjort om detta och har numera meddelarfrihet för sina anställda. Det var utifrån det som jag satte mig ned och skrev den här motionen. Jag gjorde det också utifrån att det är väldigt stora problem ute i verksamheterna, även i kommunala verksamheter som omfattas av meddelarskydd därför att man är trängd. Man vågar inte riskera sin anställning. Det får konsekvenser för tredje person, det vill säga de som finns på de här boendena.

Möjligheten att frivilligt uppta förhandlingar finns, och jag tycker att man ska göra det. Man ska ha den ambitionen och ansatsen.

Anförande nr 220

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag skulle också bli störd om jag blev förväxlad med Per Sundgren, men det är en annan sak. De flesta avtal inom det område som detta huvudsakligen handlar om, inom vård- och omsorgssektorn, är ju slutna efter det att vi fattade beslut om den här klausulen. Därför finns den med i dem. Vi ska självfallet arbeta för att få med den i de avtal som sluts hädanefter, men det är inte rätt metod att gå tvångsvägen. Det var där den här debatten började. Jag tycker att det är intressant att notera att båda herrarna här har tappat det spåret. Det var kanske så att ni insåg att den vägen inte var fullt så framkomlig som ni trodde, och det är i så fall glädjande.

Anförande nr 221

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande! I medarbetarenkäten visade det sig att var tionde medarbetare har satt lågt betyg på möjligheten att diskutera öppet på jobbet. Vi på den här sidan har pratat om att det finns rädsla och en tystnadens kultur bland våra anställda i den här staden. Det visar sig till och med i medarbetarenkäten. Då tycker jag att ni skulle ta det här på väldigt stort allvar. Meddelarfrihet, att personalen vågar säga vad man tycker, är en förutsättning för att vi ska kunna ha bra kvalitet i våra verksamheter.

Jag tycker att det är viktigt att vi har det i staden. Staden ska ju vara en spjutspets. Jag håller fullständigt med om Leif Rönngrens motion. Vi ska ställa alla tänkbara krav på de privata entreprenörerna, men staden måste ju vara ett föredöme. Om inte vi kan leva upp till det här, hur ska vi då kunna kräva att de privata entreprenörerna ska leva upp till detta?

I en tidigare debatt har jag faktiskt föreslagit Sten Nordin att han som finansborgarråd ska gå ut och uppmuntra stadens anställda att säga ifrån, att komma med kritik och våga säga vad man tycker. Det skulle ge signaler att det är högt i tak i

den här staden och att vi vågar peka på missförhållanden i den här staden. Tyvärr var finansborgarrådet inte intresserad av en sådan uppmaning, vilket jag beklagar.

Anförande nr 222

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Det är självklart att vi ska ta signaler som den på allvar. Det är också självklart att staden ska göra sitt bästa för att vara en riktigt god arbetsgivare som stimulerar ett öppet klimat. Att det ska vara högt i tak i stadens egna verksamheter är fullständigt självklart. Om nio tiondelar av medarbetarna anser att det finns ett öppet klimat och att de kan ta upp problem på jobbet är det inte fullt tillfredsställande, men jag tycker ändå att det är rätt bra.

Anförande nr 223

Borgarrådet L i v h (v): Vi kan ha olika åsikter om vad som är bra. Jag tycker att varenda medarbetare i den här staden ska känna att man öppet kan kritisera, säga vad man tycker och påpeka missförhållanden. Om jag vore ni på den här sidan skulle jag inte vara nöjd förrän varenda medarbetare i den här staden kände så.

Anförande nr 224

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Egentligen är det väldigt märkligt att några på den ena sidan försöker få stockholmarna att tro att majoriteten inte är för meddelarfrihet och yttrandefrihet. Det är en av de grundlagsfästa saker som jag trodde att vi som sitter i den här salen var eniga om. Det är väldigt märkliga påståenden. Bara för att man inte vill bifalla en motion är man emot yttrandefrihet och meddelarfrihet. Jag blir faktiskt väldigt förvånad.

I över två års tid, sedan februari 2008 när man uppmuntrade att man skulle använda den här klausulen vid upphandlingar, och även innan dess kan jag säga att i varenda nämnd som jag har suttit och i varenda upphandling har den här klausulen funnits med. Jag har dubbelkollat fram och tillbaka varenda gång eftersom jag tycker att den är så viktig, och den har alltid funnits med.

Sedan säger man att ingångna avtal ska ses över. Det är faktiskt en annan sak. Vi omförhandlar avtal hela tiden, och då ska självfallet den här klausulen finnas med. Men de avtal som ni vill att vi ska se över måste vara de som är slutna på er tid. Jag undrar varför ni inte såg till att den här meddelarfriheten fanns med när ni slöt de här avtalen. Ni upphandlade ni också. Jag tycker att det är lite märkligt.

Eivor Karlsson säger att det inte får vara så att man inte vågar säga någonting om missförhållanden inom vården. Jag vill påminna om att när man jobbar inom vården är man skyldig att anmäla missförhållanden både enligt lex Sarah och enligt lex Maria. Det förekommer utbildningar om detta både inom äldreomsorgen och inom andra delar. Det är oerhört viktigt att vi följer upp det. Det ska finnas. Det är ju lagstadgat. Det har ingenting med den här meddelarklausulen att göra.

Sedan tycker jag också att det är viktigt att påpeka att det här inte bara handlar om företag som upphandlas, utan det handlar självfallet också om vår egen verksamhet. Jag tror inte att ni kan slå er för bröstet. Våra medarbetare måste veta detta, men det

räcker väl inte om ett borgarråd gör detta. Det handlar ju om ett öppet klimat och bra chefer. Våra chefer får ju ganska bra betyg av de anställda i medarbetarenkäterna. Det viktigaste är att man vågar dryfta saker på arbetsplatsen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 225

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag har egentligen bara en kort fråga. Jag tycker att det är jättebra och föredömligt om du som person håller koll på de här ärendena i nämnden. Det tycker jag verkligen. Men jag förstår fortfarande inte varför det är ett argument för att inte fatta beslut. Varför ska det fortfarande vara en uppmaning eller en rekommendation? Om det vore ett beslut som nämnderna hade att följa skulle du slippa fingranska de här ärendena för att se till att klausulen finns med. Vore inte det enklare?

Anförande nr 226

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Eftersom jag tycker att upphandlingsunderlag är en av de viktigaste delar vi har när vi ska fatta beslut om detta kommer jag att fingranska dem ändå. Det har inte att göra med om den klausulen finns med eller ej. Den här rekommendationen finns ju. Detta är att slå in öppna dörrar. Jag förstår inte. Den genomförs överallt. Jag förstår inte vad problemet är för din del annat än att motionen inte bifalles. Om det är så att vi har en meddelarklausul så har vi ju det.

Anförande nr 227

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det kanske är att upprepa samma fråga, men det sägs att man uppmanar användningen av klausulen och att klausulen finns med i de avtal du kollar. Men det går att ställa kravet att den ska finnas med i vartenda avtal som staden sluter. Det är det som motionären pratar om. Det är därför som frågan kommer. Är ni verkligen för det? Det finns en annan typ av klausul som heter antidiskrimineringsklausulen som, såvitt jag vet, ni har infört i varenda upphandling, och det är ett krav.

Anförande nr 228

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag kan inte riktigt se problemet. Jag kan vända på frågan. Eftersom den här klausulen finns överallt verkar det som om ni är ute efter att er motion ska bifallas. Jag är ute efter meddelarfrihet.

Anförande nr 229

Borgarrådet L i v h (v): Om du är ute efter det, Ann-Katrin, tycker du då inte att finansborgarrådet skulle gå ut och uppmanera medarbetarna i Stockholms stad att verkligen våga stå för den kritik som de faktiskt har? Jag har träffat så många fackliga företrädare som säger att ett av de stora problemen i dag i Stockholm stad är tystnaden på arbetsplatsen. Trots att vi har lagstadgad meddelarfrihet finns det så många straff, så mycket repressalier och så mycket rädsla hos de anställda. Tycker

du då inte att det vore vettigt att ni som styr den här staden uppmuntrar den här meddelarfriheten och uppmuntrar folk att säga vad de tycker?

Anförande nr 230

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): För det första känner jag inte riktigt igen den beskrivningen, men du har väl sett sanningen. Jag träffar väldigt många anställda. Om det mot förmodan skulle vara som du säger är det väldigt viktigt att det är just på själva arbetsplatsen som man tar upp den här frågan. Det handlar ju om hur chefer agerar och hur man jobbar på det sättet. Det är precis där som det är viktigt, men jag känner inte igen din bild.

Anförande nr 231

E i v o r K a r l s s o n (mp): Visst gäller lex Sarah. Det är en skyldighet och en rättighet att anmäla, men det fungerar inte om de inte vågar göra det. Ibland upptäcks missförhållanden i vården som borde ha varit lex Sarah-anmälda men inte är det. Varför är de inte det om inte personalen är rädd för att anmäla?

Anförande nr 232

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Om man är rädd för att anmäla hjälper ingen klausul i världen. Jag skulle vara ännu mer rädd för att begå lagbrott, måste jag säga.

Anförande nr 233

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skrev den här motionen utifrån den diskussion som fördes i landstinget om den person som anmälde sakförhållanden och sedan blev jagad av arbetsledningen. Det var i medierna under en väldigt lång tid, och det fanns många andra exempel ute i medierna samtidigt.

Jag håller med flera av de talare som har varit uppe här. Det kommer rapporter om stämningen ute på arbetsplatserna i Stockholms stad och i entreprenadföretag från flera håll. Det är tufft. Man vågar inte. Man har dragit ned verksamheten. Det är väldigt svårt för personalen att hinna göra sitt jobb. Man ser brister som man inte vågar ta upp eller inte kan ta upp eftersom det inte finns en formell ordning för att göra det.

Det är inte bara fackliga företrädare som jag har stött på, utan det är också anhöriga till boende eller individer som har hemtjänst eller service från staden i någon form. Jag tycker att det är så allvarligt att man måste göra någonting åt det.

Det spelar väl ingen roll om det var avtal som förlängdes under vår tid om det är så att de inte har avtalsreglerad meddelarfrihet. Jag förstår inte heller, precis som Roger var inne på, varför man är så positiv i skrivningarna i Mina synpunkter men inte tar steget fullt ut. Jag tillhör dem som med kraft och emfas tänker driva att man går igenom avtal efter avtal om vi får förtroendet i nästa val. Vi vet att de inte gör det de ska enligt avtalen. Det finns många exempel. Jag säger bara Vintertullen. Det är ett exempel på att man inte gör det man ska. Där är det en tuff stämning på arbetsplatsen, och man hinner inte med. Och det får konsekvenser för tredje person, det vill

säga de människor som vi är till för, medborgarna i den här staden, som är brukare, vårdtagare eller vad man nu vill kalla dem.

Jag blir väldigt oroad om det är så att vi har personal ute som känner att det är så trångt, de är så rädda att förlora arbetet, att de inte vågar anmäla enligt lex Maria eller lex Sarah. De vågar inte heller ta steget vidare och gå till medierna för att berätta vad de har upplevt eller vad de har sett. Det måste man vända på för att få en bättre kvalitet i den här staden.

Jag tycker att man ska ta finansborgarrådet på orden och säkerställa att det ska råda lika villkor. Jag tycker också att man ska se över gamla ingångna avtal. Det går inte att tvinga igenom någonting.

Det här är lagreglerat, och allt oftare är det jurister som nu får fälla avgörandet när det gäller vad det som är möjligt och inte möjligt i politiken. Det är märkligt, men så är det. Då kan man väl ändå ta upp förhandlingar och diskutera. Man kan passa på att diskutera åtaganden samtidigt. Gör man det man ska göra? Samtidigt kan man föra en diskussion om det här med meddelarfriheten. Är man beredd att sluta ett avtal, ett tilläggsavtal till det avtal man har? Man behöver inte vänta tills avtalstiden går ut. Jag tror nämligen också på frivilligheten. Om man ska ägna sig åt upphandling ska man självfallet se till att avtalen är tydliga och att det här finns med som en del.

Bifall till de reservationer som finns i sakfrågan!

Anförande nr 234

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är en intressant diskussion. Här diskuterar man att meddelarfriheten inte fungerar, och så vittnar den ena efter den andra från den här sidan om vad ni har fått höra. Är det tystnaden som råder då? Jag har också fått höra kritiska synpunkter när jag är ute. Jag sitter med personalen och resonerar i olika grupper. Man tar upp saker som man tycker behöver förbättras och berättar olika saker. Ibland är cheferna med och ibland inte. Jag uppfattar inte alls det här på det sättet. Saknar ni att man inte går till medierna? Ska de gå ut mer till medierna? Är det då meddelarfriheten fungerar? Jag uppfattar att jag hela tiden får respons på frågor, och de berättar också frivilligt sådant som är positivt och tar även upp svårigheter på sin arbetsplats. Det är mycket märkligt att ni alla kan redovisa att ni hör vad som händer ute och ändå säga att man inte vågar berätta vad som sker.

Anförande nr 235

L e i f R ö n n g r e n (s): Avsikten med motionen är att man systematiserar och gör det arbete som behöver göras. Visst hör vi mycket, och vi pratar allihop med både personal och chefer. Jag blir väldigt berörd av de samtal jag får från anhöriga och boende på våra boenden och entreprenadboenden. De tar upp grava missförhållanden. En del av dem har vi kunnat följa i formella tillsynsärenden och annat därför att de medicinskt ansvariga sjuksköterskorna har anmält detta vidare, precis som man ska göra. Det ringer människor som är förtvivlade och som inte vill berätta vad de heter eller vad personen i fråga heter, men de kan berätta vad de har

sett med egna ögon. De vågar inte anmäla. De vågar inte berätta. Det är både anhöriga och personal.

Jag tycker nog att vi borde ta den här frågan på mer allvar och systematiskt arbeta igenom avtalen och säkerställa meddelarfriheten.

Anförande nr 236

Cecilia Brinck (m): Ordförande! Det är märkligt att jurister ska bestämma vad vi får eller inte får göra, sade Leif Rönngren för en stund sedan. Ja, när vi är överens om hur vi ska tolka regler och lagar behöver vi inga jurister. När vi inte är det behöver vi dem. Det är detta det innebär att leva i en rättsstat.

Anförande nr 237

Leif Rönngren (s): Cecilia Brinck väljer som vanligt att göra sin egen tolkning av tillvaron och verkligheten. Jag sade att det är märkligt att juridiken och juridiska frågor allt oftare avgörs via juridiska omdömen än genom politik. Juridiken är faktiskt väldigt krånglig när man ger sig in i upphandlingar. Även om vi allihop är eniga i ett ärende, som vi exempelvis var i äldrenämnden, när det gäller en entreprenör som är helt oseriös och som vi allihop vill säga upp får vi inte göra det på grund av juridiska skäl.

Jag tycker att det är märkligt. Jag tycker att det är försvårande. Det sätter gränser för demokratin. Det sätter gränser för oss som förtroendevalda, ansvariga politiker när det gäller att åtgärda brister som vi känner till och vet om. Det möjliggör för oseriösa entreprenörer att fortsätta sin verksamhet trots att man har lett i bevis att de faktiskt har bedrivit brottslig verksamhet. Så ser verkligheten ut i dag. Jag tycker att det är väldigt märkligt att juridiken har fått en sådan genomslagskraft.

Anförande nr 238

Paul Lappala (mp): Egentligen hade jag tänkt avstå, men den här juristdiskussionen stör mig. Det är klart att man ska lyssna på jurister i form av domare. Däremot är jurister i form av tjänstemän någon sorts rådgivare som framför sina åsikter. De ska inte ensamma få avgöra politiska beslut. Jag skulle gissa att man ganska ofta kan hitta en annan jurist som kanske är lite mer kreativ än den jurist som har lärt sig att det alltid är bättre att säga nej. Det ingår i yrkestänkandet. Det är alltid lättare att säga nej. Det krävs också att politiker hittar jurister som förstår juridiken. Däremot kan man inte frångå juridiken. Det är väldigt viktigt för hur vi styr staden.

Anförande nr 239

Borgarrådet Moger (s): Herr ordförande! Jag vill slira en gång till på den här kopplingen. Det har påståtts flera gånger från den här talarstolen att den här klausulen har använts i alla upphandlingar. Den har använts i alla upphandlingar sedan beslutet om rekommendation och uppmuntran fattades 2008. Mitt problem är att jag inte hittar det påståendet i SLK som ni hänvisar till och som finansborgarrådet hänvisar till i sin politiska text. Det står inte i SLK:s utlåtande på det viset. Det som står, och som är det närmaste jag kan komma, är att en majoritet av avtalen inom

äldreomsorgen antagits efter att klausulen infördes, men det är inte riktigt samma sak.

Jag kommer tillbaka till samma fråga. Låt oss strunta i den här motionen. Jag håller med om att det inte är den som är viktig. Det är principen som är viktig. Låt oss bortse från den. Jag skulle vilja be om ett svar rent intellektuellt från er i trygg förvisning om att ingen lyssnar fem i tio. Varför är det så viktigt för er att det bara är en uppmuntran och inte ett beslut från fullmäktige som ska gälla för nämnderna? Jag får inget svar på det.

När personalborgarrådet säger att vi försöker trassla till meddelarfriheten och säga att den bara ska gälla medierna kan jag inte låta bli att säga att det är det meddelarfriheten handlar om. Det är precis det meddelarfriheten handlar om. Den handlar inte om rätten att prata med sin kompis, med Ann-Margarethe Livh, Leif, mig eller ens Per Sundgren, utan den handlar om att prata med medierna.

Anförande nr 240

C e c i l i a B r i n c k (m): Herr ordförande! Här på slutet hade Roger en poäng som det var bra att han tog upp, nämligen att vi egentligen talar om lite olika saker i den här debatten. Dels talar vi om det faktum att det ska vara högt i tak på jobbet och att man ska kunna ta upp missförhållanden och problem på jobbet, vilket är helt självklart för staden som arbetsgivare, precis som det borde vara för alla andra arbetsgivare. Det är egentligen inte det som den lagstadgade meddelarfriheten handlar om. Det är naturligtvis bra att klargöra det.

Känner du till några exempel på avtal som har slutits efter det att vi beslutade om klausulen där den inte finns med? Jag frågar detta därför att jag verkligen skulle vilja veta det och inte som något slags polemisk figur. Skälet till att vi inte vill fatta tvingande beslut i den här salen om just detta är att det inte finns något lagstöd för det. Jag är återigen ledsen, men vi är faktiskt rätt beroende av att göra saker i enlighet med gällande lag och författning. Det är möjligt att man kan uppfatta det som en begränsning av demokratin, men det är i så fall en begränsning som jag tror att vi som arbetar med praktisk demokrati i förlängningen ska vara väldigt glada för.

Anförande nr 241

Borgarrådet M o g e r t (s): Då är vi tillbaka precis där jag började. Problemet är att ni inte följer upp detta. Det finns ingen som helst uppföljning, och icke heller i detta ärende. I saker som ni tycker är viktiga – precis så började jag – följer ni upp, har indikatorer och mål, och ni läser av dem. Här finns inte något sådant gjort. Det är svårt att veta exakt hur många som har använt den och inte. Det är möjligen det som tyder på att ni inte tycker att det är så himla viktigt. Det precis där problemet börjar och slutar.

Anförande nr 242

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag är förvirrad igen. Det finns inget lagstöd för att föra in denna klausul i avtalen. Det har vi nyss hört. Det finns absolut inget

lagstöd för detta. Det innebär i sin tur att varje gång klausulen införs i ett avtal sker det utan lagstöd, och på något magiskt sätt är det lagligt. Vad pratar ni om?

Anförande nr 243

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Bästa Paul Lappalainen, det är sent på kvällen och vi är trötta, men vi behöver inte göra oss dummare än vad vi är för det. Det var inte det jag sade. Jag sade att det inte finns något lagstöd för oss att tvinga in den klausulen i avtalen. Däremot går det utmärkt väl att skriva in den på frivillig väg, och det är också det vi gör.

Anförande nr 244

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Vi kan frivilligt bestämma oss för att skriva in klausulen i vartenda avtal eller vi kan frivilligt bestämma oss för att det alltid ska ingå i alla avtal. Vad är det för konstig lek med ord?